

YENİ DEMOKRAT

GENÇLİK

YIL: 3

SAYI: 22

20 TEMMUZ 1994

FIYATI: 15.000 TL

TERHİSLER DURDURULDU! Halk gençliğinin yeri halkın yanındır!

★ Halk gençliği, egemen sınıfların sömürücü, baskıcı sisteminin koruyucusu TC ordusunda yer almak yerine; kendi kurtuluşu için savaşan halk ordusu saflarında yer almalıdır! Aksi takdirde egemen sınıfların çıkarları uğruna yürütülen kirli savaşta kurban olmaktan kurtulamayacaktır.

★ Devrimci insan kendisini sürekli aşan, sürekli yenileyen insandır! Onun için görkemli, tarifsiz bir gelecek yaratmak asıl evededir!

UMUT YAYIMCILIK VE BASIN SANAYİ LTD. ŞTİ. SAHİBİ VE YAZIŞLARI MÜDÜRÜ: Fehmi Küçükbaşlan,
YÖNETİM YERİ: Oğul Sok. No: 16/4 Sultanahmet/İSTANBUL TEL: 518 84 29 FAX: 518 23 23 **ABONE KOŞULLARI:** Yurtiçi 6 Aylık: 90.000 TL
 1 Yıllık: 180.000 TL. Yurtdışı 6 Aylık: 30DM. 1 Yıllık: 60 DM. **YURT İÇİ HESAP NO:** Gülmisal BAŞAR Türkiye İş Bankası Beyazıt Şb. 2227227-
YURT DIŞI HESAP NO: Gülmisal BAŞAR Türkiye İş Bankası Beyazıt Şb. 3591165 **BASKI:** Ceylan Matbaacılık Ltd Şti

25/6/1994

Yeni Demokrat Gençlik toplattı!

İstanbul DGM'nin 20 Haziran 1994 tarihli 21 sayımız hakkında;

3. sayfamızda yayınlanan "Görev başına!" başlığı ile yayınlanan yazı ile 12. sayfasında yer alan "Gelecek bugünden güzel olacak!" başlıklı yazıda devletin bölünmezliği aleyhinde propaganda yapıldığı;

8. ve 9. sayfalarda yayınlanan "İsyan ateşe yanıyorsa!" başlıklı haber sayfamızda yasadışı TKP(ML) TMLGB örgütün propagandasının yapıldığı;

31. sayfada yayınlanan TKP(ML) adlı örgütün öldürülen mensuplarıyla ilgili bölümde örgütün propagandasının yapıldığı gerekçesiyle toplama kararı aldı.

Dergimizin çıkan 21 sayısından 18'i düşünce özgürlüğüne tahammül edemeyen ve halk gençliğini sömürüye, baskıya karşı bilinçlendirme amacıyla yayın hayatını sürdürmemize katlanamayan egemen sınıfları kukla basını aracılığıyla DGM'lerce toplattı.

Gerçekten demokrasi ve özgürlükten yana olanlar sömürüye ve baskıya sessiz kalmayacak, anti demokratik, genici uygulamaları halka ulaştırma mücadelesinde tereddüt etmeyecektir.

Özeldir dergimiz Yeni Demokrat Gençlik genelde tüm devrimci- sosyalist basın üzerindeki baskıları protesto ediyor, susmayacağımızı bir kez daha haykırıyoruz!

YENİ DEMOKRAT GENÇLİK

İ Ç İ N D E K İ L E R

Değiş, değiştir; dönüş, dönüştür!	3
Haberler	4-7
TMLGB, Sivas'ın hesabı sorulacak	8
TC'nin cinayet listesinde sıra kimde?	9
M.Ali Çakıroğlu'na: "Yoldaşlık duygusu daha bir anlam kazanıyor seninle"	10-11
M.Oruçoğlu / Mevcuttaki geleceği çizmek	12
Gerilla savaşının siyasal çizgisi	13-15
Kitleleri harekete geçirmek ve kitle hareketlerini kucaklamak!	16-17
Röportaj: "Amacımız Ermeni dilini kültürünü yaşatmak"	18-19
İhanetle onurun yüzleştiği nokta: Sorgu-işkence	20-21
Müzik, halkların kültürünü tanımada mükemmel bir araçtır!	21-22
Tiyatro: "Güneşe yürüyen küçük dev adamlar"	25-27
Çocuk psikolojisi ve eğitimi	28
Yeni Demokrat Çocuk	29
Kan sızıyor bir halkın dinmeyen uğultusundan /Sidar'a	31

Devrimci İnsan, kendisini sürekli aşan sürekli yenileyen insandır!

Bazı insanların evleri pırlanta gibidir. İnsan kapıdan içeri girince düzen, sadelik ve temizlikle karşılaşır. Zemin, tavan, duvarlar ve mobilya ince bir zevkin ışıltılarını sunar zevkimize. Geçip oturunca şöyle bir ferahlar, aydınlanır ruhumuz. Raflarda her renkten, ince ince kalın kalın kitaplar dizilidir. Evin erkeğine ya da bayanına şu kitaplardan kaç tanesini okudunuz diye sorduğumuzda zoraki bir gülümseyiş ve mahcup bir edayla karşılıyoruz. "Valla kirve" diye başlar söze. "Bu kitaplardan pek azını okuyabildik. İnanırmısın çok istememize rağmen bir türlü fırsat bulamıyoruz". Sohbet uzadığında ve sorular soruları izlediğinde bu insanların okumaya niçin fırsat bulamadıkları açığa çıkar. Bu insanların kuru ve bıktırıcı sohbetlerden, avare avare dolaşmalardan, bol bol ense kaşımalardan ve sinek kovalamalarından dolayı okumaya bir türlü fırsat bulamadıkları açığa çıkar. Bu tip insanların kendilerini sürekli aştıklarını, sürekli yenilediklerini söyleyebilir miyiz? Kesinlikle hayır.

Bazı insanların evleri gerçekten de pırlanta gibidir. Hatta bu evleri için biraz mubalağalı bile konuşabiliriz. Bu evler Hz. Süleyman'ın şu ünlü sevgilisi Saba Melikesi'nin gözleri gibi dupduru, sakın ve çekicidir. İçeri girip şöyle bir oturduğunda ilginç şeyler öğrenirsin. Evin tüm odalarında kadın hünerinin ve hamaratlığının görüntüleriyle karşılaşırın. Kadın fabrikada çalışmaktadır. Kadın bebeklerine gözbebeği gibi bakmaktadır. Evin tüm eşyalarını kadın almakta, mutfağı kadın kotarmakta, sofrayı kadın kurup kaldırmaktadır. Toplanan yataкта, işleyen çamaşır ve süpürge makinasında yani tüm eşyalarda ve tüm kırıp danişlarda kadının o hazır nazır elleri vardır. Kadının bir yanı devrimci, kol-

lektif faaliyettedir, bir yanı da üretimde. Ve raflardaki kitapların büyük çoğunluğunu okumuştur. Hayran kalırsın. Ama çayını yudumlayıp evin erkeğine şöyle bir baktığında utanırsın. Utanırsın çünkü erkeğin hayat ve çalışma tarzı sözkonusu olduğunda kadının öfkesinin ve alaycılığının mızrak başını ona yönelterek konuşmaktadır: "Bu mu? Bu ne üretime girmek için çaba sarfetmiştir, ne de profesyonel devrimci faaliyetini haklarını verebilmiştir. Sorumluluk duygusunu, toparlayıcılığı, girişkenliği, çalışma ve ilerleme şevkini bunda arama. Bu kendi çocuklarını bile hakıyla eğitme ve sevebilme yeteneğini göstermeyen bir insandır. Şu bardağı şurdan kaldırıp şuraya koyabilmesi için uyarılmaya, eleştirilmeye ihtiyacı olan bir insandır. Sor bakalım şu kitaplardan kaçını okumuştur, okuyamaz çünkü pineklemeden ve laktaktan fırsat bulamıyor sürekli aşabilir, sürekli yenileyebilir mi? Kesinlikle hayır.

Bazı insanların evleri ne iyi ne de kötüdür. İçeri girdiğimizde ruhumuzun iklimi pek değişmez. Erkeğin surati biraz mahzun, bakışları umutlu ve aydınlıktır. Kadının surati ise mahkeme duvarı gibidir. Bakışlarında hoyratça bir haşinlik şikayeti ve kınama gücü gizlidir. Soruları sıralayıp da sohbeti derinleştirdiğimizde durum, her yönüyle çirliçiplak ortaya çıkar. Kadın bir işyerinde çalışmaktadır. Ve bilinçli sınıf mücadelesine devrimci mücadeleye küskündür. Hülyalarında bencilliğin, sakın bireysel hayat tarzının, konforun rüzgarı güçlü bir şekilde esmektedir. Eşini sınıf mücadelesinden kopararak tamamen eve bağlamak istemektedir. Kitaplarla arası hiç mi hiç iyi değildir. Eşi ise tüm hayatını davaya hasreden iyi bir komünisttir. Güçlü bir inanç ve çalışma şevkiyle küçük büyük tüm engellerin üzerine

yürüyen girişken, inatçı bir insandır. Aynı çalışma ruhunu evine geldiğinde de göstermektedir. Ancak eşinin tepesinde kümelenen kara bulutları dağıtmada başarılı olamamaktadır. Peki eğer istenilir ve sebat edilirse böyle bir kadın düzelebilir mi? Böyle bir kadın kendisini sürekli aşan, sürekli yenileyen bir insan haline gelebilir mi? Evet gelebilir.

Bazı insanların evleri gayet mütevazı sade ve temizdir. Bu evlerde dikkati çeken ilk şey rafların yani kitapların çokluğudur. Eşler birbirlerine ve varsa çocuklarına bir hayli tutkundur. Her ikisinin de bir yanı örgütsel faaliyet, pratik faaliyet içinde diğer yanı ise kitaplar dünyasındadır. İnançları sevdalarını güçlendirmiş, sevdaları inançlarını. Özgür bir anlayış temelinde iyi bir uyum ve bağlılık gerçekleştirmişler. Eleştiri ve özleştiriyi, önyargısız, içtenlikle, engin bir atmosfer içinde uyguluyorlar. Komünist Partisinin o apaydınlık ruhunu bu insanların gözlerinde ve alınlarında görmek mümkündür. Bunları görünce ister istemez kendi kendimize şöyle mırıldanıyoruz: İşte kendisini sürekli aşan, sürekli yenileyen iki insan iki eş.

Komünist insan, çağımızın en ileri insanıdır. Felsefesiyle, zaman ve mesafelere hükmeden, hayatın sırlarına yürümeyi ve hayatı değiştirmeyi ateşli bir aşk haline getiren insandır. Kendisini sürekli aşmayan, sürekli, yenilemeyen bir insan komünist olabilir mi? Önce dinleyip sonra konuşmak, düşünmek, sıkı çalışıp sade yaşamak gibi özellikler onun doğal davranış hatti gibidir.

Komünist insan herşeyden önce komünizm davasına bağlıdır. İnsanlık için görkemli, tarifsiz bir gelecek yaratmak onun asıl sevdası, asıl tutkusudur. Bununla birlikte hayata en bağlı insandır. O ölümsüzlüğe aşıktır.

İnsanlığın gönlünde, dilinde, anısında yaşamayı korkunç sever. Bunun için ki metanetle karşılar ölümü. Helede kaçınılmaz ve gerekli ise ölüm gülmseyerek karşılar onu. Ölümsüzlüğe kavuşma aşkıyla kırar ölümün gücünü. Yaşamının ve sevmenin ustasıdır O. Uzayın derinliklerinde güzellikler, doğa güzellikleri, emeğin yarattığı güzellikler, çocuktaki ve kitapta güzellikler yeni ve geleceği temsil eden her şey azizdir, büyüleyicidir onun için. Bu derin bağlılık ve sevgidir; işte ondaki eşsiz fedakarlığın, sabrın ve curesetin kaynağı. İnsanlığın şimdi her zamankinden daha çok komünist insanlara ihtiyacı vardır. Nükleer şirretin, hayatı, ekmeği ve sevdayı tehdit ettiği, proletaryanın geriye dönüşlerle tarihinde en büyük yenilgiyi aldığı günümüzde komünist insanlara çok daha ihtiyaç vardır. İnsanlarımızın hataları üzerine iknacı bir dille, iyi niyetle, sabırla gitmeliyiz. Hataların üzerine hatalarımızla gidemeyiz. Devrime küskün bir insan, tutkun bir insan haline gelebilir. Tembel, laklakçı bir insan çalışkan bir insan haline gelebilir. İnsanları eğitmek, tedavi etmek için eleştiri ve önerilerimizin doğru olması yeterli değildir, davranış ve pratik hattımızın da doğru olması imrenilecek, örnek alınacak şekilde olması gerekir. Geniş günlerde, dalgaların yükseldiği, herkesin cuşa geldiği şanlı günlerde devrimci olmak kolaydır. Ama önemli olan umutsuz, çıkışsız, kara günlerde, herkesin bencillığe sığındığı bunalımlı, dar günlerde devrimci olabilmek, devrimci özelliğimizi koruyabilmek, yürüyebilmektir. Ama bundan da çok daha önemli olan, devrimci özelliğimizi bir ömür boyu koruyabilmek, geliştirmek, inatla yürüyebilmektir.

Değiş, değiştir; dönüş, dönüştür!

Egemenlerin siyasal arenasına şöyle bir göz atın herkes bir arayış içerisinde. Ülke gündemi adeta bir cadı kazanına dönmüş, DEP'in kapatılması sonrası Avrupa'dan gelen tepkiler, iptal edilen yerel seçimler, Çillerin Kürtçe radyo, televizyona ilişkin açıklaması, siyasi partilerin birbirinden adam dövürmeye çalışması, "bitti, bitiyor olan teröre" rağmen terhislerin dondurulması, yine Çiller'in ABD'deki mal varlığı tartışmaları ve sonrasında boyutlanan partiler içi çalkantılar...

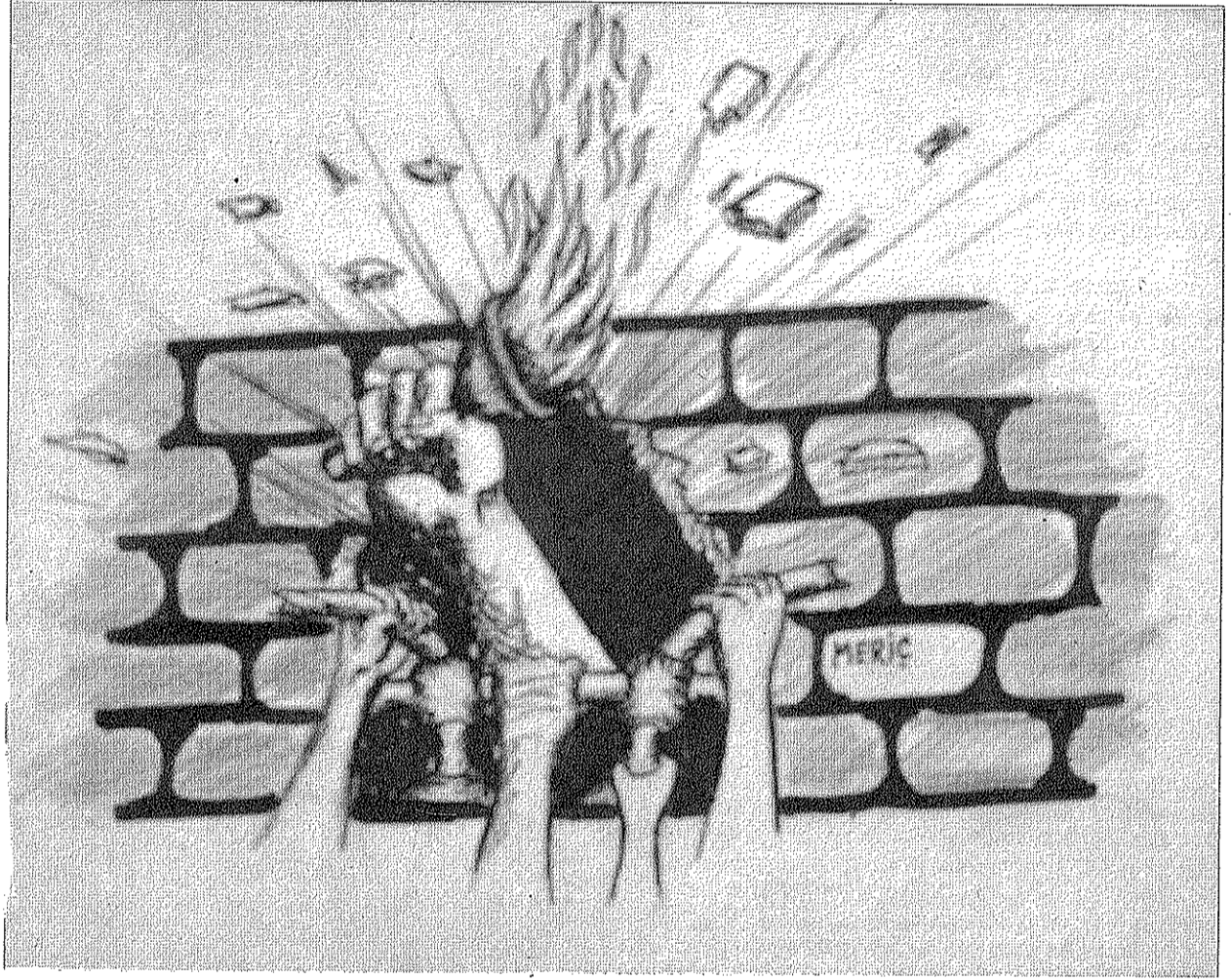
Egemen sınıfların uzun bir süredir ekonomik ve politik kararlarının, uygulamalarının Kürt sorununa endeksli olduğu bilinen bir gerçek. Örneğin 5 Nisan kararlarının alınmasına yol açan koşulların oluşmasında yıllardır bütçenin önemli bir kısmının Kürdistan'da süren savaşa aktarılmasının payı da orta yerde, görülüyor.

Örneğin artık deyim yerindeyse çıkmış koalisyonun hala sürmesinin nedeni nedir? Son günlerde koalisyonda krize yol açan, T. Çiller'in ABD'deki mal varlığı sorununun Mecliste oylanması konusunda "bir şekilde halledildi", Tartışılan Çiller'in kendisinin dahi, kendi yönettiği ülke ekonomisine güvenmeyip yatırımlarını Amerika'da yapmasıydı. Sonra bu da saptırıldı, sonuçta bütün parti genel başkanlarının mal varlığı araştırılacak kararı meclisten çıktı. Aslında oluşturulacak heyetin bir komisyon sayesinde pratikte araştırılmayacak kararı alın.

Çiller'in mal varlığının araştırılmasına yönelik meclis oylamasında son anda çark edip koalisyonun devamı uğruna Çiller'in mal varlığının araştırılmasına hayır oyunun kullanılması SHP'yi karıştırdı. Yenilenen yerel seçimlerde ve daha öncesinde de görüldüğü gibi hükümette kalmak, bugünkü hükümet icraatlarına ortak olmak SHP'yi eritip, bitiriyor. Ancak Karayalçın ekibinin, parti içi muhalefete rağmen koalisyonda kalmasının nedenini egemenlerin Kürdistan'da sürdürdükleri savaşa yönelik son kozlarını oynarken bir hükümet bunalımının içlerine gelmemesinde aramak gerekir.

Gerillayı dayanak güçlerinden yoksu hale getirmeye çalışan TC bu doğrultuda kitlelere yönelik yoğun bir yıldırma, sindirme, Kürdistanı insansızlaştırma hareketine girişti. Politika; Latin Amerika örneklerinde olduğu gibi suda balık olan gerillayı yok etmek için suyu kurutmak.

Her ne kadar "bitti, bitiyor" deselerde, daha önce bir defaya mahsus olarak alınan terhislerin durdurulması kararının tekrar alınması da gösteriyor ki baş ağrıları daha da sürecektir. Burada bir noktaya parmak basmakta fayda var. Özellikle gençlik faaliyetinde askerliğin reddine yönelik çalışmalara önem vermenin vazgeçilmez bir görev, katliamlara maruz kalan Kürt ulusuyla daya-

nişmanın somut biçimlerinden biri olarak görülmemektedir.

Daha dün Kürt realitesinden, anayasal vatandaşlık kavramından bahseden Demirel'in bugün, Çillerin Avrupa'ya giderken Kürtçe radyo vb. konularda açıklamaları karşısında terör bitmeden verilecek hakların teröre taviz olarak değerlendirileceği için bu tür yaklaşımların yanlış olduğundan bahsetmeyi egemenler arasındaki kliklerin Kürt sorununda farklı yaklaşımlarının, her darbe gelişinde şapkasını alıp giden Demirel'in üzerine yansımalarından baka birşey değildir. Bu durum Demirel'in med-cezir halinin ifadesidir.

Önceki günlerin önemli gündem maddelerinden biri de ertelenen yerel seçimlerin yapılmasıydı. Bu seçimlerde Refah karşısında genelde diğerlerinin birleşmesi, Refah'ın kendisini, kendisi dışındakilerin bozuk düzenine alternatif olduğu sahte söylemine demagojik bir malzeme yaratmıştır. Her ne kadar Refah kalesini Fatih'te kaybetmiş, yerini esasta Refah anlayışından farkı olmayan S.Tantan'a devretmişse de görünen o ki oylarını arttırmıştır.

Dikkat edin. Refah'ın Adil düzen adı altında düzen dışı söylemlerinin düzenlenmiş umudunu kesmiş olanlar; bağrında toplaması sonucunda meydanın bir kısmında bu düzen değişmeli" biçiminde radikal söylemlerde bulunan Cem Boy-

ner yeni umut olarak gösterilmeye başlandı. ABD'nin ülkedeki başta Kürt sorunu olmak üzere çeşitli politikalarını hayata geçirmesinin amacı olarak Özal'dan boşalan yeri doldurmak üzere, yeni "denenmemiş" bir lider olarak Cem Boyner gündeme gelirse şaşmamak gerekir.

İşçi sınıfı da arayış içerisinde. Devrimci-komünist önderlik ortada görülmede, dipten gelen dalga kendiliğinden de olsa sarı sendika ağalarını sıkıştırmış, 20 Temmuz eylemine zorlamıştır. 20 Temmuz işçi sınıfının kendi öz deneyimlerinden öğrenecekleri, daha geniş kitleleri direnişe çekmenin, sendika ağalarının eylemi kuşa çevirmelerinin önüne geçileceği bir gün haline getirmek büyük bir önem arz etmektedir.

Arayış, zamansız ve sağlıksız saflaşmanın dayattığı öncü safalarında da sürüyor. Bir tarafta sorunların kişisel boyutlara indirilmesi anlayışına karşı çıkarken pratikte de safalarımızda sorunları ideolojik-politik hatta çekmek için çaba harçmak gerek. Yoksa sorunları kişisel boyutlara indirgemenin safalarımıza yararı olmayacağı açıktır. İdeolojik siyasi bakış açısı diyoruz, bunun pratikte de gösterelim. Hatalardan arınmak, sorunlar teorik boyutuyla da koymakla sağlanmaz. Bunun için illa tartışmaların sonuçlanmasını beklemenin anlamı yoktur. Doğru bir bakış açısı da değildir.

Sorunlar basitten karmaşığa zihinlerde ve pratikte çözülür.

Pratikte gösterdiğiniz oranda hatalardan dersler çıkartmış olunuz.

Önemli bir konuda; yarını kurmak istiyorsak, yarını kuracak olan gençliği doğru bakış açısı, doğru çalışma tarzıyla şekillendirmek birincil görevdir.

Yeni bir hamura şekil vermek, şekil verilmiş olandan daha kolaydır. Şekil verilmiş olanı tekrar bozmak, yoğurmak gerekirken yeni bir şekil vermekte zorlanılacağı açıktır. Yeni bir hamursa nasıl şekil verersen öyle şekillenir. Aynı şekilde geçmiş yanlış bakış açıları, çalışma tarzını içselleştirmiş olanları düzeltmenin zorluğu da artadadır. Tabii ki uğraşılacaktır, ancak esas çabamızı elimizdeki malzemenin yeni olanına harcamak daha yararlı olacaktır.

Kısa süreli bir ideolojik kampanyayla hatalardan arınmanın başlangıcını sağlamak acil görevlerdendir.

Ancak unutulmamalı, sınıf mücadelesinin dışında hatalardan arınılabileceğini sanmak çözümsüzlükten başka bir şey değildir. Herşeye sınıf mücadelesinin göbeğinde çözümler aramak zorunludur.

"Değiş, değiştir; dönüş, dönüştür, kızıl siyasi iktidarlar için gerilla savaşını geliştir" şiarıyla haydi sınıf mücadelesinin içinde hatalardan arınmaya!

Sivas katliamı lanetlendi!

2 Temmuz 1993 günü TC Sivas'ta "şanlı" tarihe kanlı bir sayfa daha ekledi. 37 can, 37 yürek, 37 aydın-sanatçı, Hitler faşizmini hiç de aratmayacak bir şekilde komprador patron-ağa devletinin beslemeleri tarafından diri diri yakıldı. TC'nin istediği halkı sindirmek, susturmak. Bu amacına ulaşabildi mi? Hayır! Ulaşamadı, ulaşamayacakta. Çünkü bugün milyonlarca insan bir yürek olmuş katledilen 37 insanı ve devrim uğruna toprağa düşmüş daha binlercesini sokaklarda, meydanlarda ve dağ başlarında yaşıyorlar. Ve hep bir ağızdan haykırıyorlar; "Katliamların hesabı er yada geç mutlaka sorulacak!"

İşte 25 Haziran günü Ali Sami Yen Stadı'nda bir araya gelen yaklaşık 35 bin kişi bu sloganı haykırıyordu. 25 Haziran günü Pir Sultan Abdal Kültür Derneği tarafından, Sivas katliamının yıldönümü dolayısıyla "Özde, Sözde, Sazda, Bir, Olalım" adlı bir şölen düzenledi.

Saat 14'de başlayan programın sunuculuğunu Orhan Aydın ve Aslı Ongören yaptı. Sunucular yaptıkları açılış konuşmasında 2 temmuzda Sivas'a gitme çağırısı yaptı. Açılış konuşmasının ardından devrim şehitleri için saygı duruşuna geçildi. Saygı duruşunun bitiminde "Sivas'ın katili patron-ağa devleti!" ve "Devrim şehitleri ölümsüzdür!" şeklinde sloganlar atıldı. Bu arada polisler tribünlerden atladığı gerekçesiyle bir kişiyi göz altına almak istedi. Fakat kitlenin yoğun tepkisi üzerine tekrar bırakmak zorunda kaldı. Tribünün bir tarafında bu olumsuzluklar yaşanırken, diğer tarafta kitlenin coşkusunu dile getiren, pankartlar da açılmaya başladı. Devrimci Yol, Direniş, Militan Gençlik, Alınları pankartlarının yanı sıra, Yeni Demokrat Gençlik imzalı "Biz gençliğiz, gelecek ellerimizdedir", TKP(ML) TMLGB imzalı "Sivas'ın katili patron-ağa devleti!" pankartı, yine TMLGB imzalı bir pankart, TKP(ML) TIKKO imzalı "Onu anmak savaşmaktır" sloganlı komünist önder İbrahim Kaypakkaya'nın portresi ve TKP(ML) bayrakları dalgalanmaya başladı.

Programa Deste Günaydın'ın türküleriyle başlandı. Daha sonra sahneye çıkan Ali Ekber Eren ise "Ali Haydar ölmez" türküsünü söylediğinde tribünlerdeki kitleler sıkı yumruklarla ayağa kalktı ve sanatçıya eşlik etti. Grup Özgürlük Türküsü ve Grup Münzur'un coşkulu parçalarının ardından Pir Sultan Abdal Kültür Derneği Ümraniye Şubesi Halk Oyunları Ekibi ve MKM Çocuk Korosu (Güle Mezrabotan) birbirinden güzel gösteriler sundu. Özellikle MKM'li miniklerin, savaşlarda, katliamlarda, soykırımlarda, açlıklarda öldürülen çocukların kendi dilleriyle tanıtımının yapıldığı gösterileri, kitleyi hem coşturdu, hemde yürekleri faşizme karşı büyük bir kinle doldurdu.

Programa Grup Kızılırmak'la devam edildi. Grup "İbrahim yoldaş" adlı parçayı okumaya başladığında

bir yandan İbrahim Kaypakkaya'nın portresi tribünlerde dolaşıyor, diğer yandanda ayağa kalkmış olan kitle hep bir ağızdan parçayı söylüyordu. Parçanın bitiminde "Marks, Lenin, Mao, önderimiz İbo, savaşıyor TIKKO!" şeklinde sloganlar atıldı. Özellikle İbrahim Kaypakkaya'nın portresinin tribünlerde dolaştırıldığı sıralarda kitleden alkış tufanı koşturdu. Onun ardından TKP(ML) TMLGB imzalı pankart dolaştırıldı.

Programın daha sonraki bölümlerinde Boğaziçi Üniversitesi Halk Oyunları Topluluğu Müzik Grubu, Mazlum Çimen, Esin Avşar, Aynur Haşhaş, Banu, Edip Akbayram yer aldı. Çeşitli konuşmaların da yapıldığı geceye gönderilen mesajların okunmasıyla devam eden şölen Ferhat Tunç ve Arif Sağ'ın söylediği türkülerle saat 23.30'da sona erdi.

Trakya dağlarında kır gezisi

Trakya bölgesi Özgür Gelecek, Partizan ve YDG dergileri okurları tarafından 19 Haziran günü bir kır gezisi düzenlendi. Kır gezisi Trakya'nın dağlarının zirvesinde gerçekleştirildi. Kır gezisi programının gerçekleştirileceği dağ zirvesine yarım saatlik yürüyüşle başlandı. 100'ün üzerinde kişinin katıldığı gezide, yürüyüş sonrası ortak hazırlanan yiyecekler yenildi. Dağların evrensel ve özgül boyutlarını açıklayan konuşmayla program başladı. Ardından Enternasyonal marşı çalındı, devrim ve komünizm şehitleri için saygı duruşunda bulunuldu. Gezi alanındaki ağaçlara İbrahim Kaypakkaya yoldaşın portresinin olduğu "Onu anmak savaşmaktır!" yazılı bir pankart asıldı. Bunun yanında "Birlik-Mücadele-Zafer, Gelecek ellerimizdedir! TKP(ML) TMLGB" imzalı bir pankart birde TKP(ML) bayrağının alana asıldığı görüldü. Parti bayrağının, parti iradesinin ve devrimin kitlelerin eseri olacağı gerçekliğini ifade ettiği açıklanıyordu.

Daha sonra bir işçi tarafından işçi sorunlarının ülke özgülündeki tarihsel sürecini anlatan bir konuşma yapıldı. Ağa ve patron skeciyle ülkemizin sosyo-ekonomik yapısı, mücadele biçimi ve mücadelenin hedefleri üzerine vurgu yapıldı. Gençlik müzik korosu şiirle harmanladıkları türkülerle geziye katılan kitleyi coşturdu.

Proletarya partisindeki tasfiyeciler-darbeciler kliğe konularını ve durumlarını açıklayıcı bir ders niteliğindeki Hasan Hüseyin Korkmazgil'in "Nehirler akardı" şiirinin oyunlaştırılmış hali katılanların beğenisini kazandı. Kadın sorunları ile ilgili konuşmadan sonra Nazım Hikmet'in "Partizan Tanya" adlı şiiri oyunlaştırılmış olarak sergilendi. Oyundan sonra Sağmacılar cezaevi TKP(ML) davası tutsaklarının ve Özgür Gelecek, Partizan, Yeni Demokrat Gençlik dergisinden gelen mesajlar okundu.

Program sürecinde, konuşmalar, skeç ve oyunlar arasında, katılanların coşkusunu yansıtan sloganlar atıldı; dağlar "İşçilerin katili patron-ağa devleti!", "Ağa-patron devletini yıkacağız, halk iktidarı kuracağız!", "Yaşasın partimiz TKP(ML)", "önderimiz İbrahim Kaypakkaya!", "Devrim şehitleri ölümsüzdür!" sloganlarıyla yankılandı. Program, işçi müzik korosunun coşkulu türküleri ve halaylarla sona erdi.

TÜ'de Sivas katliamını protesto forumu!

Sivas'ta katledilen 37 insan Yıldız Teknik Üniversitesi'nde anıldı! 1 Temmuz 1994 günü saat 12.30'da 2 Temmuz Sivas katliamını protesto etmek için Yıldız Teknik Üniversitesi'nde Yıldız - Der'li öğrenciler tarafından bir forum düzenlendi. Forumda yaklaşık 100 kişi katıldı. Öğrencilerin alkışlarla forum alanına gelmesinin ardından Sivas'ta emperador patron - ağa devletinin yaptığı 37 insanın isimlerinin okunması ve hep bir ağızdan "yaşıyor" sloganlarının atılmasıyla foruma başlandı. Arkasından tüm devrim şehitleri için bir dakikalık saygı duruşuyla devam edildi. Saygı duruşundan sonra devrim şehitleri ölümsüzdür! sloganları atıldı. Sivas katliamını, Türkiye ve Kürdistan'ındaki katliamları protesto içerikli konuşmalar yapıldı.

Konuşmalarda Sivas katliamının asıl sorumlusunun faşist TC devleti olduğu 37 devrimci - demokrat aydını yakanların ise devletin sürekli yedek güç olarak beslediği ve dönem dönem halka karşı yapılan katliamlarda maşa olarak kullandığı güçler olduğu vurgulandı. "Özellikle sınıf mücadelesinin gelişmeye başladığı dönemlerde bu katliamların artması, devletin gelişen mücadeleyi bastırmak için halk arasında Alevi - Sünni çatışması yaratarak muhalefeti boğmaya çalışmasından ileri gelmektedir" denildi. Bu arada sık sık "Sivas'ın hesabı sorulacak!", "Sivas'ın ateşi faizmi yakacak!" şeklinde sloganların atıldığı görüldü.

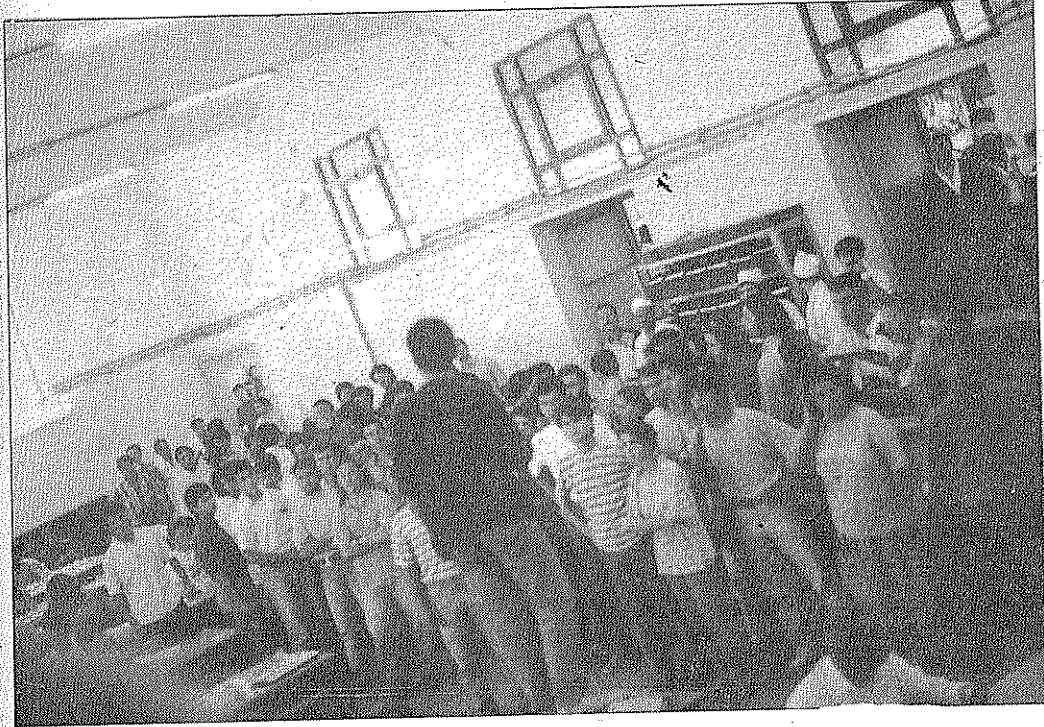
Forumda söz alan konuşmacılardan bir öğrenci Marmara Üniversitesi Göztepe Kampüsünde gözaltına alınan ve gözaltında kaybedilmeye çalışılan Turgut Kaya isimli öğrencinin arkadaşlarının yaptığı çalışmalarla

sahiplenilmesi sonucunda Terörle Mücadele Şubesi tarafından kabul edildiğini açıkladı.

Son konuşmacı ise "Maraş, Sivas, Lice ve diğer katliamlar, gözaltında kayıplar, işkenceler, yargısız infazlar, ölümler bizi yıldıramaz. Mücadelemizin zaferle sonuçlanmasını kimse engelleyemeyecek"

dedikten sonra "Yaşasın halk savaşı!" sloganıyla konuşmasını noktaladı. 30 dakika süren konuşmalardan sonra öğrenciler şiirler, türküler, marşlar okuduktan sonra halaylarla forumu bitirdiler. Daha sonra kitle toplu halde Barbaros yokuşundan polis korteji eşliğinde aşağıya indi.

Yıldız'da polis terörü

5 Temmuz Salı günü Yıldız Teknik Üniversitesi'nin kantininde yemek yemek isteyen sivil polisler öğrencilerin "Bu yemekhane öğrencilerin, siz burada yemek yiyemezsiniz" demesi üzerine öğrencilerle polis arasında tartışma çıktı. Siviller bu tartışmadan sonra çevik kuvvet, diğer siviller ve komiserlerini yanına alarak yemekhaneye geri döndüler. Sivillere ilk müdahaleyi yapan öğrenciyi hedef göstererek gözaltına almaya çalıştılar. Diğer öğrencilerin arkadaşlarını sahiplenmesi sonucu bu amaçlarına ulaşamayan polis silahını çekerek havaya ateş etti. Bunun üzerine öğrenciler olayı protesto etmek için "Katil polis!" diyerek slogan attılar. Sloganlardan sonra iyice kuduran polis bu seferde direk öğrencilerin üzerine ateş açtı.

Tüm bu olaylardan sonra öğrenciler polisin keyfi tutumunu protesto etmek için aynı gün bir

forum yaptılar.

6 Temmuz Çarşamba günü ise Yıldız - Der'li öğrenciler bir gün önceki polis saldırılarını protesto etmek amacıyla saat 12.30'da yaklaşık 200 kişinin katıldığı bir forum yaptılar. Forumda "Katil polis üniversiteden defol!" pankartının açılması ile başladı. Olaylara yönelik protesto konuşmalarından sonra göstericiler pankartla birlikte kortej halinde yemekhaneye doğru yürüdüler. Yemekhane'de bir konuşma yapılarak polisin tavır protesto edildi ve öğrenciler Öğrenci Derneği çatısı altında örgütlenmeye çağrıldı. Bu arada "Baskılar bizi yıldıramaz!" vb. sloganlar atan öğrenciler daha sonra kortej halinde üniversitenin tüm fakültelerini dolaşarak aynı nitelikte konuşmalar yaptılar.

Yarım saat süren konuşmalardan sonra forum halaylar çekilerek sona erdirildi.

Ankara'da pilav günü

Ankara'da geleneksel olarak her yıl yapılan Divriği Kültür ve Yardımlaşma Derneğinin düzenlediği "Divriği Pilavı" bu yıl gecikmeli olsada yapıldı. Divriği Pilavı'na bu yıl aşağı yukarı 5 bin kişi katıldı. Şenliğe katılan grup Özgürlük Türküsü'nün türküleri kitleyi oldukça coşturdu. Yapılan konuşmalarda Sivas katliamı, ekonomik krizin "işçiyeye memura çıkarılan faturası olan 5 Nisan kararları protesto edildi. Geziye bir mesaj gönderen YDG okurlarının mesajının okunmaması Divriği Kültür ve Yardımlaşma Derneğinin bulunduğu durum hakkında bize bilgi vermiştir. Derneğin bu tutumu kitlelerin gerisinde kalan bu anlayışları yıkmak için daha çok çalışmamız gerektiğini bizlere birkez daha göstermiş oldu. Gezinin olumsuzluklarından birisi de bilet fiyatlarının oldukça yüksek olması idi. Özellikle yaz aylarında okulların kapanması nedeniyle liseli ve üniversitede bulunan YDG'lilerin ilçe ve köyde ve derneklerde çalışması buralarda bulunan potansiyelin açığa çıkarılması açısından oldukça önemlidir. Yalnız buraların geri konumda olması ilk gittiğimizde moralimizi bozmamalı basitten karmaşığa inatçı bir çalışma ile bu tür engelleri aşmalıyız.

Arkadaşları Turgut Kaya'yı yalnız bırakmadı!

27 haziran günü Marmara Üniversitesi Göztepe Kampüsü merkez kantininde, öğrencilerin gözü önünde yapılan kimlik kontrolü sırasında 15 resmi ve 10 sivil polis tarafından gözaltına alınan dergimiz okuru üniversite öğrencisi Turgut Kaya ile ilgili olarak Marmara Üniversitesi öğrencileri bir basın açıklaması yaptı. 30 haziran günü saat 13'de İHD'de yapılan basın açıklamasına yaklaşık 30 kişi katıldı. Öğrenciler yaptıkları açıklamada; "Gözaltı olayına bir çok öğrencinin tanık olmasına rağmen, yapılan tüm başvurulara karşın polis arkadaşımız Turgut Kaya'nın göz altında olduğunu kabul etmiyor. Gözaltında kayıpların yoğun olarak yaşandığı günümüzde Turgut Kaya'nın başına bir şey gelirse bundan polis sorumlu tutarız" dediler. Gözaltına alınmasından yaklaşık 6 gün sonra 1. Şubede olduğu kabul edilen Turgut Kaya, göz altına alınışının 15. gününde mahkemeye çıkarıldı. Kaya tutuklandıktan sonra Sağlıkçılar cezaevine gönderildi.

ÜÜ süreci ve son olaylar

Bir yandan giderek, boyutlanan Kürt Ulusal Kurtuluş mücadelesi diğer yandan gelişen sosyal kurtuluş mücadelesi karşısında giderek azgınlaşan egemenler faşist terörü yoğunlaştırmaktadır. "Mutabakat" adı altında başlayan topyekün saldırılarını yaygınlaştırmaya başlamıştır. Özellikle UKM karşısında düştüğü aciz durum ekonomiyi çıkmaza sürüklerken bunun üst yapıda yansımaları da varolan siyasi istikrarsızlığın giderek tırmanması şeklinde kendini göstermektedir. "Ya bitireceğiz, ya bitireceğiz" demogojisiyle iktidara gelen hükümet kirli savaşa ayrılan fonu karşılayabilmek için "Haydi Türkiye" sloganıyla başlattığı 5 Nisan ekonomik kararlarıyla bu faturayı yoksul emekçinin sırtına yüklemeye çalışmaktadır. KİT'lerin emperyalizme peşkeş çekilmeye çalışıldığı işten atılmaların yoğunlaştığı bir dönemde bu faturanın gerçekte kime çıkarılmaya çalışıldığı görülmekte ve sürdürülen kirli savaş böylece finanse etmeye çalışmaktadır. Artık bütçe her yıl artan oranda savaşa ayrılan ödeneği karşılayamamakta bu da onları giderek kaosa götürmektedir. Kısacası artık bugün kendi deyimleriyle "duvara toslamışlardır" Bu arada gelişebilecek tepkileri, huzursuzlukları nötrleyebilmek için toplumu demokratikleşme havası içine sokmaya çalışmış ancak açıklanan "demokrasi paketi" de fos çıkmış bütün çevrelerde hayal kırıklığı yaratmıştır. Bu durum klikler arasındaki çelişmelere de yansımıştır. Bu arada faşist terör giderek tırmanmakta özellikle Türkiye Kürdistan'ında köy yakmalar, boşaltmalar ve göç ettirmeler artmakta, gözaltında kayıplar, yargısız infazlar faili belli cinayetler" giderek tırmandırılmaktadır. İşçi ve memurların, öğrenci gençliğin geliştirdiği en küçük meşru eylem bile coplanmalarla saldırılarla sonuçlanmakta ve faşist TC'nin yüzündeki demokrasi maskesi her geçen gün daha da sırtarak açığa çıkmaktadır.

Bu senaryonun diğer bir parçasını oluşturan ve 80 sonrasında bir yanında yedeklenen sivil-faşistlerin tekrar piyasaya sürüldüğünü görüyoruz. MHP'nin Turancı faşist lideri Türkeş bugün iktidarın gizli ortağıdır ve bilinçli bir şekilde bugün medya tarafından eli kana bulanmış bu kişinin "kurtarıcı" gözüyle yeni bir kimlikle vizyona sokulduğu ve yine bugün sivil faşistlerin kitlelerin üzerine sürüldüğünü görüyoruz. Amaç hedefi bulanıklaştırmak, sağ-sol çatışması imajı yaratarak devletin tarafsızlığını göstermek egemenlerin geliştirmeye çalıştıkları politikalarının maddi temelini oluşturmaktır.

Bu sivil faşist saldırılardan üniversitelerde payını almaktadır. Özellikle bu yılın başında bütün üniversitelerde idare-polis-jandarma-sivil faşist işbirliği ile sistemli ve organize bir şekilde başlayan faşist terör özellikle Uludağ Üniversitesi'nde giderek tırmanmaktadır.

Şu ana kadar çeşitli tehdit ve psikolojik saldırılarının yanı sıra 16 arkadaşımız da fiziki saldırıya maruz kalmıştır. Bütün bu saldırılar özellikle tatil günlerine yakın bir zamana denk getirilmeye çalışılmakta böylece araya giren tatilden de yararlanarak geri çekilmekte ve böylece devrimci-demokratların biraya gelip tavır geliştirmesine bir ölçüde engel oluşturmaktadırlar. Bir süre sonra olay gündeminde kopup gitmektedir.

Okulu kışlaya çevirmiş ve sözde can güvenliğimizi sağlamakla görevli bulunan çok sayın(!) kolluk güçlerimiz ise olaylara sadece seyirci kalmakta ve

sadece dövülen insanları hastaneye götürme veya gözaltına alıp tehdit etmekle görevini yerine getirmektedir. Bu işbirliği artık öyle bir noktaya gelmiştir ki bunu saklama gereği duymadan aleni bir biçimde sergilemekten kaçınmamaktadırlar. Bu işbirliği herkes tarafından bilinen bir gerçek haline gelmiştir. Yurtlarda jandarma ile "güvenliği" sağlayıp buna uygun hareket ettiklerini ve saldırılarını her geçen gün daha da yoğunlaştırdıkları görülmektedir. Böylece idare tarafından beslenen jandarma tarafından desteklenen sivil faşistler elini kolunu sallayarak okulda dolaşmakta saldırılarını fütursuzca artırmaktadır.

Tüm bu saldırılar karşısında devrimci anlayışlar ise dar grupçuluk, kısır tartışmalar yüzünden sağlıklı bir karşı duruşu örgütleyememektedir. Sene başında gelişen saldırılar karşısında oluşturulmaya çalışılan ortak hareket noktası da giderek bulanıklaşmış ve bunun sonucunda da dağınıklık giderek artmıştır.

U.Ü. tarihi özellikle radikal militan mücadelesiyle anılmaktadır. Ancak böylesi bir hattın tutturulduğu bu dönemde sorunun ana halkası kavranamamış ve giderek kitlelerden kopmaya, erimeye başlanmıştır. Bu dönemde izlenen kitle çizgisi ve anlayışı yanlış bir temel üzerine oturtulmuş, oluşturulmaya çalışılan kitle örgütünde dar grupçuluk, sektirizm, kitlelerin iradesini dışlayan bürokratik-merkezci yapı hakim hale gelmiştir.

Mao kitlerinin öğretmeni olmadan öğrencisi olmalıyız" der. Bu da önce kitlelerin içinde bulunarak sorunlarını, önerilerini öğrenip tartışarak ve sorunlarının çözümünü doğrultusunda mücadeleye sevk ederek, sorunlarına sahip çıkmalarını sağlayarak iki ayağı üzerine oturtulabilir. Ancak bundan ziyade kantin devrimciliği revaçta olup ilgi görürken izlenen pratikte kitlelerden, onların sorunlarından kopuşu hızlandırmıştır. Bugünü anlayabilmek ve yorumlayıp dönüştürebilmek için geçmişini değerlendirmeliyiz. Bu yapılmaz ise bugün yaşananlar karşısında ya secdeye varıp sağ bir pozisyona doğru savrulur ya da küçük burjuva radikalizmi sonucunda tepkisel boyutta gelişen "sol" bir anlayış hakim olur. Öz itibarıyla aynı olan bu iki sapma gidasını gerçekleri olgulara aramayınca almaktadır. Ancak, gerçekleri kavrayarak doğru politik önermeler getirip, tikanıklığı aşar ve ilerleme kaydedebiliriz.

Bugün bazı anlayışlar geçmişin tekrarından farklı bir görüntü çizmeyen ve özünde sağ olan bir anlayışla hareket ederek "sol" bir sapma içinde bulunmaktadır. Bu anlayışlar gerçeklerden kopuk bir zihniyetle bugünü anlayamamakta kendi subjektif niyetlerini nesnel koşulların yerine koyarak gerçeği ters yüz etmektedirler. Küçük burjuva mace racılığına tekabül eden bir anlayışla (en keskin eylem-en keskin devrimci) hareket eden bu arkadaşlar şu dönemin en acil isteği olan (ki bize görede doğru olan budur) birliktelikleri yakalamanın temelini ortadan kaldırmaktadır.

Oluşturulmaya çalışılan birlikteliklerinde ise bu kafa yapısı makyavelist yaklaşımını, dar grup çıkarlarını ön plana çıkardıklarını ve bunu da insiyatif koyuyoruz diyerek tamamıyla eylemin içeriğine uygun düşmeyen yönelimlerine girmesi sonucu anaşizm yaratmakta ve güven sorununu gündeme getirmektedir. Bu da süreci daha da geriye götürmekte ortak bir duruş noktası oluşturulmasını engellemektedir.

Buna karşı olduğunu söyleyen bazı

anlayışlar ise olguları fazlasıyla abartmakta sürecin gerektirdiği çok doğru eylemlerden Uzak durmayı yeğlemektedir. Sonuçta bu da olgulardan uzaklaşmayı ve yaşamın süreç karşısında rüku ederek secdeye gelmesine neden olmaktadır.

Bugün geline aşamada ortak noktaları yakalayarak ortak bir karşı duruşu örgütlemek acil bir ihtiyaç olarak kendisini dayatmaktadır. Bu da ancak grup çıkarlarının bir tarafa atılması sektirizm ve faydacılıktan arınarak samimiyet ve güven temelinde olgulara dayanan önermeler temelinde bir araya gelinerek sorunlara yönelik eylem biçimleri geliştirilmeli kitle içindeki çalışmalara yoğunluk verilerek anti-faşist, anti-emperyalist unsurların demokratik merkezietçilik noktasında kendilerini ifade edebilecekleri bir oluşuma yönelinmelidir. Bu da ancak doğru bir kitle çizgisi ve anlayışla vuku bulur. Kitlelerden yalıtıldığımız ve devrimlere güven duyulmadığı bir dönemde sorun acildir ve ancak bunun aşılmasıyla sorunun giderilmesi noktasında ilk adım olabilmştir. Bu da ancak kitlelerin duyduğu huzursuzluğu (özellikle sivil faşistlere karşı) ancak kendi potansiyelimize güven verebilecek bir olandır. İnsanlara yönelen saldırıları göğüsleyemezsek onlara yönelik özellikle ajitas-

son'da katılan katılan Kurtuluş) bir basın açıklaması yapılmaya çalışılmış ancak daha basın açıklamasının başında jandarma olaya müdahale ederek 18 arkadaşımızı gözaltına almıştır. Bu yerel televizyon Flaş TV ve yerel basın tarafından görüntülenmiş ve büyük tepki toplamıştır. Bunun üzerine kalan arkadaşlarımız HADEP'te bir araya gelerek 14 Haziran günü gözaltına alınan arkadaşlarımız serbest bırakılınca kadar süresiz açlık grevine başlamışlardır. Açlık grevi kamuoyunda büyük ilgi uyandırmış ve 10 kişi ile başlayan açlık grevi katılım ve desteklerin artmasıyla giderek genişlemiştir. (Gözaltına alınan arkadaşlarımız 15 Haziran'da mahkemeye çıkarılarak serbest bırakılmış ve aynı gün gözaltındaki arkadaşların HADEP'e gelmesiyle açlık grevi sona ermiştir. 17 Haziran'da yine aynı yerde jandarmasının pervasız saldırısını teşhir etmek ve okulda gelişen olayları kitlelere duyurarak sivil faşistlere karşı aktif mücadeleye çağrı yapan bir basın açıklaması yapma kararı alınmıştır. Belirlenen günün basın kuruluşlarının ve çeşitli partilerle kitle örgütlerinden temsilcilerin katılımıyla okulda basın açıklaması yapılmıştır. Basın açıklaması sırasında jandarma giriş çıkışları abluka altına alınarak sivil faşistlere yeni bir saldırının zeminini oluşturmaya çalışmışlardır. Daha

yon-propaganda çalışmalarını yoğunlaştıramazsak bir yere varamayız. Bazı "sol" anlayışların yaptığı gibi bir gün okulda bildiri, kuşlama vb. yapıp daha sonraki günler okula gitmemekle ne kitlelere güven verebiliriz ne de bu kitlelerin gelmesini bekleyebiliriz. Pratiğimize yön verecek olanda bu gerçeklerdir. Ve pratikte bu olgulara dayandığında bu temel üzerinde yükseldiğinde anlam bulabilir. Yoksa kimsenin pratiği reddettiği yok. Ancak pratiğin ne olduğunu tanımlamalıyız ve sadece pratik yapmak adına pratiğin yapılmayacağını bilmeliyiz. Kaldı ki son dönemlerde gelişen sürece müdahale etmede gösterdiğimiz kararlılığımız bunun bir göstergesidir ve gündemin önünü açabilecek her pratikte daima öncülüğünü bulmuştur.

Senenin başından beri artarak devam eden sivil faşist saldırılar 1 Haziran tarihinde bir arkadaşımızın dövülmesi ve arkasından hastaneye kaldırılan arkadaşımızın felç olmasından sonra ortam iyice gerginleşmiş ve olay boyutlanmıştır. Bu olay özgülünde okulda giderek yoğunlaşan sivil-faşist, jandarma saldırılarını protesto etmek amacıyla 13 Haziran tarihinde okulda (YDG, DPG, MG, GKB, GY Dev-Genç, ve 14 Hazi-

sonra toplu bir şekilde hastanede yatan arkadaşımız ziyaret edilmiştir. Ziyaretten sonra jandarmasının basın açıklamasını okuyan arkadaşımızı almak istemesi sonucunda buna izin verilmemiş ve jandarma bunun üstüne içinde kitle örgütlerin temsilcilerinde bulunduğu 24 kişiyi gözaltına almış ve aynı akşam serbest bırakmıştır. Bu eylemler sırasında, çeşitli tatsız olaylar yaşanmış grup çıkarları ön plana çıkarılmıştır. Alınan kararlara bazı anlayışlar tarafından uyulmamış ve irade çiğnenmiştir. Bu konularda YDG ve Kurtuluş tarafından MG-DPG-Dev-Genç ve Gençlik Yıldızı'ndan özeleştirilmiştir.

Faşizm kendisinden olmayan herkese karşıdır. Tarih bunu bütün çıplaklığıyla göstermektedir. Bu yüzden tüm duyarlı insanları sorunlarına sahip çıkarak artan faşist saldırılara karşı tavır almaya ve YDG saflarında mücadele etmeye çağırıyoruz.

☆ Birlik, mücadele, zafer!
☆ Sağ-Sol çatışması yok, faşist terör var!
☆ Yaşasın Demokratik Halk Üniversiteleri Mücademiz!
Uludağ Üniversitesi YDG

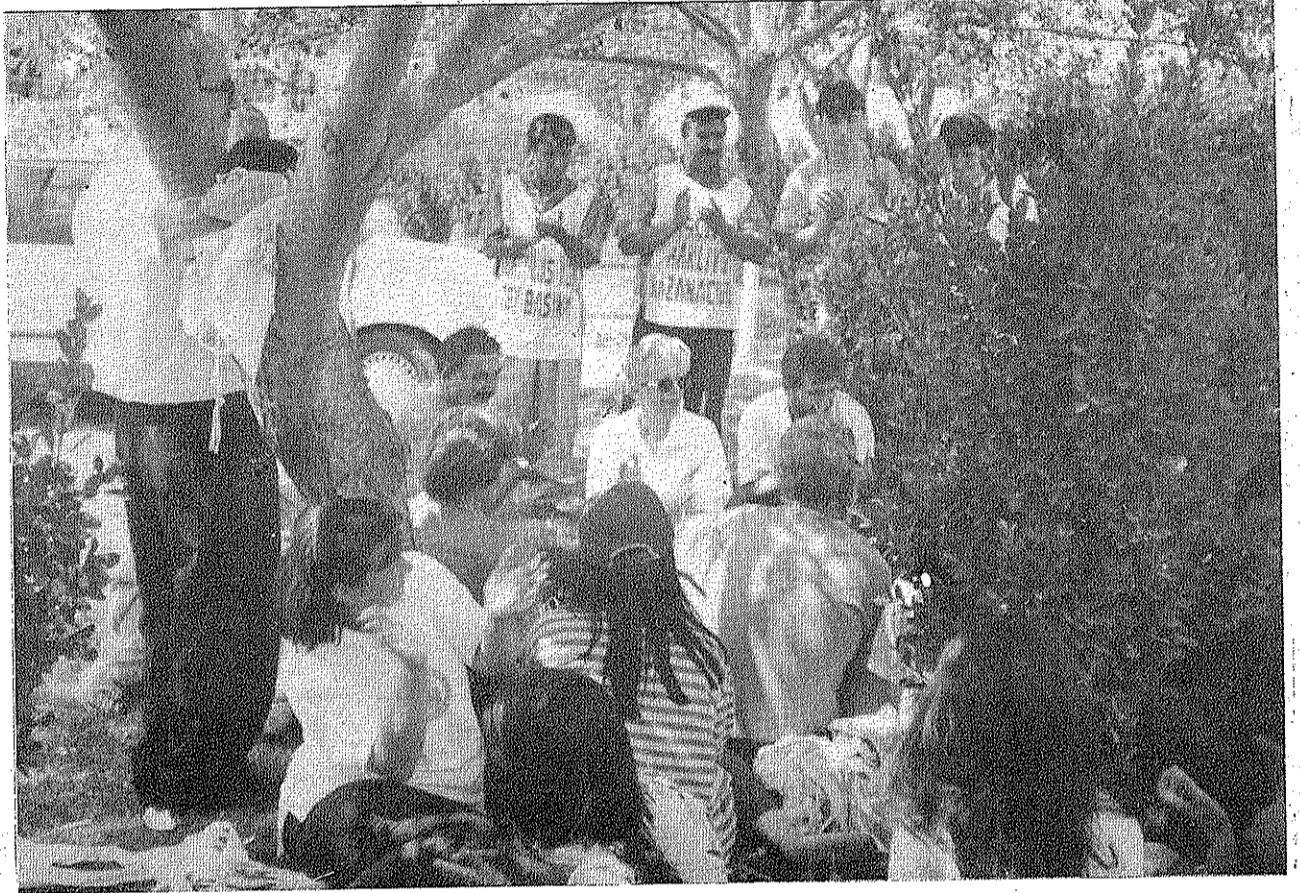
Direnen Adana Belediye işçilerine destek ziyareti

Egemen sınıfların ekonomik alandaki başarısızlıkları ve çırpındıkça daha derine batmaları sonlarını yaklaştırmaktadır. Ne var ki yaşamlarını birazcık da olsa uzatabilmek amacıyla son oyunlarını da oynamaktadırlar. Yaşanan ekonomik kriz, T.C'nin ard arda kredi notlarının düşmesi, bankaların iflas etmesi, TC'nin son zamanlarını yaşadığını göstermektedir. Ekonomik bakımdan bellerini doğrultabilmek amacıyla son zamanlarda revaçta olan yöntem, işçileri işten çıkarmaktır. Bu yöntemden Adana'daki Belediye işçileri de nasibini aldı. Adana'da işten atılan onlarca işçi daha sonra aldıkları karar doğrultusunda Ankara'ya yürüdüler.

Bizler YDG olarak, Ankara'ya gelen Adana işçilerini ziyaret etmeyi kararlaştırdık. Ziyaretimizdeki amaç, okullar kapandıktan sonra meydana gelen dağınıklık ve başıboşluğa karşı insanları bir araya getirmek, aynı zamanda Adana işçilerinin onurlu mücadelelerinde maddi ve manevi olarak destek olmaktır.

Ziyaretten 2 gün önce Mamak bölgesinde konuya duyarlı olan arkadaşlara haber verildi. Mamak bölgesinde birkaç arkadaşımız kahvehaneleri ve DKÖ'leri dolaşarak Adana işçileri için para topladı. Çağrımıza Gençliğin Sesi ve Devrimci Gençlik okullarında katıldı.

Ziyaret yerine gittiğimizde yaklaşık 50 kişi vardık. Alkışlarla işçilerin bulunduğu yere doğru yürüdük ve dövizlerimizi de açtık. Daha sonra ar-

kadaşlarımızdan biri Adana işçilerine yönelik olarak önceden hazırladığımız basın açıklamasını okudu. Basın açıklamasından sonra "Birlik, mücadele, zafer!", "İş, ekmek, özgürlük!", "Kahrolsun faşist diktatörlük!", sloganları atıldı. Daha sonra sohbet edildi, halaylar çekildi. Kitle coşkulu bir şekilde evlerine geri dön-

mek için topluca otobüs durağına giderken durakta Terörle mücadele ekipleri "zincirlerinden boşanmış" bir şekilde kitlenin üzerine saldırdı. Basın açıklamasını okuyan YDG'li arkadaşını korumaya çalışan 2 YDG'liyi polise vermemek için direnen Adana Emegün Bayrağı gazetesinin muhabirini devletin kolluk güçleri gö-

zaltına almaya çalıştı. Bizler arkadaşlarımızı vermemek için direndik ama yine de arkadaşlarımız gözaltına alındı.

Bu olay İHD ve Özgür Ülke gazetesine haber verildi. Arkadaşlarımız 48 saat sonra bırakıldı.

Ankara/ Tuzluca YDG

Sun Tekstil işçileri Merter'de kazandı

600 kişinin çalıştığı Merter'in büyük fabrikalarından olan Sun Tekstil'de yaklaşık bir yıldan beri yürütülen sendika çalışması son 2-3 ay içerisinde büyük bir ivme kazandı. Bunun üzerine olayın farkına varan işveren 13 Haziran günü 3'ü öncü olmak üzere 5 işçiyi, işçi fazlalığı olduğu gerekçesiyle işten attırdı.

Bu olay üzerine fabrikada çalışmakta olan ve atılan işçilerden oluşan yaklaşık 70 kişi 13 Haziran akşamı sendika şubesinde bir toplantı yaptı.

İşçiler bundan sonra artık kozların açıktan oynanacağı kararını alarak direnişe başladılar. Eylemin biçimi çay ve yemek boykotu, iş yavaşlatma ve akşam mesaiye kalmamak şeklinde belirlendi. 14 Haziran'da yapılan eylemliliğe fabrikadan yaklaşık % 100'lük bir katılım oldu. Daha önce işçilere karşı çok sert tavır koyan bölüm şefleri direniş esnasında o sert tavırlarından vazgeçip tarafsız kalmayı tercih ettiler (kesim şefi Necdet Karadeniz hariç). Tüm bu gelişmeler karşısında patron neye uğradığını şaşırmış durumda işçi atmaya devam ediyordu. Akşam iş çıkışında işçiler, hak arama coşkusuyla fabrika-

dan DİSK'in genel merkez binasına alkışlarla yürüdüler. Sendikada, Merter'in örgütsüzlüğünden, bu açıdan Sunteks'in Merter için örnek bir fabrika olması ve kazanımlar için mücadeleye daha sıkı sarılması gerektiği üzerinde duruldu. Ayrıca Türkiye işçi hareketine damgasını vuran 15-16 Haziran direnişi anlatıldı.

13 Haziran akşamı sendikada alınan eylem kararları 15-16 Haziran günleri içinde uygulandı. Bu üç günlük sürede işveren 13 kişiyi daha işten attı. Bu işten atmalardan sonra, 16 Haziran günü, işveren sendika başkanı ile görüşerek sendikayı fiili olarak tanıdığını, atılan işçiler için daha sonraki görüşmelerde netleşeceğini, bu süreçten sonra işçi atmayacağını söyledi. Bu gelişmeler üzerine eylemlere ara verildi.

Eylemlere ara verilmesinden 3 gün sonra işveren saldırganlığını tekrar gösterdi, 10 işçinin fabrikayı terk etmesini söyleyip, işçileri dışarı atması üzerine fabrikada çalışan tüm işçiler üretimi durdurdu. İşçilerin bu kararlı tavır işverene geri adım attırarak, ertesi gün bu 10 kişinin işe tekrar alınmasını sağladı.

Bu arada polis de işçileri sindirmek ve kor-

kutmak için fabrikanın önünde yığınak yapıp, atılan işçilere baskı yapıyordu. Hatta daha da ileriye giderek atılan 8 işçiyi 24 saat gözaltında tuttu.

İşveren atılan 13 işçiyi 1. haftanın sonunda ikişer ikişer işe alacağını söylediği halde yalnızca 4 kişiyi geri aldı. Kalanlardan 4 kişiye daha işbaşı vermesine rağmen, sabah işe giden 4 işçinin ikisine işbaşı verildi, diğer 2'sine işbaşı verilmeyi.

Fabrikadaki işçiler arkadaşlarının işe geri alınmaması üzerine akşam mesaiye kalmayı sendikada bir toplantı yaptılar. Toplantıda sendikacının "sorunu diyalogla çözeceğiz" demesine rağmen işçilere hitaben konuşan bir işçi "eylem canavarları olmadıklarını" eğer işçilere dayatılıyorsa işçinin üretimden gelen gücünü kullanması gerektiğini söyledi.

Böylelikle fabrikada 2 gün iş yavaşlatma ve mesaiye kalmama eylemi gerçekleştirildi. Atılan diğer işçilerde işe tekrar alındı.

Sunteks işçisi bundan sonraki gelişmelerde örgütlülüğü ve kararlılığıyla hareket ederse kazanımlarına kazanımlar katacaktır.

Sivas'ın hesabı sorulacak!

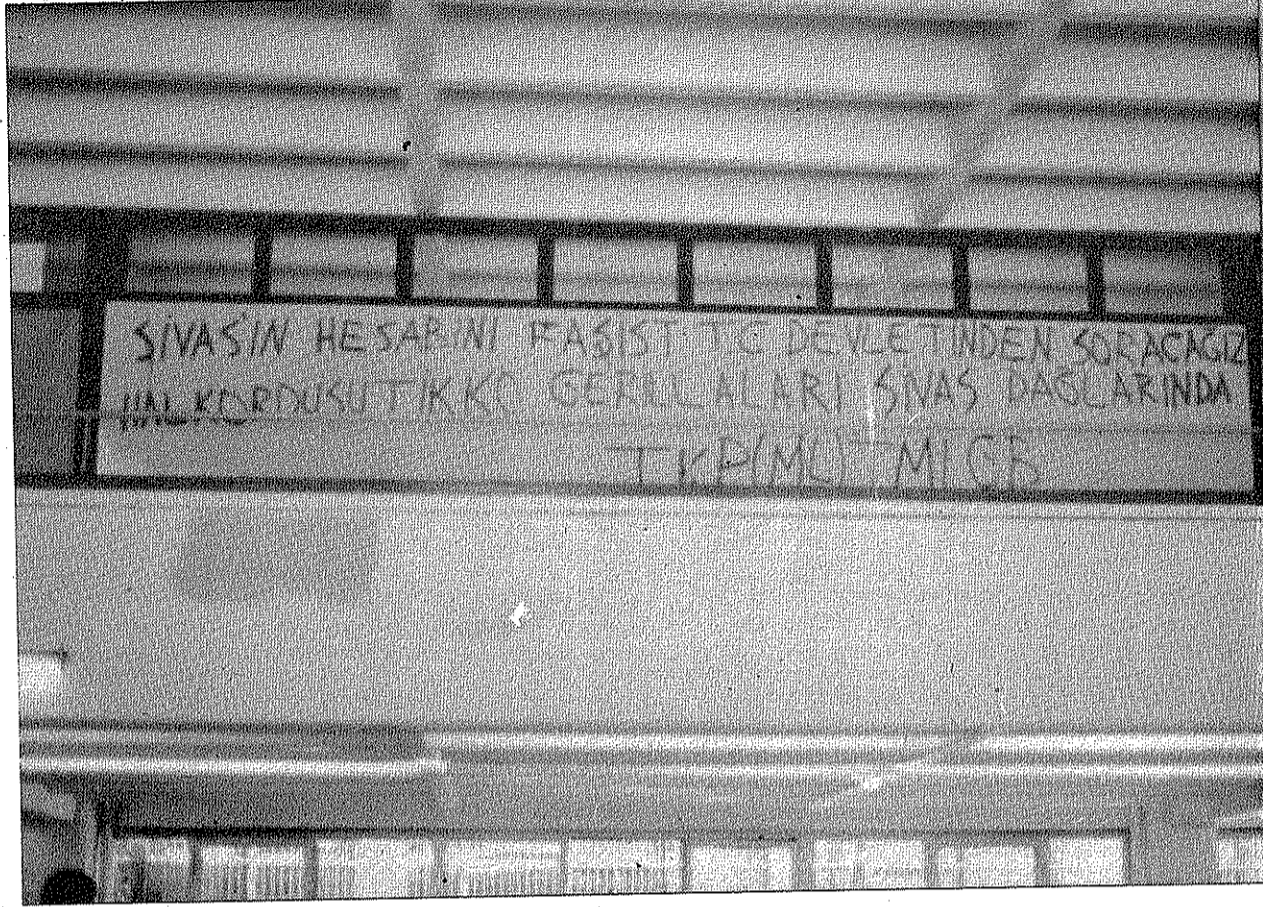
2 Temmuz 1993'te faşist TC'nin beslemeleri tarafından alçakça gerçekleştirilen Sivas katliamını protesto etmek için TKP(ML) TMLGB İstanbul, Ankara ve Mersin'de çeşitli eylemler gerçekleştirdi.

İstanbul'da 3 Temmuz günü gerçekleştirilen molotof kokteylli saldırılarda çeşitli banka şubeleri, bankamatikler ve trafolar yakılarak tahrip edildi. Merter Keresteciler Sitesi Expresbank molotoflanarak yakılırken, Bağcılar-Tabya ve Bağcılar-Çiftlik'te birer trafo molotoflanarak tahrip edildi. Yine 3 Temmuz günü Sivas katliamının yıldönümü dolayısıyla TKP(ML) TMLGB tarafından Cennet'te Pamukbank, Güneşliköy'de Garanti bankası, Kayışdağı'nda Pamukbank, Yeni Bosna'da Pamukbank, Şirinevler ve Kocasinan vergi daireleri molotoflandı. Ayrıca 3 Temmuz günü Maslak'ta bulunan Dağevleri mevkiinde resmi bir araç TKP(ML) TMLGB militanları tarafından yakıldı. 8 Temmuz günü TKP(ML) TMLGB imzalı Hacıoğlu Şeneker ve Ferahevler'e, 2 Temmuz günü Sivas'ta gerçekleştirilen katliamı ve Gebze'de yapılan işçi kıyımını protesto içerikli yazılımlar yapıldı. Bu yazılımlarda kullanılan sloganlar şöyleydi; "Gebze işçileri yalnız değildir!", "İşçiye kalkan eller kırılacak!". Ayrıca Ferahevlerde bir kına gecesinde yine TKP(ML) TMLGB militanları Sivas katliamını protesto içerikli kuşlamalar yaptı.

Yıldız Teknik Üniversitesi'nde Temmuz ayı başlarında Sivas katliamını protesto için TKP(ML) TMLGB imzalı "Sivasın katili faşist TC devletinden hesap soracağız!", "Halk ordusu Sivasın dağlarında!", "Sivas'ın katili patron ağa devleti!", "Ağa-patron devletini yıkacağız, halk iktidarı kuracağız!", "Faşizmi döktüğü kanda boğacağız!", "Halka uzanan elleri kıracağız!", "İşkenceci katillerden hesap soracağız!" içerikli yazılımlar 12 yere yapıldı.

Mersin'de Sivas katliamını protesto eylemleri

2 Temmuz günü Mersin merkezindeki bir Yapı Kredi Bankası şubesi molotoflanarak yakılırken, Akbank şubesine gerçekleştirilen saldırı polisler tarafından farkedilerek etkisiz hale getirildi. Eylemler TKP(ML) adına üstlenilerek Sivas katliamının yıldönümünde protesto amacıyla gerçekleştirildiği bildirildi. Ayrıca Mersin-Demirtaş Mahallesi'nde

Sivas katliamını protesto içerikli TKP(ML) TMLGB imzalı yaygın yazılımların yapıldığı bildirildi.

Ankara'da PTT araçlarına TMLGB saldırısı

Ankara'nın Dışkapı semtinde 3 Temmuz akşamı Sivas katliamını protesto için park yerindeki PTT araçlarına TKP(ML) TMLGB tarafından molotof kokteylli saldırı düzenlendi. Gerçekleştirilen molotoflu saldırı sonucunda ilk araçtan yanmaya başlamasıyla bekçilerin olayı farketmesi sonucu yangın büyümeden söndürüldü. Araçlarda kısmi bir tahribatin meydana geldiği bildirildi.

ADANA TMLGB DİRENİŞÇİ İŞÇİLERE DESTEK VERDİ

Adana ilinde büyükşehir belediyesi tarafından atılan yaklaşık 150 civarındaki işçi topluluğu, destekleriyle beraber uzunca bir yürüyüş gerçekleştirdiler, bu yürüyüş esnasında kimi emekçilerin parmaklarından tırnak kopuyor, kimileri kalp spazmı geçiriyor- bütün bu acılar elbetteki hakların alınması içindir. Bu gibi direnişler sınıf mücadelesinin ilk kıvılcımlarını oluşturmaktadır.

Bizler ülkemizin insanlarının bir avuç kan emiciye teslim edilemeyeceğini savunan ve bu uğurda canlarını veren TKP(ML) TIKKO'nun halk savaşçılarını adanla örgütlenmesi olan TMLGB olarak işçilerimizden bu mücadelede her zaman yanlarında idik, sembolikte olsa TMLGB olarak dayanışma amacıyla işçilerle beraber Ankara il sınırına kadar 6 km yürüdük. Adana'dan TMLGB'nin kiraladığı bir otobüs ile Ulukışla'ya kadar gidildi. Oradan araba terkedilerek Ankara il sınırına kadar işçilerle beraber yürünüldü.

Elbetteki sınıf mücadelesinin kıvılcımlarını teşkil eden bu tür eylemlere sembolik olarak katılmak ve dayanışmada bulunmak önemlidir. Fakat bir fiil içinde filizlenmek gerekmektedir.

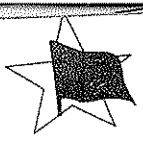
Amacımız ileriki süreçlerde koşulları örgütlenmemiz lehine çevirip filizlenen bu mücadelemizi köklendirmektir.

☆Şaen olsun direnişlerle dolu mücadele günlerimize!

Adana TMLGB

TC'nin cinayet listesinde sıra kimde?

Devlet öldürebilir, çünkü onun kütüğe kayıt düşürme hakkı vardır." (!) (Maupasant) demiş ünlü Fransız yazar.

Tarihte hiç yaşanmamış çok önemli olaylara - cinayetlere- sahne oluyor Türkiye. Bir çok ülkede adli-siyasi cinayetler işleniyor, ama hiçbir ülkede o ülkenin genel kurmay başkanı, cumhurbaşkanı ve kirletilmiş toplum değişikliğine neredeyse altı ayda bir (başarısızlıktan) değiştirilen iç işleri bakanları ve de ayrıca sosyal demokrat maskeli iktidar ortasıyla yine aynı soydan ve kandan gelme bir muhalefet partisi başkanı tarafından kısaca devletin en yetkili kişilerinin, bir halk böylesine aleni bir şekilde cinayetlere hedef gösterilmemiştir. Bunun uygulayıcılarından bir tanesi de Türkiye devletidir.

Komprador burjuvazi ve toprak ağaları 70 küsur yıldır Kürt halkı üzerinde yoğun bir asimilasyon ve eritme politikası uyguluyor. Türkiye Kürdistanında yaşananlar bu anlamda bugünün ürünü değil, geçmişten günümüze süregelen gizli (!) kirli savaşın açığa çıkmış halidir. Yoksul ve emekçi halka uygulanan zulüm ve işkence esas olarak dün de vardı, fakat bu kadar şiddetli değildi, ayrıca bu denli alenide yapılmıyordu. Türkiye Kürdistanında da yer yer ve zaman zaman patlak veren kendiliğinden gelme halk isyanları (Dersim, Koçgiri, Şeyh Sait ayaklanmaları vb.) devrimci bir önderlikten yoksun ve tamamen feodal beylerle mollaların önderlik ettiği hareketlerdir. Bu isyanların tümünün kanlı bir şekilde bastırılması bir anlamda halkta suskunluk ve zulme karşı boyun eğişi doğurdu. Diğer taraftan Kürt ulusal burjuvazisinin bir kesiminin de (en yobaz, sağcı-faşist kesimi) TC devleti içerisinde yer alması da TC ordusunu cesaretlendiren etkenlerdendir. Fakat tarih zulmün ilelebet devam etmeyeceğini -edemeyeceğini- günün birinde zulmünde yenileceğini ve tarihin çöplüğüne atılacağını örnekleriyle doludur.

En uysal ev hayvanlarından biri olarak bilinen kedi bile canı yakıldığı anda, küçük bir kafese sürekli hapsedildiğinde saldırganlaşır, zulmeden sahibine doğru tırnaklarını uzatır, onu tırmalar, ellerini kanatır. Yani zalimin zulmüne dayanmanın da, boyun eğişinde, acı çektilirmeye kendini müstahak görmesinde ve susmasında bir sabır sınırı vardır. Bu sabır ve susuş Kürtler için çoktan küpünü doldurdu. Kolay değil tam tamına 70 küsur yıl süren acılı sessizlik bugün avaz avaz haykırışa bıraktıysa yerini, Kürdistan toprağının her bir karışını insan mezbahasına çeviren TC ve ordusunun, polisinin, özel timinin ve de paralı korucusunun yaptığı zulümdendir, zalimliktedir.

Daha düne kadar Kürt yoktur, "Kürt yerdeki karın kurduğunda üzerine basılınca çıkarılan kart kurt seslerinden o yöre halkının kendince Kürt anlamını icat etmesidir yalnızca" deyip bugüne gelişen ulusal kurtuluş hareketi karşısında düştüğü çare-

sizlikten "Kürt realitesini tanıyoruz" demek zorunda kalması, Kürt halkının kendisine reva görülen zulme kanıyla canıyla, çoluk çocuğuyla karşı koyuşunun eseridir.

1980 Askeri Faşist Cunta (AFC)'nin tüm terörüne rağmen başlayan ve giderek kitleselleşen ulusal hareketin yükselişi o dönemdeki ilk resmi hükümetin (generallerin kuklası) başı olan T. Özal'ın "Bu devlet dağdaki üç-beş çapulcuya papuç bırakmaz" teranesinden başlayarak ikinci Özal hükümetine kadar adım adım ilerledi. O üç-beş çapulcu (!) Özal'ı iktidardan alaşağı etti, yetmedi ondan daha yiğit olduğunu söyleyerek hükümet olan Mesut Yılmaz da Özal'ın üç-beş çapulcusunu geveledi ama iktidar ömrü ancak beş ay sürebildi.

1990'lara gelindiğinde emperyalist ağa babaları kendilerine yeni bir yol önerdiler. Aslan sosyal demokrat-

**TC devletiyle,
kontrgerillasıyla ve sırtlarını
dayadıkları emperyalist
ağa balarıyla istediği kadar
"bitiriyoruz-bitireceğiz"
diyerek kendini ve
yandaşlarını avuta dursun,
son sözü yine biz s
öyleyeceğiz; bitmedi daha
sürüyor o kavga ve sürecek,
yeryüzü aşkın yüzü
oluncaya dek!**

larla, zulüm yapmakta kaşarlanmış DYP'nin ortaklığındaki hükümeti kurdular. Görünürde farklı gözükselerde özde aynı olan Erdal İnönü ile S. Demirel de aynı nakarati tekrarlamakta geri kalmadılar. Söylemlerinde yalnızca bir fark vardı; çapulcu yerine artık eşkiya diyorlardı. Oysa eşkiya dedikleri artık üç-beş değil, on binlerle, yüzbinlerle şehir şehir dolduruyorlardı newroz alanlarını. Kitle-sel kıyımlar, köy yakmalar, boşaltmalar, insanları karakollar dar gelince stadyumlara doldurular, gelişen mücadeleyi engellemek bir yana daha da çoğalarak daha da şiddetlenerek ve örgütlenerek geliyordu.

Türk egemenlerinde yeni bir adet çıktı ortaya; hükümet olup eşkiya ile başa çıkamayanlar postu cumhurbaşkanlığı köşküne atıyordu. Bunu ilk deneyen Özal koltuğunda bü-yüklüğüne güvenerek (!) birazcık ulusal hareketin burjuvazisiyle uzlaşma zeminine rotayı çevirir çevirmez generaller ölüm fermanını imzaladılar! Arkasından hemen Demirel fırsat bu fırsat deyip postu köşke serdi de eşkiyanın eziyetinden kurtuldu.

Demirel'in yerine İnönü'yle ortaklığı bu sefer Çiller kurdu. Çiller iktidarının ilk gününde "içim yanıyor, ben de bir anayım, gelin sizi şevkatli kol-

larıma alayım" diyerek eşkiyaya çağırıda bulundu. Ama eşkiya daha çok vurmaya başlayınca Çiller köpürdü, "ben anayım ama zalim bir anayım" diyerek "eşkiyanın işini bu bahara, olmazsa son bahara, daha da olmazsa başka bir bahara ya bitireceğiz, ya bitireceğiz" dedi, bitiremedi. İsyaya yalnızca dağlarda değil, şehirlerde de zulme, sömürüye karşı yükseliyordu. Zavallı Çiller hangisiyle başa çıksındı(!). Demirel babası şeffaf karakol demişti, kapısı penceresi olmayacak, sorgular dışarıdan izlenebilecek demişti, ama Türkiye karakol ve siyasi şubelerinde işkencelerin yapıldığı, gözaltında insanların kaybedildiği, yargısız infazların yapıldığının ayyuka çıktığı bir dönemde insan hakları bakanlığı kuruldu.(!) Ortağı sosyal demokrat maskeli, faşistlikte kendisinden aşağı kalmayan bakanın gözlerinin önünde, hemde Ankara'nın göbeğinde insanlar kurşuna dizildi, polis müdürleri demokratik haklarını arayan memurları tokatladi. Yani zulüm bu kadar açık ve netti.

Ulusal ve sınıfsal mücadele Türkiye'nin dört bir yanında gelişerek güçlenerek sürüyordu. Dersim'de, Hakkari'de, Elazığ'da, Erzincan'da, Tokat'ta, Amasya'da, Toroslar'da, Diyarbakır'da, İstanbul'da kısaca işçiler, köylüler, öğrenciler komünistler, yurtseverler dalga dalga isyan ateşini körüklüyordu.

Emperyalist ağa babalarıyla birlikte Türk egemen burjuvazisi güçlenerek gelişen devrimci mücadele karşısında apışıp kalmışken, tarih sahnesine kendisini hiçde yalanlatmayan ulusal hareketin önderlerinin Türk egemenleriyle uzlaşma, silah bırakma çağrısı çıktı. Komünistler bunun böyle olacağını, daha ulusal hareketin ortaya ilk çıktığında, programlarının sakatlığıyla er ya da geç ulusal mücadelenin böyle bir zemine oturtulacağını (uzlaşma) işaret etmişlerdi. Zira 17 Ekim devrimiyle birlikte, proleter devrimler ve emperyalizm çağında ulusal burjuvazinin devrime önderlik etme fonksiyonunun bittiğini, devrimci barutunun tükendiğini, görevin proletaryanın omuzlarına yüklediğini belirten, tarihin kanıtlandığı ustalardı.

İlk ateşkes yoksul halkın devrimci coşkusunun azalmasına, ümitlerinin kırılmasına neden oldu. Yalnızca bu da değil, ilk ateşkes ödü kopmakta olan Türk egemenlerine de yeniden cesaret kazandırdı. Ve işte tamda böyle bir dönemde TC ordusuyla, özel timiyle, polisleriyle halka daha da pervasızca yöneldi. Günlük burjuva basınında hergün onlarca, yüzlerce ölünün ölüm haberleri yazıldı. Devrimci yurtsever basına ambargolar konuldu, yazarlar- çizerler gözaltına alındı, insanlar işkencelerden geçirildi, katledildi, düşünürler sudan bahanelerle cezaevlerine tıkıldı. Yetmedi MGK emriyle Çiller, yani şevkatli ana birgün baklayı ağzından çıkarıvererek "biz PKK'ya yardım eden iş adamlarını biliyoruz, onların isim listelerini elimizde, onlardan hesap soracağız" dedi. Genelkurmay başkanı

Güreş aynı şeyi söyledi. Azılı faşist Türkeş bir Almanya gezisinde oradaki yandaşlarına şu emri veriyordu; Kürt mafyasına ve iş adamlarına yönelin, onların yerine Laz ve Türk işadamlarını destekleyin. Yani iktidarıyla, ordusuyla, kontrgerillasıyla ve muhalefetiyle (!) aynı hedefleri gösteriyorlardı.

15 Ocak'ta başlayan Kürt mafyası ve iş adamlarına yönelik (ki bunların bir çoğu yurtseverdirler) cinayetler zinciri 4 Haziran'da Savaş Buldan adlı yurtsever işadamları arkadaşları Hacı Karay ve Adnan Yıldırım ile devam etti. Ancak bu süre zarfında Avukat Yusuf Ziya Ekinci (Cantürk'ün avukatı) Namık Erdoğan, Fevzi Aslan, Salih Aslan, Mecit Baskın ve DEP Urfa İl Başkanı Melik Buldan aynı yöntemle ve hatıa bazılarında aynı silahla katledildiler. Hepsinin ortak katlediliş özelliği dikkat çekicidir. Polis kimliğine bürünen bazı şahıslar tarafından kaçırılıyorlar, kaçırılırken görülmüyorlar, görgü tanıkları sindiriliyorlar ve işkence edilerek öldürülüyorlar. Bunlardan Savaş Buldan ve arkadaşlarının gözaltına alındığını İstanbul polisi önce kabul ediyor iki saat sonra ise inkar ediyor.

Biz, devletin ve bazı çevrelerin iddasının tersini, bunun bir mafya içi hesaplaşma sorunu olmadığını, biz-zat devletin-ülkücü mafyanın, kontrgerillanın bir cinayeti olduğunu, ayrıca bunun ilk ama son olmayacağını, MGK'da adı geçen 67 Kürt işadamlarından ancak ilkinin Cantürk olduğunu ve sıranın diğerlerine de geleceğini belirtmiştik. Bu doğru ve isabetli tesbitimizin üzerinden daha 4,5 ay geçmişken yukarıda adı geçen insanlar katledildi.

TC kirli savaşın çıkmazındadır. Türkiye Kürdistanı bataklığında attığı her adımda biraz daha batağa saplanırken, sanayi şehirlerinde ise özellikle de 5 Nisan ekonomik bataklık paketinin açılmasından sonra gelişen işçi sınıfı hareketi, memurların grevli, toplu sözleşmeli sendika hakkı isteği ile meydanlara çıkmaları, tencere kaynatamayan ev kadınları, öğrenciler, zindanlarda yükselen direniş eylemleri, onu ve ağababaları emperyalistleri daha da azgınlaştırıyor ve azgınlaştıracaktır, ama nereye kadar? Zulüm Vietnam da Vietkong bataklığında, zulüm Sovyetler'de çarlığı kızıl meydanda, zulüm Çin'de, Guomindan- ve Japon istilacılarını, zulüm Arnavutluk'ta, Kamboçya'da, Şili'de, Angola'da döktükleri kanda nasil boğdurulduysalar; bugün Peru'da, bugün Türkiye'de, Türkiye Kürdistan'ında ve dünyanın birçok sömürge ve yarı sömürge ülkelerinde de halklar ayakta, halklar silah elde zulme karşı direnmekte, savaşmaktadırlar.

TC devletiyle, kontrgerillasıyla ve sırtlarını dayadıkları emperyalist ağa balarıyla istediği kadar "bitiriyoruz-bitireceğiz" diyerek kendini ve yandaşlarını avuta dursun, son sözü yine biz söyleyeceğiz; bitmedi daha sürüyor o kavga ve sürecek, yeryüzü aşkın yüzü oluncaya dek!

Yoldaşlık duygusu daha bir anlam kazanıyordu seninle

Bunalıcı temmuz sıcaklığında, tıks tıks otobüste hiç çekilmiyordu doğrusu. Bunaldığımdan bir an evvel otobüsten inmek istiyordum. Yanımdaki birine saati sordum. Randevu saatinde de epey vardı.

Ineceğim duraktan çok önce otobüsten indim ve yavaş yavaş yürümeye başladım. Partideki son gelişmeler ve yapacaklarımıza ilişkin binbir düşünce geçiyordu aklımdan.

Düşünceli ve dalgın bir şekilde yürürken gözüm birden yolun kenarındaki parka ilişti. Bir yıldır onlarca kez geçtim otobüslebu parkın yanından. Ancak bir yıldır ilk kez yürüyerek geçiyordum.

Parkın içine girip bir banka çöküverdim. Sıkışık trafikte ağır ağır giden otobüsün kalabalıklığıyla, sıcak havanın üzerime yüklediği ağırlık ve bunalı karışığında parktaki ağaçların gölgesi ve serinlik ne kadar da rahatlatıyordu insanı.

Bu park, geçen ne varsa aldı götürdü. Aklıma seni getirdi. Evet, bu park seninle son randevu yerimizdi. Benim şimdi oturduğum bankta bir yıl önce oturmuş, seni beklemiştik.

Randevulaştığımız son yer...
Randevulaştığımız ama senin gelmediğin yer...

93 Temmuz'unun 13'ü, saat akşam 7'ye geliyor.

Bir yoldaşla eylem yerinin son keşfinden sonra ayrıldım. Ve saat 7'ye vardığında randevu yerine ulaştım. Bir yoldaş bekliyordu. Birlikte seni beklemeye koyulduk.

Saat akşam 7
Bizde heyecan ve coşku bir arada. Yüreğimizi kabına sığmıyordu. Nasıl sığsaydıki. Partimiz yeni bir döneme girmişti. Ve bu yeni dönemi müjdeleyecektik halkımıza.

Bir süre yoldaşın ve bizim grubun eylem yerlerine ilişkin son keşiflerimiz

planlarımız üzerine son bir kez konuştuk. Vakit ilerliyordu.

Saat 7'yi 5 geçiyor.

Saat 7'yi 10 geçiyor...

Saat 7'yi 15 geçiyor...

Dakikalar ilerledikçe bizdeki heyecan ve coşku yerini karamsarlığa ve paniğe bırakmaya başladı. Acaba randevu yerini mi karıştırmıştık? Hayır kasınlıkla burasıydı. Yine de oturduğumuz yere yakın bir yerde bulunan sıkça kullandığımız bir randevu yerine koştum. Orada da yoktun. Geri döndüm. Hala gelmemiştin.

Yoldaşın gözleri dolmuş, iç çekip duruyordu. Bir süre hiç konuşmadık. Aklimızdan geçeni söylemeye dilimiz varmıyordu. Neredeyse 45 dakika bekledik. Sen gelmemiştin...

Eylem gruplarındaki diğer yoldaşların randevularına yanımdaki yoldaşla birlikte gittik. Durumu anlattık, diğer yoldaşlara. Eylemler zorunlu olarak iptal.

Birlikte epey yürüdük. Hepimiz randevuya neden gelmediğine ilişkin yorumlarda bulunuyorduk, ancak hiç birimiz beynimizi kemiren "acaba..."yı dile getiremiyorduk. Sanki aklımıza gelenleri söylersek, aklımıza gelenlerin gerçek olacağından korkuyorduk. Ve aklımızdan geçtiği için suçlu biz olacaktık gibi geliyordu belki de. Her ne kadar gelmeme yönünelik iyimser yorumlar yapıyor olsak da yorumlarımız kendimize de pek inandırıcı gelmiyordu. Çünkü randevu, sıradan bir randevu değildi:

Yoldaşlardan biri bir öneri de bulundu: Bir an evvel bir yere gidelim de haberleri kaçırmayalım."

Bu öneri üzerine yakınlardaki bir taraftarın evine gittik. Evdekilerle kısa süreli bir hoşbeşten sonra radyoyu açtık. Neden gelir gelmez radyoyu açıp haberleri dinlemek istediğimizi merak ettikleri herhallerinden belli oluyordu ev sahiplerinin. Ancak bize hiçbirşey sormadılar. Sahi o anda sorsalardı ne diyecektik?

Bir yoldaş randevusuna gelmedi de nedenini haberlerden öğreneceğiz öyle mi? Beynimizi kemiren şüphe eğer gerçekse onlar açısından haber değeri taşıyacağına şüphe yoktu. Eğer haberlerde istemediğimiz ama olabirliği yüksek olan haber yer almazsa demekki şüphelerimiz boştu. İşte haberleri dinlemekteki amacımız bu, aklımızdaki şüpheleri gidermekti. Ya şüphemiz boş çıkmazsa? Bunu düşünmek bile acı veriyordu.

Nihayet haberler başlamıştı. Herkes pür dikkat bir şekilde haberleri dinlemeye başladı. Sonunda bizim dile getirmekten çekindiğimiz beynimizi kemiren "acaba..."yı spiker soğuk sesiyle okuyordu:

"Fikirtepe'de bir hücre evinde meydana gelen patlama sonucu yaralanan

bir terörist kaldırıldığı hastanede öldü." Böyle başlayıp gidiyordu haber.

Herkes sustu. Ne yapmalıydık, ne demeliydik birbirimize? Herkes başını önüne eğmiş bir noktaya boş boş bakıyordu. Yüreklere buruk, gözler dolu, iç çekmeler, zoraki yutkunma'lar...

Bundan sonra ne yapmalıydık? Bunu düşünmeye çalışıyorum. Olmuyor. Seninle tanıştığımız günden bugüne sevinçleriyle, üzüntüleriyle başımızdan geçenler geliyor gözümün önüne...

.....
Birlik olduğu haberi geliyordu, sağdan soldan. Kış bcyunca sık sık duyduğum için bu tür haberleri, yine asparagaz haberler diye pek ciddiye almamıştım açığıcası.

Kısa bir süre sonra birlik haberinin gerçek olduğu anlaşıldı. Çok geçmeden Konferans kesiminin gençliğinden bir randevu ulaştı elime. Randevu şifreliydi. Randevu yerine gittiğimde görüşeceğim kişileri tanımakta hiç zorluk çekmedim. Çünkü gelenlerden birini önceden görmüştüm. Birde sen vardın. Seninle ilk kez tanışıyorduk. Randevu resmi bir görüşmeden çok bir ön tanışma ve gelişmelerden karşılıklı haberdar olma şeklindeydi. Üzerinde yoğunlaştığımız iki konu vardı. Biri birlik, ikincisi Konferansçı kesimin gençliğinde yakın zamanda ortaya çıkan hizip.

O dönem birliğin nasıl gerçekleştiği ne yönelik ne net bir haber ne de bir belge sözkonusuydu. Daha çok söylentiler dolaşıyordu. Birlik bizim tarafta özellikle kırsal alan dışında beklenmedik bir olay olarak karşılandı. Çeşit çeşit yorumlar etrafı kapladı. Çoğunlukla şaşkınlık, ne düşüneceğini bilememe tavrıyla, bazı yerlerde ".... bizi sattı, satıldık" şeklinde başlayan kan can edebiyatıyla sürüp giden yorumlar. "Ruhumuza işlemiş kestimeci mantık, bir anda insanı göklere çıkarabiliriz; yerin dibinede sokabiliriz. Üstüne üstlük dün göklere çıkaran biz değiliz gibi " o zaten eskiden de söyleydi" diye eklemeyi de unutmuyoruz. Bu dünyede böyleydi, bazıları için bugüne böyle.

O gün ilk önce birliğin nasıl gerçek-

BİZLER KAZANMAYA MAHKUMUZ!

Evvel Bizler kazanmaya mahkumuz! Bu söz milyonlarca yigit komünistin dilinde bir isyan çığlığıdır. Aynı zamanda yaşanan gerçekliğin bir kavramıdır. Bu kavramı yakalamak ise ortaklaşa yaşamın sırrını yakalamakla mümkündür. Bu sır ise yığınlarca devrimci teorinin, milyonlarca devrimci pratiğin içiçe geçip emmesiyle esrarengizliğini yitirir.

Bu sırı yakalamış, MLM güzergahında savaşmış, adına hep kavga adamı dedirtmiş ve yigit halkımızın yüreğinde kızıl bir alep gibi yanan yigit komünist M.Ali Çakıroğlu ölümüne kadar hep kazandı.

M.Ali Çakıroğlu yoldaşımızın sempatikliği, şakacılığı, hoş görüllüğü sabırlılığı, ayrıca zekiliğiyle olayları çözümleyici kıvraklığı onu tanıyanlar tarafından bilinen yönlerindedir.

M.Ali'nin ailesi yoksul köylü bir Kürt ailesidir. Tam 9 kardeşler. M. Ali ise 6. çocuğudur Çakıroğlu ailesinin. Aile geçimini köyde hayvancılık ve birazda tarımla sağlamaktadır. Birazda diyoruz çünkü; Elbistan'ın köylerinin çoğunluğu kıraç topraklardan oluşmuş ve etrati genellikle çıplak dağlarla çevrilidir. Ailesinde 15-20 dönümlük tek tarlası vardır. M.Ali 1965 yılının yazında Kırıkhan'a gelirler. Annesi M.Ali'ye hamiledir. Kızkardeşleri pamuk toplamaya, babası ise bohçacılıkla aileyi geçindirmeye çalışıyordu. M.Ali'nin doğumu da Kırıkhan'da olmuştur. Aile yazı Kırıkhan'da geçirir kişin ise köye döner. Bu arada aile fertlerinin çoğunun Mersin'e taşınması M.Ali'nin ailesinde 1974 yılında Mersin'e taşınmasına neden olmuştur. M.Ali'yle işte o yıl tanıştık, akrabalık ilişkimi bildiyordum. İlk gördüğümde esmer yüzlü, traşlı, hoş sohbet, gülerken dahi düşünerek gülen biriydi. Kısa zamanda şehir hayatına alışan M. Ali köydeki çobanlığını hatırlayarak sık sık

"Köy yaşamı burdan daha iyi ve özgürce" derdi. (O dönemde Türkçe dilini pek nadir kullanıyordu.)

Kısa zamanda kararını verip kendini tamamiyle okumaya ve siyasi araştırmaya verdi. Yaşamın gerçekliğini o hep pratik yaşamda aradı. Bulduğunda ise hep teorisyle açılmadı.

Ortaokul, lise dönemlerinde Mersin Gazi Lisesi'nin artık tanınan siyasi adamlarındandı. Her mahalle toplantısında görüş bildirir, alıcı özelliğini ise hep öğretici yönde kullanırdı. Yaşamı okul birasıyla kısıtlı değildi. O aynı zamanda iyi bir örgütçüydü. Çevresindekilere güncel siyasi konuları hep taşırdı. Boş zamanlarda artık kafaların bir teneke gibi tin tin ettiği zamanlarda arkadaşları alıp ya bir futbol sahasına ya basketbol sahasına götürür ya da evlerin damında sazlı-sözlü tatlı sohbetler ve ateşli tartışmalar yaptırırdı.

En çok üzüldüğü dönem ise okula 1 yıl ara verdiği dönemdi. O ekonomik koşullardan dolayı gidemediği okuluna masraflarını karşılamak, ailesinin geçimini kazanmak için 6 ay inşaatlarda çalıştı, 6 ay ise seyyarçılık yaptı. Okul onun için bir araştırma zeminiydi. Ekonomik durum düzelince okula tekrar devam etti. Siyasi ilişkilerini okul dışına da sarkıtıyordu. Mahallesindeki sol içi çatışmaları ise "ideolojik zaafaların bir sonucu" olarak görüyordu.

O dönemde DY, HK, DHB gibi devrimci hareketleri çok pasif buluyordu. Yine o dönemde belli bir ideolojiyi kafasında sistematikleştirmişti. Devrimin uzun süreli bir halk savaşıyla olacağını önümüzdeki devrimci aşamanın ise Demokratik Halk Devrimiyle olduğunu sosyalizme kesintisiz devrimle gidileceğini savunuyordu.

O artık bir partizandı!

Mersinden can yoldaşı Kada

leşliğine yönelik bildiklerinizi anlatmıştı-
niz. Bir de birlik tutanaklarını almıştım,
senden. Hatta bu birlik tutanakları daha
sonradan sorun olmuştu. Elimizde tek ya-
zılı belge tutanaklar. Herkes birliğin nasıl
gerçekleştiğini merak ediyor. Bende tutana-
kları bir yoldaşa vermiştim, bari onun
haberini olsun diye. O da çoğaltıp birçok ki-
şiyeye verince tutanaklar birçok sempati-
zamanı eline geçti. Bunun üzerine birliğe pek
hoş bakmayıp her zaman öküzdün altında
buzağı aramaya çalışan bazıları "tutanak-
lar bizim elimize dahi geçmezken konfe-
ransçı kesim tutanakları sempati-
zanalara kadar dağıtıyor" şeklinde eleştiri yönelt-
mişlerdi. Gerçi olumsuz durumun eleştiril-
mesi doğrudu ama bir de olumsuzluğun
nedenlerini bulmada ön yargıların esiri
olunmasaydı.

Konuştüğümüz ikinci konu, o dönem
başınızı ağrıtan hizip sorunu-
ydu. Hizibin
neden, nasıl çıktığını, hangi düşünceleri
savunduğundan bahsederken söz GB
üyeliğinin kıstasları konusuna gelmişti. Bir
GB üyesi verilen her türlü görevi kabul et-
meliydi, o gün söylediğin deyimle "dağ
desen dağ, bağ dersen bağ", hizibin başı-
nı çekenler bunu kabul etmiyorlardı. Ne-
deni konusunda "açıkçası kıra gitmek zor
geliyor onlara" demiştin. İşte o an birden
ağızdan düşünülmemiş, daha sonra be-
ni sorduğuma utandırılacak bir soru çıktı:

"Ya GK üyeleri kıra gidecek mi?" koro
halinde yanıt geldi. "Herhalde yani."

Benimki de sorumuydu? Ya da bana
bu soruyu sorduran neydi? Bir olgu iki
karşıt anı bağrında toplar, mutlak hiç bir
şey yoktur şeklinde lafları kitabı konuşma-
larda her zaman kullansamda beş yıllık
ayrılığın beynimin bir kenarında bıraktığı
korkak (!) oportünist (!) konferansçılara
yönelik önyargı tortusundan başka ne ola-
bilirdi bana bu iğnelemeye yönelik soruyu
sorduran.

"Öyle hazin bir çağda yaşıyoruz ki
yargıları ortadan kaldırmak atomu parçala-
maktan zordur". Ne kadar da doğru bir
söz. Ancak enginleri fethetme cesaretine
sahip olduğunda önyargıları da parçala-
mak zor olmasa gerek. Yoksa ufkumuz
enginlerden çok, dar dünyamızla sınırlı ol-
duğu için midir nedir, bir türlü kurtulamıyo-
ruz beynimizi saran bu önyargı zincirinden.

Ama şurası bir gerçek, birlikten sonra
önyargılardan sıyrılmayı başaran belki de
tek biz olduk, yani gençlik. Düşünüyorum
da, birilerinin aksine küçük hesapları bir
kenara bırakıp, mücadelenin istemlerine
yönelik görece geniş ufkumuz doğrultu-
sunda omuz omuza atıldığımız ve harlan-
dığımız kavranın sıcaklığından başka bir-
şey değildi, ön yargı zincirini eriten.

Öne atılıp yanibaşındakine sıkılan
kurşuna göğsünü siper edebiliyormu in-
san; yanibaşındakile birlikteliğini kafa-
kol

ilişkilerinden çok yanıflara karşı doğru-
ra birlikte sahip çıkma temelinde perçinle-
yebiliyor mu? Zorlukları üzerine alıp, kola-
yı yanındakine bırakabiliyor mu, ya da bö-
bürlenme kibir yerini mütevaziliğe terk
edebiliyor mu; radikalizm birilerinin özlerini
gizlemek için ağzına sakız oluşturma çıkıp,
özü sözü bir olanların pratiği haline
gelebiliyor mu- bir ortamda...

İşte ben başta sende ve senin gibi
yoldaşlarda bunları gördüm, yaşadım.
Böylesi bir ortamdan başka nerede kaza-
nabilirsin sıcak yoldaşlık ilişkilerini, güve-
ni; nerede kırabilirsin önyargı zincirini.
Yoksa tarlanın ucundan ötesini göreme-
yen herşeyi kendileriyle başlatıp kendile-
riyle bitiren, kendisini dünyanın merkezi
sanan kafaların geliştirdiği güvensizlik or-
tamında, siyasetin yerini dedikoduya,
abartıya bıraktığı bir ortamda mı? Ama ol-
muyor işte. Olmadığını her geçen gün
gösteriyor. Böylesi ortamlar önyargıları kı-
ramıyor ama kırılmayan önyargılar yaratı-
lan birçok değeri kırıp, parçalayabiliyor.

Yeni tanıştığımız yoldaşlar içinde en
çabuk benimle kaynaştık. Açıksözlülü-
ğün, mütevaziliğin, sadeliğin, espirililiğin
çok çabuk yakınlaştırıyordu insanı kendi-
ne. Espirililiğin dedim de aklıma geldi. Ha-
ni bir dönem liselilerle sık görüşüyordun
da "bizim 'sıplar'la görüştüm, hepsinin
aklı bir karış havada" diyordun ya merak
etme dün akli bir karış havada olan genç-
ler şimdi "başkan"larının yolunda omuzla-
dılar mücadeleyi, yükseltiyorlar devrettiğin
bayrağı.

Ha unutmadan. Senin çocuklardan
Eyüp vardı ya. Eskişehir gençliğinden. Bir
kaza sonucu şehit verdik, kırsalda. Yeni
öğrendim, üzülürüm. Kırsalda herkesin
moral kaynağı olduğunu söylüyorlardı.
Birden son gelişmelerde, iradeden yana ta-
vir koyduktan sonra tartışıyorlarmış diğer
yoldaşlarla "gençliğin tavrı ne olur" diye.
Bizimki "ben gençliği bilirim kesin irade-
den yana tavir koyarlar" diyormuş. İddi-
aya bile girmişler. Bizim tavrımızdan ha-
berdar olunca da "ben demedim mi" diye
takılıyormuş diğer yoldaşlarına. Senin gi-
bi, senin direngen tavrınla karşılaşmış ölü-
mü...

Birden aklıma geliyor, gülüyorum.
Toplantıların vazgeçilmez tutanakçısıydın.
Bir toplantıda partinin eksikliklerine ve ne-
denlerine yönelik görüş belirtiyordun.
Sende tutanağa geçiriyordun. Şu anda
tam hatırlamıyorum ama galiba "şöyle
şöyle olmuş olsa, neyse parti canımı ye-
sin" demiştin. Sense yaza yaza sadece
son kısmı yazmıştın. Okuduk: "Parti canı-
mı yesin", Gülmüş az takılmamıştık sana.

Paylaştığımız günler belli belirsiz ge-
çerken gözümün önünden en fazlada son
günlerimiz yeretmişti beynimde.

Konferans için kırsala yola çıkışınız 1
ay geçmişti. Neden hala ses seda yoktu.

Bu olumsuzluğun bir işaretimiydi acaba,
diye düşünürken normal bir randevumda
hiç beklemediğim anda senin gelmiş ol-
duğunu öğrendim. Yakında bir yerde otur-
muş bizi bekliyordun. Kırsal seni esmer-
leştirmişti. Konferansın kazasız belasız
bitmiş olduğunu müjdeliyordun. Bense
düzensiz bir şekilde aklıma gelen ne var-
sa daha birincisinin yanıtını tam almadan
diğerini soruyordum. Şu konuda ne karar
çıkı, nasıl geçti, bunu gördün mü, neden
geciktiniz?... diye uzayıp gidiyordu soru-
lar. Birden kıra giderken orada kalmaya gö-
re ayarlamıştın kendini, ama burada gö-
revlendirilmiştin. Sevinmiştim, yanibaşı-
mızda olmana.

Gelir gelmez OPK'nın duyurulmasına
yönelik kampanyanın hazırlıklarına başla-
mıştık bile.

Ayrıldığımız son gün seni ilk gördü-
ğümde yanımda olan yoldaşa dahil yürü-
meye başlamış önumüzdeki sürece iliş-
kin düşüncelerimizi paylaşıyorduk. Tüm
imkansızlıklara, zorluklara rağmen umut-
luyduk, çöşkülüydük.

Bir ara parasızlık meselesine girdik.
Sende az bir miktar, bizdeyse her zaman-
ki gibi hiç yoktu. Paylaştık, umudumuzu,
çoşumuzu paylaştığımız gibi. Ama kır-
saldakilere sitem edemeden de yapama-
mıştık. Kırsaldaki birçok yoldaşın kafasın-
daki "şehirdekiler işe yaramazlar, korkak-
lar, yatıyorlar, lüks içinde yaşıyorlar" gibi
önyargılarla gerçekliğimiz ne kadar da
farklıydı. Her zaman söylüyorduk: "Yahu
gelin yer değiştirilim, birazda siz şehirde
lüks(!) içinde, rahatı yaşayın" diye.

Ayrılma vakti gelmişti. Sen önceki bir
dikkatsizliğimize kızmış, "bir işi becereme-
diniz" demiştin. Bizde sana esprili bir şe-
kilde "aman dikkat et, sanada birşey bir
şey olmasın, bu malzemeler uğursuz galı-
ba" diye takılmıştık.

"Haydi hoşçakalın."
Tekrar tekrar "Aman dikkat et."
Ayrıldık ve bir daha görüşemedik.
Birgün sonra Temmuz'un 13'ünde
bekledik seni. Ama gelmedin... Kafamız-
da sen vardın o gün ayrıldığımızda park-
tan.

Ve şimdi bir yıl sonra yine sıcak bir
temmuz günü ayrılıyorrum bu parktan ve
yine sen varsın kafamızda. Ama birde
partideki son gelişmeler.

Ne kadar çok isterdim bugünde yanı
başımızda olmanı. Birlikte göğüsleseydik
bugünkü zorlukları. Göçüp giderken bu
dünyadan yoldaşlarının benliğinde derin
izler bıraktın. Çünkü yoldaşlık dejenere
edilmiş bir kavram olmaktan çıkıp daha
bir anlam kazanıyordu seninle... Can yol-
daşım, anın komünist gençliğin mücade-
lesinde rehber olsun...

Can yoldaşlarından biri.

CANLARINDAN

Bizler MLM güzergahında
şehit düşen TMLGB Genel
Sekreter Yardımcısı **M. Ali
Çakıroğlu**'nun yeğenleri ve abla-
larıyız.

YDG çalışanlarından dergide
bizim göndereceğimiz fıkralara ve
şairlere yer verilmesini istiyoruz.
Ayrıca derginizin **Yeni Demokrat
Çocuk** sayfasına fıkralarımızı, şi-
irlerimizi göndereceğiz. Son ola-
rak da bu mücadelede artık bizde
varız diyoruz.

Bu meydan da
gencimiz var...
Er olan meydana gelsin
Faşistlere hincimiz var...
Devrimciler safa gelsin
Olur mu böyle olur mu
Devrimciler vurulur mu
Kahrolsun pis faşistler
Bu meydan size kalır mı...

**Abıası Hatun Sert
Adana**

O bayrağın kıvıllığında
yaşayan bir gerillaydı,
O komünist gençliğin
önderiydi,

O Başkan'dı,
Ölmedi
ve ölümsüzdür.

**Abıası Sultan Ciftçi
Adana**

Dayıma

Gelecek güzel yarınları
yaratmak için,
Can bedeli savaşanlar
ölümsüzdür,
Onlar beden olarak
aramızdan ayrılırlar,
Ama düşünceleri
yolumuza rehberdir.

**Yeğeni Fatoş Sert
Adana**

Yiğit'e

O bayrağımızın
kıvıllığında yaşayan
Kızıl bir karanfildi,
O Silah elde düşmana
kan kusturan savaşçıydı,
O güzel yarınları yaratmak için
Ayağa kalkan halkımın sesiydi
Seni unutmayaçağız
"Başkan".

Eylem Çakıroğlu /Adana

Komünist Gençlik Önderi MEHMET ALI ÇAKIROĞLU ölümsüzdür!

Sevgili Yoldaş, Değerli "Başkan"

Aramızdan ayrılışının 1. yıldönümünde önünde
saygıyla eğilirken, uğruna can verdiğin davaya daha
da sıkı bir şekilde sarılacağımıza, kanımız kadar kızıl
olan bayrağımızı daha da yükseklerde
dalgalandıracağımıza söz veriyoruz.

☆ Yaşasın halk savaşı

☆ Yaşasın Marksizm, Leninimiz- Maoizm

Hamburg YDG

Yiğit halkımıza

Yurdumuz güçlü, yurdumuz genç
En büyük türküler daha söylenmedi...
Yalanlar üstüne, aldatmalar üstüne
Kan dökmeler, linç etmeler üstüne
Vatan millet diyen söz cambazları
Kuşku ve karanlık üstüne
Yeniden duyulacak
Yeniden duyulacak yürüyüş türkümüz
Bir halk havası kadar yalın
Koyaklarımız kadar derin
Dağlarımız kadar yalçın
Onu yaratan halkımız kadar yiğit

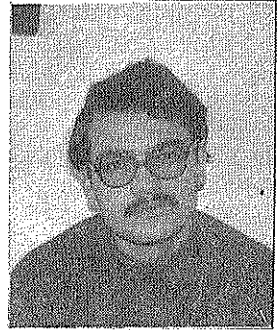
13 Temmuz 1993 günü İstanbul Fikirtepe'de şehit düşen

M. Ali Çakıroğlu'nu

1. yıldönümünde anarken şu şiarı yine haykırıyoruz:

"Sonuna kadar devrim, zafere kadar savaş"

Mersin'den ailesi ve Özgür Gelecek, Yeni Demokrat Gençlik ve Partizan
okurları adına Hüseyin Çakıroğlu

Cizgi ve renk. Bu iki şey, ustaca birleştirilirse renk çizgiye iyi yedirilirse, çizgi renkle ustaca güçlendirilirse ortaya güzel bir şey çıkar. Tuvale yönelen fırçanın amacı nedir. Var olan güzellikleri nakşetmek midir? Yoksa mevcuttaki gelişmeyi yakalayarak, bu gelişmenin muharrik gücüyle yepyeni güzellikler yaratmak, insanlığı geleceğe ve yeni yaşam kaynaklarına yöneltecek yepyeni mesajlar sunmak mıdır?

Tuvale yönelen fırça işi ciddiye almak zorundadır. İki tür fırça vardır; fotoğrafçı fırça, büyüücü fırça. Birincisi görüneni ve durgun olanı çizer, diğeri ise hareketi ve gelişimi. Birincisinde mesaj ve düş gücü zayıftır. İkincisi düşündürür, iyimserlik ve şevk aşılır. Birincisi seyircisini seyreder, ikincisi ise seyirciyle tartışır, bir şeyler vermeye çalışır ona. Birincisi gözle söyle der: Gördüğün gibiyim, ikincisi gördüğüm gibi değilim, biçime değil içime bak ve özümü gör.

Çağımızın resimleri geçmiştekilerden daha çok konuşmak zorundadır. Mevlana, "neden bu güzel resim sorularına cevap vermiyor... neden verdiğim selamı almıyor?" diye sorardı. Çağımızın seyircisine Mevlana sorularını sorduran resim kesinlikle Mevlana çağının resmidir. İnsanlık üç bin yıl durmadan görüneni ya da onun hayalen uydurulan suretini çizdi. Ama artık çizgilere engin bir felsefi derinlik vermek gerekiyor. Onu, seyrettikçe çözülen, çözüldükçe bilinçte ve estetik zevkte sıçrama yapan, sırlarla dolu, büyüücü bir probleme dönüştürmek gerekiyor.

Modern resim, kendinden önceki figüratif ve soyut akımların bağrında yatan ve ışıl ışıl parlayan tüm cevher damarlarından beslenmek zorundadır. Her yeni resim, eski resmin yaşayan, canlı yanlarını kendi çığına katmadan edemez. Tüm büyük ressamların fırçalarında, geçmişindeki kocaman mirasın yaşayan alazını görmek mümkündür. Picasso Afrika sanatından az mı öğrendi ya da esinlendi. Kübüzmin yaratılmasında bu esinin hiç mi payı yoktur.

İlkel kavimler resimi, büyülemek amacıyla yapıyordu. Bu amaç, bugün de değişmiş değil. Bir farkla ki, büyüünün özündeki bilinç ögesi güçlenmiştir. İlkel kavimlerde resim, insanlığın ilerleyişine doğrudan hizmet ediyordu. Büyücünün ya da avcılarının avlanarak hayvanlara karşı üstünlük kurmalarının bir aracı oluyordu. Bugün ise bilinçlenmenin, üstün artistik ve moral değerlerle donanmanın, beğenide incelemenin vs. bir aracı oluyor. Üç bin yıllık macareye bakın. Görünüştaki güzelliğin terennümü ya da bu güzellikte yoğunlaşma, yerini içteki zengin karışımın anlatımına bıraktı. Artık Zeuxis'in o ünlü tablosu gibi tablolara, yani kuşların gerçek kiraz sanarak yemek için kondukları tablolara sık rastlamıyoruz. Aydınlanmış, ileri insan, kuşlar gibi kirazlı tablolara değil, Guernica'lara yöneliyor. Her büyük tarihsel atılım ya da yenilik, kendi özünü tüm sanatlara üflüyor. Üflenen bu yeni öz ise kendine uygun yeni biçim arayışı içine giriyor ve onu buluncaya kadar da eski biçimin kozasında ışıyıp duruyor.

Öte yandan, "yepyeni biçimler yaratacağım, yeryüzündeki tüm biçimlerin papucunu dama atacağım" diye yola çıkan bir büyük ressamlar silsilesinin, fırçalarını kendi bunalımlarının anaforunda çıkmaza soktuklarını görüyoruz. Ne zengin bir biçim cümbüşüne tanık oluyoruz, ne de durgunluğumuzu sorgulayan, geriliğimizle hesaplaşan ateşli bir öze... Tuvale, amaçsız, terbiye ve nezaketten yoksun serseri çizgilerle doludur. Renkler, tuvale niçin konulduklarının merakı ve şaşkınlığı içindedir. Ne uyumun ne de uyumsuzluğun güzelliği sözkonusudur. İnsan-

Mevcuttaki geleceği çizmek

Muzaffer Oruçoğlu

lar ünlü ressamın tuvaldeki marifetini çözmeyin, yorumlamanın çabası içindeler ama gelgelim ki, çözülecek bir problem yoktur. Problem bu tip tabloların göze ya da seyre sunulmasındadır. Bu anlamsızlıklar, saçmalıklar ekolü, kolay resmin ve ressamcılığın da yolunu açmış bulunuyor.

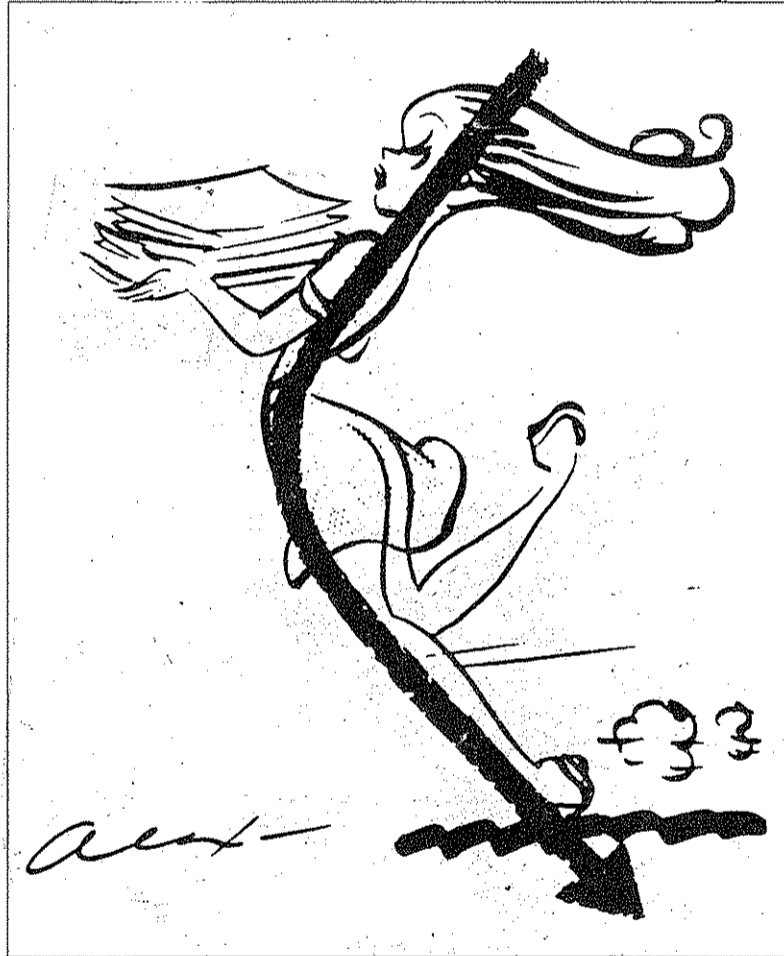
Paris'te aç kalan Arif'in öyküsü boşuna uydurulmamıştır. Aç kalan Arif'in biri, fırçaların tuvalerde işlediği bir sokağa sapar. Tüm tuvaleri tek tek, yavaş yavaş göz sorgusuna alır, hiç birinden hiçbir şey anlamaz. Ressamların hamaratlığına, biten resimlerin ise hemen satıldığına parmak ısırır. Oradan ayrıldıktan bir müddet sonra çenesine bir keçi sakalı yapıştırır, ağzına antik havalı paspal bir pipo yerleştirir. Bir tüp siyah boyayla bir fırça ve bir tuval alarak tezgahını Paris'in en civcivli yerine kurar. Tuvali siyaha boyamaya koyulur. Fırçanın hareketini izleyen kelleler "ressamı" yavaş yavaş kuşatır. "Res-sam" ise, şaşkınlığından ne çizeceğini bilemez ve tuvali olduğu gibi siyaha boyar. Seyirciler siyah zeminden bir şey anlayamadıkları için tablonun anlamını yaratıcısına sorarlar. Ne diyeceğini şaşırır, anlamlı anlamlı gülümser, zaman kazanmak için "bunda anlaşılacak ne var?" diye sorar. Tam o sırada kalabalığın önünde duran Paris sosyetesinden bir kadın, "evet, çok ilginç ve derinlikli bir tablo" diye söze başlar. "Karşınızda aysız bir gecede, bir tünel içinde, danseden zenciler var. Bu güzel tabloyu alıyorum." Tablonun satılmasına sevinen "ressam", "halkta bu yorumlama gücü varken ben aç kalmam" diye düşünür.

Hareket içinde hareketi çizmek resmi durgunluğun kopyası olmaktan kurtarmak gerekiyor. Lenin şöyle der: "Olay, belli bir ölçüde, yasadan daha zengindir; şu anlamda ki, o somuttur ve bireyselleşmiştir, sırf kendine özgü olan, eşsiz ve tekil bir çok yanlara sahiptir; şu anlamda ki, o somuttur; oysa yasa yalnızca belli olaylardan oluşan bir grubu tümüyle belirginleştiren genel ve temel özellikleri yansıtır. Tasarımlanan her olayın duyulur ve somut olduğu, yani bütün bireysel zenginliği sanatsal imgede somutluk kazanır. "Sydeny Nola'nın Net Kell'yi anlatan tablosu, Losl Berger'in kahramanı ve Horas'ı ve nice büyük sanatçıların hareketi ve gelişimi anlatan tabloları, resim dünyasında insanlığı dikkat merkezi haline geliyor. İnsanlık kendi geleceğinin hikayesini bu tablolardan dinlemeye çalışıyor.

Günümüzde, "biçim her şeydir" anlayışıyla hareket eden ressamlar, hiçbir şeyden söz etmeyen boşuntu, kabus tablolar üretiyorlar. Bu, Ba-

ti'nin durgunluğunda ve çürüyüşünde filizleniyor. Bu resmin Avusturalya'da pek yaygın olmadığını gördüm. Orada, stil ve fantaziden ziyade klasik estetik daha yaygındır. Özellikle de doğa resimleri. İnsanlar kendi ruhlarının güzellikleriyle süslüyorlar doğa resimlerini. Kuşkusuz bu bir geriliktir. Öz ve biçimdeki büyük atılıma, soyut tekniğin zenginliğine yabancı bir geriliktir.

Belinski'nin eleştirisi için dediğini resim için de diyebiliriz. Resim, "hareket halindeki estetik". Yabancılaşmayı açığa çıkararak, toplumsal ilişkileri insanileştiren, zorunluluk dünyasını özgürlük dünyasına doğru iten, kısacası eleştiren ve öğreten estetik. Stefan Zweig bakın resmin gücünü haklı olarak nasıl dile getiriyor: "İnsan uygarlığı bir anda yanıp kül olsaydı ve kültürün tüm anıtsal yapıtları, kitaplar, fotoğraflar, belgeler yok olsaydı, yirminci yüzyılın solğunu duyabilmek, bu dönemde yaşamı anlayabilmek için Franz Maserel'in gravürleri ve desenleri yeterdi sanırım."

Zamanın geniş ve mükemmel eleği, irili ufaklı tüm tabloları elemeğe devam ediyor. Onbin tablodan ancak bir tanesi elek sınavından geçebiliyor. Hayat ateşinden öğrenerek, hayat ateşine yön veren ve aydınlığıyla yetenekleri kör uykularından uyandıran yapıtlar geçebiliyor bu sınavı ancak. Yirminci yüzyıl, insanlığın dünyayı değiştirmek için geçmişinde belki de emsali görülmemiş büyük çabalar sarfettiği bir yüzyıl oldu. Bu çabalarda fırçayı en ön safalarda görüyoruz. Bizlere ilk bakışta hiçbir şey söylemiyor gibi görünen tablolar, uzun bir süreçte, insan ruhunda, beklenmedik depremlerin yaratıcısı oluyor. İlk bakışta bizi büyüleyen birçok tablo ise zaman menziline dayanamıyor, giderek yitiriyor büyüünü. Devrim yaratan tabloların derinliklerinde ışıldayan devrimi görmek kolay iş değildir. Onun için ilk bakışın şu cümlesi tehlikelidir: "İş yok, saçmalamış, şaşkınlığını çizmiş!"

Gerilla savaşının siyasal çizgisi

Bu yazı TKP(ML) merkezi y
ayın organı İşçi Köylü
Kurtuluşu sayı 82-83'ten alınmıştır.

Her devrimin temel sorunu, iktidar sorunudur. Bu sorun aydınlatılmadıkça devrimde kendi rolünü bilinçli bir biçimde oynamak ve hele devrimi yönetmek söz konusu olamaz”

Bu anlamda, devrim için mücadele, siyasal iktidarı ele geçirme mücadelesidir. Dolayısıyla devrimci mücadelenin her seviyesinde ve aşamasında iktidar perspektifiyle hareket edilmesi zorunludur. İşte bu anlayış ve perspektif mücadelenin ana siyasal çizgisini oluşturur. Yani yürünecek yolda varılacak hedefi belirler.

İktidarın nasıl alınacağı sorunu, artık Parti içinde tartışma konusu olmayan, açık ve belirlenmiş bir sorundur. Onun için biz burada sadece, gerilla savaşının siyasal çizgisi üzerinde duracağız. Partimiz, mücadelemizin bugünkü boyutu ve uygulanışı açısından önemli bir sorundur. Uygulama esnasında, belirlenmiş bir çizginin kavranmış olması çok önem arzeder. İyi kavranamazsa ya yetersiz, ya da yanlış uygulanır. Onun için gerilla savaşının siyasal çizgisinin kavranması, mücadelenin başarısı ve sağlıklı bir temelde gelişmesi için zorunludur.

Bir ülkede devrimin niteliği sorunu, o ülkenin ekonomik, toplumsal ve siyasal yapısı tarafından belirlenir. Devrimin niteliği kendi başına bir sorun değil; dediğimiz gibi ülkenin somut yapısına bağlı bir sorundur. Dolayısıyla, ülkenin yapısı tarafından belirlenir ve ülkeden ülkeye değişebilir. Aynı ve benzer yapıya sahip ülkelerde, devrimin niteliği de aynı ve benzer olur. Ama ülkenin bazı ayrı özelliklerine göre de bazı biçimsel ve taktiksel değişiklikler arzedebilir. Ancak devrimin genel niteliği aynı kalır.

Ele aldığımız sorunun daha iyi kavranması için devrimimizin niteliği üzerinde durmakta yarar var.

Ülkemiz yarı-sömürge yarı-feodaldir ve devrimimizin başlıca düşmanları emperyalizm ve feodalizmdir. Devrimin görevleri, milli ve demokratik devrimle bu iki düşmanı devirmek olduğuna göre, devrimimiz, genel olarak kapitalizmi ve kapitalist özel mülkiyeti değil, emperyalizmi ve feodalizmi hedef almaktadır. Bütün bunlar doğru olduğuna göre, bugünkü süreçte Türkiye devriminin niteliği proleter sosyalist değil, burjuva demokratiktir. Bu devrimin özünün zorunlu olarak burjuva demokratik olmasına karşın, devrimin öncü gücünün proletarya olması ve sosyalizmin bir ön aşaması olarak ele alınması nedeniyle, yeni tipte bir demokratik devrim olmasıdır.

Devrimimizin özünün demokratik olması, onun temel hedefinin iktisadi olarak; birincisi, feodal ve yarı-feodal üretim ilişkilerini, ikincisi de, emperyalizme bağımlılıktan kaynaklanan yarı-sömürge yapıyı tasfiye etmek olmasıdır. Diğer bir deyişle devrimimiz

bir bütün olarak özel mülkiyeti tasfiye etmeyi değil, sadece içinde bulunduğumuz tarihsel aşamada üretici güçlerin özgürce gelişmesini engelleyen emperyalist mülkiyet (ve ona göbekten bağlı komprador burjuva mülkiyeti) ile feodal mülkiyet ilişkilerini tasfiye etmeyi, buna karşılık üretici güçlerin üzerinde küçük mülkiyete, tekelci ve emperyalizme bağımlı olmayan burjuva mülkiyete dayanmayı hedeflediği içindir ki; özünde burjuva demokratik bir devrimdir. Kuşkusuz iktisadi alandaki bu devrimin hedefi siyasi plana da küçük ve milli burjuva sınıflarının siyasi devrime katılmaları ve siyasi demokrasiden yararlanmaları olarak yansiyacaktır.

Fakat proletaryanın demokratik devrim programının burjuvazi önderliğindeki eski tip demokratik devrimle olan ortak yanı burada biter. Ve onun, yerini yeni tipte bir demokratik devrim alır. Burada temel ayırıcı öge, devrimin proletarya önderliğindeki emekçi sınıfların ittifakına dayanması ve bu nedenle de proletaryanın sınıfsal çıkarlarını yansımasıdır. Bu sınıfsal çıkar tek cümleyle, gerek iktisadi ve gereksede siyasi alanda proletaryanın denetimi altında sosyalizmin koşullarının yaratılması ve oradan durmaksızın sosyalist devrime geçilmesidir. Bu hedef aynı zamanda bağımlı köylülüğün ve kendi emeğine dayanarak üretim yapan küçük mülk sahibinin de uzun vadeli çıkarına uygundur. Burjuva demokratik devrimleri çağında yükselen sınıf olarak burjuvazi, işçileri, bağımlı köylüleri, kırın ve kentin küçük mülk sahiplerini "özgürlük, eşitlik, kardeşlik" sloganıyla peşine takarak burjuva demokratik devrimi gerçekleştirdi. Burjuvazi önderliğindeki emekçi sınıflar feodal üretim ilişkilerini tasfiye

etmiş, toprak bütünlüğünü ve bağımsızlığını ulusal devletler kurarak sağlamış ve feodal siyasi üst yapıyı parçalayıp atmışlardır. Fakat iş, devrimin meyvalarını toplamaya gelince burjuvazi kısa zamanda bu sloganlarından vazgeçmekten geri kalmadı ve yıktığı sınıfla (toprak aristokrasiyle) bu kez kendi hegemonyasında yeniden birleşip emekçi sınıflara karşı döndü. Bir yandan emekçilerin siyasi özgürlüklerini kısıtlayan şu veya bu derecede demokratik burjuva diktatörlükleri kurarken, diğer yandan da iktisadi alanda küçük mülk sahiplerinin oluşturdukları sınıfları azgınca sömürdü, çöktüntüye uğrattı ve geniş oranda proletaryanın yanına kattı. Özel mülkiyetçi yanları nedeniyle burjuvazinin kuyruğuna takılıp, proletaryaya karşı dönen kır ve kent küçük burjuvazisi, kısa zamanda kendisini besleyen, tek geleceği acı dolu bir çöküş ve ezilen, sömürülen proletaryanın saflarına suyu sıkılmış olarak atılma olduğunu tecrübeyle yaşadı. Kır ve kentin yarı-emekçi, yarı-sermayedar sınıfların tarihsel açıdan bağımsız bir geleceği yoktur. Bir avuç kadarı burjuvalaşırken ezici çoğunluğu sefil koşullarda yaşamaya ve sonunda proleterleşmeye mahkumdur ve bu nedenledir ki, onların geleceği proletaryanın geleceği ile aynı olmak zorundadır.

Demokratik Halk Devrimi, proletaryanın ideolojik ve siyasi hegemonyası altında gerçekleşen bir devrimdir. Proleter sınıf, diğer halk sınıflarıyla kurduğu ittifaktaki bu hegemonyasını kendi sınıf partisi, KP(Komünist parti) aracılığıyla sağlar. MLM bilimiyle donanmış, uzun soluklu ve devrimci şiddeti örgütleyen bir mücadele içinde çelikleşmiş güçlü bir KP olmadıktan sonra halk devriminin

burjuva demokratik özdeki görevini bile sonuna kadar götürmesi, gerçekleştirmesi beklenemez. Ülkemizde de demokratik devrimin tamamlanması için birinci şart gerçek KP'nin önderliğidir.

DHD(Demokratik halk devrimi) ancak tüm halk kapsamındaki sınıfların arasında proletaryanın gerçekleştireceği bir ittifak sayesinde başarıya ulaşabilir.

Devrimci halk cephesinin temelini işçi sınıfı ile köylülük arasındaki ittifak meydana getirir. Demokratik devrimin en temel iki meslesi toprak devrimi ve milli meselenin temel insan kaynağını köylülük oluşturur. Proletarya demokratik devrimin önder gücü olarak, bu temel güç ile sınıfsız birleşmelidir. Bunun sağlanmasının yolu da, demokratik devrimin iktisadi ve siyasi hedefleri doğru tarzda formüle edildikten sonra bunları gerçekleştirmek üzere köylü yığınlarını topyekün bir devrimci savaş içinde örgütlemekten geçer. Devrimci halk cephesinin çekirdeğini oluşturacak olan işçi-köylü temel ittifakı ancak silahlı mücadele yoluyla gerçekleşebilir.

İşçi-köylü temel ittifakı üzerinde yükselenecek olan ve tüm halk sınıflarını proletaryanın önderliğinde birleştiren bu devrimci sınıfları proletaryanın önderliğinde birleştiren bir devrimci halk cephesi devrimimizin üç temel silahından birisidir.

Devrimimizin başarıya ulaşabilmesinin bir diğer temel garantisi (devrimin üç temel silahından birisi) halkın silahlı gücünün kurulmasıdır. Ordusu olmayan bir halk zafere ulaşamaz. Halk ordusu, silahlı mücadele içinde ve küçükten büyüğe, zayıftan güçlüye doğru gelişerek oluşacaktır. Halkın silahlı gücünün inşası,

partimize düşen en temel görevlerden biridir. Halk ordusunun ideolojik, siyasi ve örgütsel açıdan yönlendirilmesi KP'mizin önderliği altında olacaktır. Bu ordunun temel insan kaynağını yoksul ve aşağı orta köylüler oluşturacaktır. İşçi sınıfının önderliğinde ve ağırlıklı olarak köylülükten oluşan bir silahlı gücün demokratik devrim mücadelesi içinde inşa edilmesi işçi-köylü temel ittifakının gerçekleşmesinin de temeli olacaktır. Partimiz tarafından TİKKO, bu anlayışla halk ordusunu çekirdiği olarak kurulmuş ve bugüne dek mücadele etmiştir. Türkiye devriminin gelişme süreci içinde devrimci savaş, esas mücadele biçimi olmuştur, olacaktır. Bu savaş halkın uzun süreli ve topyekün savaşıdır, salt askeri değil aynı zamanda da, birer ideolojik ve politik mücadelesidir. Bu nedenledir ki, halk ordusunun inşası da salt askeri bir sorun değil, aynı zamanda ideolojik ve politik bir sorundur. Yine silahlı örgütlenme de, partimizin halk sınıflarını örgütlemeye kavrayacağı esas örgütlenme biçimidir.

Her siyasi devrimin temel sorunu, iktidarın nasıl ele geçirileceği sorunudur. Bu soruya verilecek cevap MLM'leri her renkten revizyonist ve oportünistlerden ayıran temel kıstaslardan biri olagelmıştır. "Emperyalizm ve proleter devrimleri çağı"nda, emperyalizmin ve ona bağımlı ülkelerdeki uşaklığını yapan gerici sınıfların devletleri, merkezileşmiş, tam bir militer güç haline gelmişlerdir. Dünya gericiğinin iktidar aygıtları olan bu militer-bürokratik devletleri devrimci şiddete başvurmadan tasfiye etmek ve onun yerine devrimci iktidar aygıtları kurmak, genel kural olarak imkansız hale gelmiştir. Bu nedenle çağımızda toplumsal devrimin ancak şiddete dayanarak başarılabilirliğini kabul etmeyen, gerçekten devrimci değildir.

İktidarın kitlelerin devrimci şiddetinin örgütlenip karşı-devrimci şiddetini yerle bir etmesiyle ele geçirilebileceğini söylemek genel bir ML önermedir, ama ülkemiz açısından bu genel kabul yetersizdir. Daha da somutlaştırırsak, ülkemizde halk kitlelerinin devrimci şiddetinin hangi araç ve sürelerle karşı-devrimci terörü altedecek hale gelebileceğini, getirilebileceğini görmek ve ortaya koymak devrimimizin zaferi için şarttır. Buradaki "hangi yoldan?" sorusunun yani "DHD'nin yolu" sorusunun çözümü olarak partimiz, "halkın uzun süreli silahlı mücadelesi, Halk Savaşı" cevabını vermektedir.

Toplumsal bir devrimin hangi yoldan geçerek siyasi iktidar sorununu çözebileceği, o toplumun tarihsel ve toplumsal koşullarına göre belirlenir. Proletarya partisinin görevi, bu koşulları doğru bir şekilde değerlendirip strateji ve taktiklerini geliştirmek, kitleleri siyasi mücadeleye seferber etmek ve sonunda iktidarı karşı-devrimden almaktır. Devrim stratejileri açısından çağımızın toplumsal devrimlerini ikiye ayırmak mümkündür.

Emperyalist ve kapitalist toplumlarda devrim genel olarak, uzun süreli bir "barışçıl" hazırlık döneminden geçer. Bu dönemde KP, devrimci

programının propagandası yoluyla işçi sınıfının ve diğer emekçilerin ileri bilinçli unsurlarını öncü müfrezeye kazanır, kitlelerin günlük mücadelelerine katılarak onları partinin etki alanı içine çeker. KP bu amaçla, siyasi düzenin kurumlarını en geniş biçimde kullanmaktan çekinmez. Kitlelerin gerek ekonomik-demokratik ve gerekse siyasi mücadelelerine önderlik ederek onlara iktidar sorununun devrimci çözüm alternatifini kavratmaya ve onları iktidarı almak için hazırlamaya çalışır. Böyle ülkelerde kitlelerin devrimci şiddetinin iktidarı ele almak üzere örgütlenip harekete geçirilmesi, iktisadi-siyasi bir kriz neticesinde doğacak devrimci anını doğru tespit edip, siyasi mücadeleyi ayaklanma düzeyine sıçratmakla, bunun için işçileri ve diğer emekçileri Sovyetler şeklinde örgütlemekle gündeme gelir. Özellikle bu strateji, genel ayaklanma stratejisidir.

Toprak devriminin temel sorun olduğu ve veya emperyalist iş-

temel özelliklerinden biridir. Bu koşullarda, halk kitlelerini silahlı olmayan yollardan iktidar için hazırlamak ve örgütlenmek mümkün değildir. Üçüncü olarak da, ülkemizde devrim ile karşı-devrim güç ilişkileri eşit bir gelişme göstermemektedir. Bir yandan feodalizmin varlığı nedeniyle nüfusun çoğunluğunun köylü olması ve işçi sınıfının görece zayıflığı, diğer yandan emperyalizmin ve onun uşağı faşist devletin gücünün ağırlığının şehirlerde toplanmış olması ve geri kırık bölgelerdeki denetiminin zayıflığı, devrim ile karşı-devrim arasındaki güç ilişkilerini şehirlerde karşı-devrimin, kırlarda ise, devrimin lehine şekillendirmektedir.

Bütün bu koşulların stratejik açıdan değerlendirilmesi, Türkiye'de devrim yolunun, proletaryanın önderliğinde ve temel güç olarak köylülüğe dayanan uzun süreli bir silahlı mücadeleyle iktidarı parça par-

halkın savaşının temel özelliği, güçlü düşmanı yıpratmak, parça, parça yok etmek ve mücadele içinde halk ordusunu adım adım güçlendirmektedir.

-Halk Savaşı'nın temel stratejisi, kırık bölgelerde kurtarılmış alanlar yaratmak, buralarda devrimci halk iktidarının temellerini atmak; bu üslupla dayanarak uzun süreli yıpratma savaşını yurt sathına yaymak; giderek şehirleri kırlardan kuşatmak ve iktidarı böylece parça parça ele geçirmektir. Ülkemizde kurtarılmış alanlar - Kızıl Siyasi İktidarlar- yaratabilmenin ve yaşatabilmenin objektif koşulları mevcuttur. Bunlar;

a) Sağlam bir kitle temelinde sahip geri kırık alanların varlığı,

b) Bu bölgelerin kendi kendine yetecek bir ekonomik temele sahip olması,

c) Arazinin askeri harekate elverişli olması,

-Halk Savaşı, yalnızca askeri bir strateji değildir. O, aynı zamanda ülkemizde, emekçi kitleleri örgütlemenin, siyasi eğitiminden geçirmenin ve iktidarı tüm ülkede ele almaya hazırlamanın yoludur. Halk Savaşı, yıpratma savaşının, üretimle, eğitimle, siyasi iktidarı kullanma ile pekiştirildiği ve kaynaştırıldığı topyekün bir faaliyettir. Dolayısıyla halk ordusu da salt askeri hareket yapan bir örgüt değil, partinin önderliğinde kendini ve kitleleri siyasi açıdan eğiten, üretime katılan, köylüleri toprak devrimine seferber eden ve Kızıl Siyasi İktidar alanlarında halkın yeni demokratik toplumun ilk örneklerini kurmasına yardım eden bir kitle örgütüdür.

-Halk Savaşı üç stratejik dönemden oluşur. Birinci dönem, stratejik savunma dönemidir. Bu dönemde henüz halkın silahlı gücü oluşma aşamasındadır ve düşmanın ağır bir baskısı altındadır. Bu dönemde stratejik savunmada esas olan taktik saldırılardır. Ordunun örgütlenme biçimi gerilla birlikleri ve askeri faaliyetin biçimi de gerilla savaşındadır. Parti önderliğindeki halk ordusunun ilk çekirdekleri, gerilla mücadelesi içinde zayıftan güçlüye, küçükten büyüğe doğru güçlenerek, düşmandan aldıklarıyla silahlanacak, gerilla üs bölgeleri kuracak, buralarda köylüleri milisler şeklinde ve savaşın ihtiyaç duyduğu diğer örgütlü biçimleri içinde örgütlenecek, karşı-devrimci otoriteyi sarsıp yerine devrimci otoriteyi tesis etmeye başlayacaktır. İkinci dönem, stratejik denge dönemidir. Bu dönemin özelliği, devrim ile karşı-devrim arasındaki stratejik güç ilişkisinin bir denge durumuna ulaşmış olmasıdır. Bu dönemde gerilla üst bölgeleri kurtarılmış alanlara dönüştürülmüş, bu alanlarda işçi-köylü temel ittifakına dayanan halk iktidarları kurulmuş, toprak devrimi gündeme getirilmiş, halkın iktisadi faaliyeti yeniden örgütlenmiştir; halk ordusu gerilla birliklerinin yanı sıra düzenli orduya dönüşmeye

çalıştırılarak şehire doğru ele geçirmek olduğunu ortaya koyar.

Halk savaşı, kapitalist gelişmelerin şafağında başta köylüler olmak üzere emekçi halkın yürüttüğü feodal despotlara ve yabancı ulusların işgaline karşı yeni bir savaş biçimi olarak çok uzun bir tarihi geçmişe sahiptir. İlk kez Marks, topyekün seferber olarak güçlü yabancı işgalcileri uzun süreli bir yıpratma ile yenmesine dayanan yeni bir savaş biçimi olarak "Halk Savaşı"ndan söz etmiştir. Daha sonra Mao Zedung, Çin devriminin pratiğine de dayanarak, proletarya önderliğinde feodalizme ve emperyalizme karşı yürütülen Halk Savaşı'nın teorik irdelemesini, strateji ve taktiklerini geliştirdi. Köylü yığınlarının yüzyıllardır kendiliğinden uyguladıkları bu savaş biçimi, proletaryanın bilimsel öğretisi ile birleşince, yenilmez bir güç haline geldi ve toplumsal devrim pratikleriyle kendisini ispatladı, ispatlıyor.

- Halk savaşı, silahsız ve örgütsüz bir halkın, silahlı ve örgütlü düşmanlarını yenme yolu ve sanatıdır. Halk Savaşı, uzatmaktan ve yaymaktan yadır, düşman ise kısa zamanda savaşı bitirmeyi amaçlar. Çünkü

başlamış ve savaş biçimi de, gerilla mücadelesiyle düzenli birliklerin hareketinin birleştirildiği bir oynak savaş haline gelmiş olacaktır. Üçüncü dönem, stratejik saldırı dönemidir. Bu dönemde, uzun süreli savaş içinde inşa edilen halk ordusu, düşmana karşı stratejik üstünlük sağlamıştır. Ve Kızıl Siyasi İktidar alanlarına dayanarak, karşı-devrimin yuvalandığı şehirleri kuşatma altına almıştır. Kızıl Siyasi İktidar alanlarında, Devrimci Halk Cephesinin iktidar aygıtları olarak Demokratik Halk Devleti önemli bir deney birikimine sahip olmuş, toprak sorunu çözülmüş ve yeni iktisadi düzenin temelleri atılmıştır. Parti, düşmanın elindeki şehir ve alanlarda ayaklanmalar düzenlemek ve iktidarı tüm ülkede ele almak uğraşı içine girmiştir.

Halk Savaşı kuşkusuz burada ana hattı koyulan gelişme sürecindeki gibi düz bir hat izleyemeyecektir. İnişler ve çıkışlar, ileri atılımlar ve geri çekilmeler, yenilgiler ve zaferler şeklinde zor ve uzun bir mücadele olacaktır. Bu zorlu mücadeleden zaferinin garantisi, proletarya partisinin önderliğidir. Bu önderlik sayesinde ki, halk sınıfları arasındaki ittifak ilkeli bir temelde sürdürülebilir; savaşın kazanımları siyasi ve iktisadi kazanımlara dönüştürülebilir. Savaşın somut gelişme biçimine göre gerilla savaşından, ayaklanmalara kadar çok çeşitli mücadele biçimleri en iyi şekilde kullanılabilir, kitlelerin siyasi ve kültürel eğitimi ilerletilebilir, kıscacı savaş içinde yeni bir toplum yaratılabilir. Partinin önderliği olmadığı takdirde, savaşın zafere ulaşması, ulaşsa da emekçi sınıfların zaferin meyvelerini siyasi ve iktisadi alandaki kazanımlara dönüştürmesi imkansız olacaktır. Ezilen halkların yüzyıllardır süre gelen pratiğinden edindiğimiz ders budur.

Savaş siyasetin silahlarla sürdürülmesinden başka bir şey değildir. Savaşa siyaset yön verir ve siyasetin kumandası altındadır. Genelde halk savaşı ve bugünkü uygulanış biçimi olan gerilla savaşımızın siyasal çizgisi, biraz önce özetlemeye çalıştığımız amaç ve hedeflerimize varmak için uygulanan politikanın bugünkü biçiminden başka bir şey değildir. Savaş hangi boyut ve biçimde olursa olsun bizim için bir amaç değil, bir araçtır. Demokratik halk iktidarını kurmak için uygulanan bir araç, bunun ön aşamaları olan Kızıl Siyasi İktidarlara yaratmanın bir aracı.

Her savaşın bir siyaseti vardır. Siyasetlessiz savaş olmaz. Nasıl bir savaş? sorusuna cevap verebilmek için savaşa neden olan politikaya bakmak, incelemek gerekir. İşte o zaman savaşın nasıl bir savaş, yani emperyalist ve gerici bir savaş mı, yoksa ilerici bir savaş mı veya haklı bir savaş mı, yoksa haksız bir savaş mı olduğu ortaya çıkar. Hiç kuşku yok ki, bizim savaşımız haklı ve ilericidir. Çünkü ezilen bir sınıfın, ezen ve sömüren sınıflara karşı mücadelesini ifade etmektedir.

Siyaset ekonominin yoğunlaştırılmış ifadesidir. Her şeyin özünde doğru veya yanlış haklı veya haksız, ilerici veya gerici bir siyaset vardır. Ve "siyasi çalışma bütün çalışmaların can damarıdır" Silaha siyaset ku-

manda etmelidir. Siyasetin kumanda etmediği silah sahibini vuran bir silahtır. Ele alınan silahın güçlü olup olmadığı esas olarak silahın niteliğine bağlı değil, silaha kumanda eden, siyasetin haklı ve doğruluğuna bağlıdır. Çünkü her şeyi eninde sonunda siyaset belirler. Siyasetin gücü ise, onun doğru ve haklı olmasından ileri gelir. Bunun için biz diyoruz ki, savaşıyoruz kazanacağız, çünkü doğru yoldayız ve haklıyı temsil ediyoruz.

"Bir devrim savaşı, yalnızca yıkaçağı düşmanın üstünde değil, esenliğini bozucu öğelerden kurtardığı kendi saflarımız üstünde de bir panzehir gibidir. Her haklı devrim büyük bir güçtür" (Mao, C.2. Savaş ve Strajî Sorunları makalesi) Gerçekten de böyledir. Dünya devrim tarihi tecrübeleri bize bunun hep böyle olduğunu gösterdi ve göstermeye devam ediyor. İşte devrimin yıkıcı etkilerine sahip olması da buradan ileri geliyor.

Savaş sadece silah kullanmak değildir, savaş daha iyi düşünebilmehtir. Bu da bir düşünce savaşıdır. Savaş silahla savaş alanlarında kazanmadan önce düşünce düzeyinde kazanmak gerekir. Bu şu demektir; düşüncelerimizin doğru ve haklı olması somut şartların somut tahliline dayanması ve bilimsel olması. Savaşları düşünceyle kazanmak, bu düşüncelerin doğru ve haklı olduğuna kitlelerin inanması ve ondan sonra şiddet temelindeki savaşa girilmesi değildir. Bu, asla böyle anlaşılmalıdır. O anlayış devrimci değil, devrimi engelleyen bir anlayıştır. Savaşı düşünceyle kazanmak ve daha iyi düşünebilmek, düşmanın düşüncesini strateji ve taktikleri boşa çıkaracak, onların üstesinden gelebilecek ve sonuçta zaferle sonuçlandırarak düşünce üretme, strateji ve taktikler geliştirebilmek ve bunları hayata uygulamanın yol ve yöntemlerini bulmak demektir. Bu ise, siyasettir.

Siyasi ve askeri mücadele birbirini karşıtı değil, birbiriyile sıkı bir di-

yaletlik bağ içinde hareket eden, birbirini etkileyen, geliştiren bir şeydir. Biri diğerinin varlık nedeni ve sebebiyken, diğeride onun sonucu ve uygulanma aracıdır. "Siyasi mücadelenin temel amacı, halkı seferber etmek ve örgütlemek, düşmana karşı mücadele biçimlerinde ona yol göstermek, aynı zamanda bu mücadeleleri askeri mücadeleyle sıkıca birleştirmek ve direnişin en büyük zaferler kazanmasına yardımcı olmaktır." "Askeri mücadelenin temel amacı, düşmanın askeri kuvvetini tahrip etmek, halkı savunmak, halkın sevgisini kazanmak, siyasi mücadeleyle direnişte en büyük zaferleri kazanmasına hizmet ve yardım etmektir." (Vo Nguyen Giap. Vietnam Halk Savaşının Zaferi. sf. 50)

Görüleceği gibi birbiriyle ne kadar çok sıkı ilişki içinde. Bu sorun iyi kavranmazsa, teori ile pratik birleştirilemez. Diğer yandan, arasındaki diyalektik kavranamazsa, ya salt siyasete

lirleyen gerçek kahraman kitlelerdir. Bu anlamda doğru bir kitle çizgisine sahip olmak bir başka önemli noktadır. Genelde kitleleri ve özeldelikte köylüleri bu mücadeleye kazanmada, seferber etmede, fedakarlık ruhlarını artırmada, zorlukları altetmede, destek ve güvenlerini kazanmada ve bizzat savaşa katılmalarını sağlamada temel sorun köylüleri bu davaya, bu davanın haklılığına, bu davanın kendi davaları olduğuna ve kendi kurtuluşlarını sağlayacağına inandırmaktır.

Kitleler, konumuz açısından köylüler, mücadeleye seferber edilmek isteniyorsa, öncelikle onlara güvenmek gerekir. Bu çok önemli, köylülere güven duyulmadan ne kazanılabilir ne de seferber edilebilir. Bunun için kendiliğindenci ve bürokratik bir kitle çizgisi değil Leninist bir kitle çizgisi anlayışı uygulanmalıdır. Kitlelere güvenmek sorunun bir yanı ve kendi cephemizden, diğer yandan, kitlelerin güvenini kazanmaktır. Kitlelerin güvenini kazanmadan, onları inandırmadan somut ve kalıcı bir şey elde etmek zafer kazanmak mümkün değildir.

Gerilla savaşında kitle çalışması çok önem arzeder. Dolayısıyla burada siyasi çalışmanın önemi ortaya çıkar. Bu noktada "siyasi çalışma bütün çalışmaların can damarıdır" anlayışı somut bir değer kazanır. Siyasi çalışmanın önemi kavranamaz ve küçümsenirse, gerilla savaşı, bir ayağı topal bir insana benzer. Siyasi çalışma küçümsenirse topal bir insan olup çıkarsınız. Nasrettin Hoca'nın yaptığı gibi kendi bindiğiniz dalı kesmiş olursunuz. Ayaklarınızın dağlarda, ormanlarda ve yerde sağlam basabilmesi için kitlelere dayanmak ve kitlelerin güvenini kazanmak zorundayız. Bunun bir yolu, savaştır, diğer yolu da savaşa yön veren ve ona kumanda eden siyasettir. Yani siyasi çalışmadır.

"Halkın istemediği, ya da anlamını bilmediği bir işi yapmaya zorlamak hiç işe yaramaz" Yaramadığı gibi, bu doğru da olmaz. Köylülerde istek uyandırmak ve yaptığı ve yapacağı şeylerin anlamını öğretmenin yolu ise, siyaset ve savaş diyalektiğini iyi kavramak ve uygulamakla mümkündür. Her şeyi yeri ve zamanında iyi kullanmak gerek. Yersiz ve zamansız kullanılan şeyler bir işe yaramaz. Köylüleri inandırmadan, güvenlerini sağlamadan, bir şey elde edemeyiz. Onun için sabırla, inatla, siyasi faaliyet yürütmek, anlatmak, tekrar anlatmak gerekir. Ondandır öğrenmek, ona bir şeyler katıp yeniden gidip onlara anlatmak gerekir. Bu anlayış aynı zamanda kitle çizgisi ve çalışma tarzımızı ortaya koyar.

Köylülere güven verdikten ve inandırdıktan sonra yapmayacakları iş, katlanamayacakları zorluk ve yapamayacakları fedakarlık yoktur. Amacın haklılığını göstermek diğer şeylerden önce gelmelidir. ....Çünkü, sonuçta her şeyi inanç değiştirecektir. Aynı zamanda bize güvenmelerini sağlamalıyız. İnandırmak bir yerde güven sağlamaktan geçiyor. Güven duyulan biri veya bir örgütün söylediklerine kitleler daha çok inanır ve söylediği her şeyi daha çok dikkate alır. ♪

Kitleleri harekete geçirmek ve kitle hareketlerini kucaklamak!

OZAN CAN BAKIŞ

Egemenlerin yaşadığı ekonomik bunalım, politik ve askeri çıkmaz bugün toplumun tüm kesimleri tarafından görülebilmektedir. Sadece görülür değil aynı bütün kesimler tarafından yaşanılır durumdadır. Bunun nedenlerini, niçinlerini de uzun uzun anlatmaya gerek yok. Zira bunlar da kitlelerin ileri kesimleri, özellikle devrimciler ve MLM'ler tarafından bilinmektedir. Bunun biliniyor olması önemlidir. Ancak teorik düzlemde biliniyor olması yetmiyor. Sorun buna denk düşen taktik politikaların üretilmesi veya üretilen politikaların kayıtsız şartsız yaşama geçirilmesi sorunudur. Esas olan, pratikte görevin yerine getirilmesidir.

Bunalım 5 Nisan kararlarıyla aşılmaya çalışılıyor. Ancak gerçek anlamda aşılamayacağı kompradorlar ve onların temsilcileri de biliyor. Bunun içindir ki bunalımı aşma yerine bunalımın bütün yükünü başta işçi sınıfı olmak üzere, tüm emekçi kesimlere yüklemenin özel politikalarını ürettiler. "Özelleştirme" adı altında geliştirdikleri bu zam zulüm terör paketinin daha ilk uygulanışıyla bunalımlarına çözüm olmadığı, aksine yeni bunalımlarla karşı karşıya bıraktığı açıkça görüldü. Ekonomik bunalım sosyal bunalımı gittikçe derinleştirdi. Sosyal bunalımın derinleşmesiyle bir başkaldırı dalgası gelişmeye başladı. Bunalımlar sonucu derinleşen sosyal olaylar günlük yaşamımızın bir parçası durumuna geldi. Tüm bunlar içinde özellikle işsizlik ve yoksulluk hat safhaya vardırdı. Demokratik hak ve özgürlükler her türlü baskı ve terör yöntemiyle engellenir ve üst boyutta gaspedilir duruma getirildi. Bunlar bunalımın başlıca önemli sorunlarıdır.

"Özelleştirme" ve 5 Nisan yoksulluk ve terör paketi işçi sınıfını ve emekçi halkımızı böylesine derinden sarsarken, işçi sınıfı ve emekçilerde yaşanan yoğun, kitlesel başkaldırı (kendiliğinden de olsa) yaşanırken,

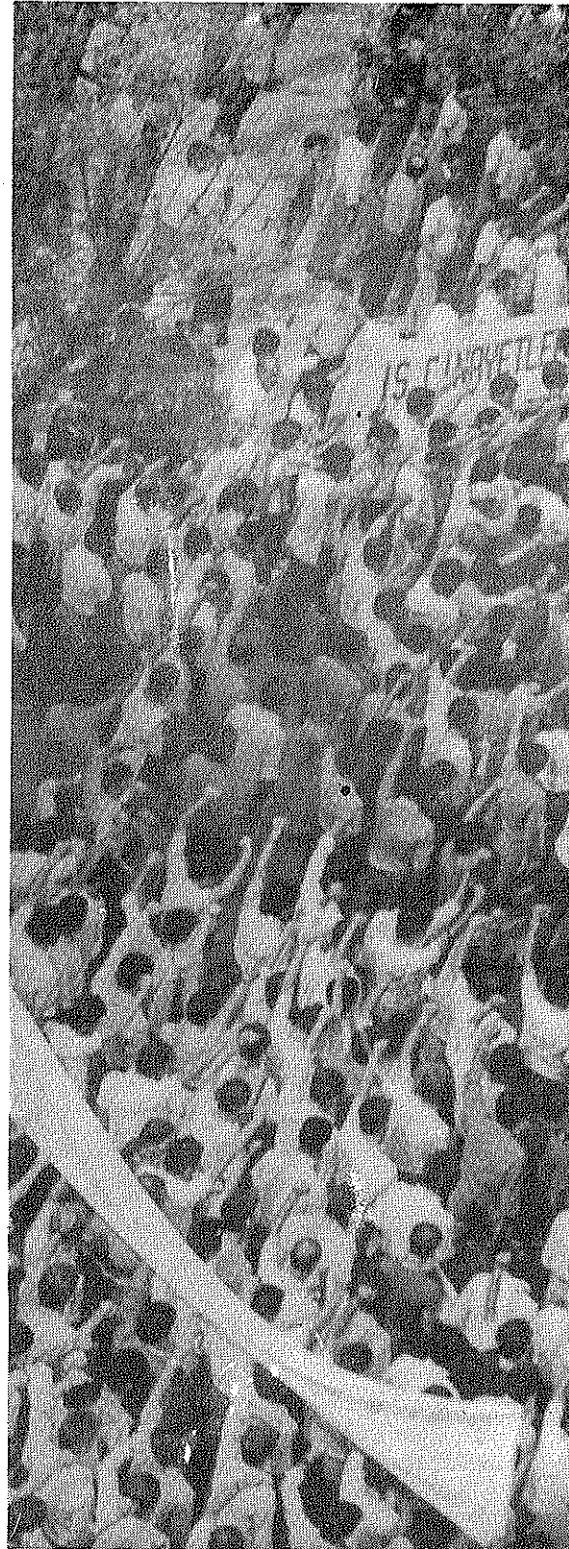
ve dipten gelen dalga böylesine güçlü iken bizler nelerle uğraşıyoruz? Soruna hangi araçlarla müdahale etmeye çalışıyoruz? Ne kadar etkili olabiliyoruz? Veya soruna müdahalede üzerimize düşeni yapabiliyor muyuz? Bütün mesele buradadır. Yani bizim (öncünün, komünistlerin, devrimcilerin) müdahale edip etmediğimiz, müdahalemizin yöntemleri, etkilerinin boyutları ve sonuçları herşeyi belirler niteliktedir. Bunun altının çizilmesi önemlidir. Bugün hiç kimse kitlenin "geri" durumundan, "tepkinsiz"liğinden, "boyun eğme"sinden bahsedemez. Bu mevcut gerçekleri ve toplumdaki sınıf çelişkilerinin boyutunu görememektir. Bazılarının yaptığı gibi kendindeki mücadele kaçınıcı yönünü gizlemek için çelişkileri yok saymak, kitlelerin geri durumlarını ileri atılmak önünde "gerekçe" olarak dayatmaktır. Tüm bunları mevcut statükonun korunması için yapmaktadır. Koşulların teorisini kendi sistem içi yaşam tarzının ruhi şekillenmesine uygun olarak, koşullara boyun eğişin teorisini yapmaktadır.

Oysa faşist TC'nin ekonomik, sosyal, siyasal, askeri vb. tüm alanlarda geliştirdiği ve adına da "topyekün savaş" dediği bu terör ve yoksulluk ortamında kitlelerde küçümsenmeyecek bir başkaldırı gelişmiş ve sistem dışı eğilimler alabildiğine boyutlanmıştır. %125'lere varan enflasyon oranı, sık sık uygulanan zamlar karşısında dondurulan ücretler sonucu eriyen alım gücü, faiz ve döviz politikalarıyla tekellere akıtılan paralar sonucu iflas eden orta ve küçük ölçekli işletmeler, esnafın durumu. Tüm bu aldatmacayla formalite haline getirilen emekli tazminatı ve maaşları %15'lere kadar düşürülen ve son dönemlerde de ödenen ödenmeyeceği tartışma konusu yapılan memur maaşları, taban fiyatlarını destekleme politikaları ve sübvansiyonlardan vazgeçilmesi, köylülüğün emeğinin haraç-mezat gaspedilmesi ve taban fiyatlarının girdileri bile karşılamayacak biçimde belirlenmesi vb. tüm bunlar toplumsal kesimleri mevcut terör ve yoksulluk paketinden

etkilenişinin bir boyutunu ortaya koymaktadır.

Diğer bir boyut ise "özelleştirme" saldırısıyla yüzbinlerce işçinin işine son verilmesi ve işsizlik dalgasının çığ gibi büyümesidir. Bununla birlikte işsiz nüfusun ücretlerini dondurmada ve onları istedikleri gibi ve istedikleri koşullarda çalıştırmanın bir aracı Demokles'in kılıcı gibi işçi sınıfının ensesinde bir tehdit unsuru olarak tutması ve kullanması olgusudur. Sınıf bilinçli proletarya ve öncü bunu görmek ve buna uygun politikalar belirlemek zorundadır. İşsizleşmeyle birlikte yine saldırıların bir başka sonucu da demokratik hak ve özgürlüklerin gaspedilmesi olayıdır. İşsizleşme ve örgütsüzleştirme birbirine paralel bir biçimde sürdürülmektedir. Sendikasılaştırma ve sendikal faaliyetleri engellemenin bir sonucu olarak bir çok ilerici-devrimci sendikacının sürgün edilmesi, tutuklanması, toplu sözleşme hakkının gaspedilmesi bunun bir devamıdır. Özellikle kamu emekçilerinin geliştirdiği grevli, toplu sözleşmeli sendikal mücadele karşısında tam bir terör politikası uygulanmaktadır. Kısacası terör ve yoksulluk paketini uygulamak için önünde engel olabilecek her türlü oluşumu ve girişimi bertaraf etmeye çalışıyor. Bunda başarılı olmanın yolu ise sindirmek, tutuklamak, birbirinden uzaklaştırmak, örgütsüz ve dağılık bırakmak vb. vb.

İşçi sınıfı ve emekçi halkımız üzerindeki bu "topyekün" savaşa karşı bölük pörçük kalmak, örgütsüz kalmak, bekle gör politikası izlemek, bana direk dokunmuyor mantığında olmak, dayanışma ve aktif mücadele içinde olmamak, statikoyu korumak, grup çıkarlarıyla hareket etmek vb.vb. davranışları ve anlayışları öncünün ve sınıf bilinçli proletaryanın anlayışı olamaz. Olsa olsa sorunların bilincinde olmayan cahil kesimlerin, reformistlerin, revizyonistlerin veya devletin bilinçli destekçileri sarı ve gerici sendikal anlayışların veya ağalarının davranışı ve anlayışı olabilir. Proletarya davasına inanmış, terör

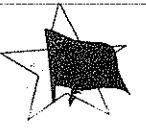

ve yoksulluğa karşı çıkan, mevcut siyasal iktidarın her türlü saldırısına karşı çıkmayı bir yaşam biçimi haline getiren, devrim ve komünizm kavgasında öncünün politik-ideolojik, örgütsel hattına inanmış ve buna uygun davranışlarının anlayışı olamaz.

Bugün her zamankinden daha atak, özverili ve bitmez tükenmez bir azimle kavgaya sarılmalı ve bunun gereklerini en üst boyutta yerine getirme görevi ile karşı karşıyayız. Bu tarihsel ve toplumsal sorumluluğumuzu canla başla yerine getirirken öncünün gücüne ve yol göstericiliğine güvenmenin esas olduğunu, bununla birlikte diğer tüm dost güçlerle de eylem birliği ve birleşik karşı koymuşu örgütlemek durumundayız. Bir yanıyla kendi gücümüzle örgütlemek, savaştırmak, diğer yanıyla da dost güçleri de örgütleyerek birlikte savaşmak önemlidir.

Tek tek alanlardaki güçleri bir araya toparlamak, bir noktadan daha güçlü harekete geçirerek, diğer başka alanlara önemli mesajlar göndermek ve böylelikle kitlesel başkaldırı

cephesini örgütlemek, genişletmek ve etkili kılmak zorunludur. Bunun için birleşik kitle hareketleri örgütlemek, kendiliğinden gelişenlere ise müdahale etmek, diğer alanları örgütleyerek destek sunmak ve birliğe dönüştürmek için yoğun çaba sarfetmek gerekir. İşçilerin çeşitli iş kollarında geliştirdiği eylem ve direnişler mutlaka aynı işkolu veya değişik iş kollarının işçileri tarafından desteklenmelidir. Sorunun ortak özelliğinin bilince çıkarılması ve bu eylemliliklerde sınıfın eğitilmesi görevi tamamen öncünün ve işçiye bağlı oluşumların görevidir. Bu gücün bilincinde hareket etmemek sınıfa, devrime ve öncüye karşı sorumsuzluktur. Davaya inançsızlıktır. Sorun sınıfın bütünlüklü sorunu olarak ele alınmalıdır. Şu veya bu işkolunun sorunu olmaktan çıkarılmalıdır. Sınıfın kolektif örgütlülüğü ve üretimden gelen gücü başka nasıl örgütlenebilir. Nasıl etkili hale getirilip siyasal iktidara yöneltilebilir? Bu çok ciddi biçimde sorgulanması gereken siyasal ve ideolojik bir sorundur.

İşçi eylemleri kendi kendini boğuyor. Neden? Çünkü kendiliğinden gelişiyor. Çünkü bir alanla sınırlı kalıyor. Çünkü ekonomik-demokratik taleplerle sınırlı kalıyor.

Diğer alanların desteğini alamıyor. Sarı ve gerici sendikaların etkisinden kurtarılamıyor. Düzen dışına ve siyasal iktidara yöneltilmiyor. Tüm bunların görülmesi ve ortadan kaldırılması kimin görevidir? Sıradan bir işçinin mi, bir sarı veya reformist sendikacının mı? Pasifist ve parlamenterist anlayışların mı? Düzen sınırlarına demir atmış ve bir adım ileri gitmemekte direnen statikocu, pili bitmiş unsurların mı? Kesinlikle değil. Bu misyonu bunlara yüklemek sınıf savaşımından hiç birşey anlamamak demektir. Bu görev tamamen idealleri uğruna yaşamını ortaya koyabilen, MLM biliminin yol göstericiliğinde kitlelerin devrimdeki rolünü ve önemini görenlerin, öncüye, devrime bağlı militan unsurların görevidir. Doğru politika belirlendi mi onu yaşama geçirmekle görevli olan kadro ve militanların rolü önemlidir. Sorun bu rolü

yerine getirip getirememe sorunudur.

İşçilerin eylemlerini memurlar, memurlarını işçiler, öğrenciler, esnaflar, kadınlar her toplumsal kesim bunları sahiplenmeli ve ortak mücadeleyi ön plana çıkarmalıdır. Bu muazzam bir dayanışma bilinci demek, politikleşme demek, hak ve özgürlüklerini elde etme ve koruma bilinci demek, bilincin bizzat sosyal pratik içinde elde edilmesini sağlamak demektir. Peki tüm bunları kim örgütleyecek, kim önderlik edecek, kim yönetecektir? Tüm bunlar kendiliğinden olur mu? Elbette mümkün değildir. Kaldı ki sorun bunları arada bir yapmak sorunu değildir. Bunu sistemli bir anlayış ve mücadele tarzı haline getirmek önemlidir. İşte bunu yerine getirme görevi öncününüdür. Öncünün kitleler içindeki kurumlarının ve militanlarının görevidir. Bunu başkasından beklemek, öncünün sınıf savaşımındaki rolünü görmemek, tanınamaktır.

Önümüzdeki kısa ve uzun süreçte, özelleştirmeler, işçilerin ikinci yıl ücret farklarının ödenmek istenmeyi-

şi, toplu sözleşme görüşmeleri, yoğun işten çıkarmalar ve direnişler gelecektir.

İşçi sınıfındaki bu direniş sürecine paralel olarak kamu emekçilerinin, DKÖ'lerin çeşitli eylem ve direnişleri, keza yoksul köylülüğün taban fiatının yanında, ürünlerinin elinde kalması, zamların etkileri ve bunun sonucu olarak giderek yoksullaşma sonucu direniş dalgasına gebe kalmaktadır. Bunun görülmesi gerekir.

Bugün kitle hareketleri örgütlemek, harekete geçirmek ve mevcut hareketleri örgütleyerek birleşik bir güç haline getirmek görevlerimiz arasında özellikle ön planda ele alınması gerekir.

Siyasal iktidar savaşımında dağlarda, fabrikalarda, okullardaki mücadele gelecek ellerimizde olacaktır. Tüm bunları dağlardan gelen ritme göre şekillendirmek ve onun hizmetine sunmak ise asla gözden uzak tutulmaması gereken bir olgudur.

Dağlarda, fabrikalarda ve okullarda gelecek ellerimizdedir. ✎

Amacımız Ermeni dilini, kültürünü yaşatmak

Bu ay ki milliyetlerle ilgili röportajımızı Türkiye'de çok uzun zamandır yaşayan Ermeni halkının dilinde günlük yayın yapan Marmara gazetesinin sahibi ve baş yazarı Rober Haddeler ile görüştük. Röportajımızı siz okurlarımızın Ermeni halkını daha iyi tanınmasına yardımcı olacağını düşünerek yayınlıyoruz.

YDG - Marmara gazetesi hangi yıllarda kuruldu?

R.Haddeler - Marmara gazetesi 1940 yılında kuruldu. Gazete ilk zamanlar haftada iki gün olarak yayınlanmış. Fakat kısa bir süre sonra gazete günlük yayın yapmaya başlamış. Gazetenin ilk kurucusu Suren Şamliyan isminde çok cesur ve kabiliyetli bir gazeteci. Kendisi aynı zamanda yurtdışındaki gazetelerde yazı yazan bir gazeteci. O dönemde Ermenice yayın yapan bir gazete yoktu. Şamliyan, bu ihtiyacın sonunda gazeteyi kurmuş ve ölünceye kadar da büyük bir başarıyla gazeteyi yönetmiştir. Onun ölümünden sonra gazeteyi kendi kızı ve damadından oluşan Zobiyan ailesi çıkarmaya başlamış. Ben ise 1967 yılından beri ga-

NOR	YIL: 55
MARMARA	SAYI: 4459
Ermenice Günlük Siyasal Gazete	(13950)
Sahibi	Flara
Murat Oset R. Haddeler ve Ortakları adına	7000 Lira
ROBER HADDELER	Tel: 244 47 36
Serumlu Müdür	249 19 89
ARI HADDELER	Fax: 249 81 65
Sahipsade Sok. No. 5	
P.K. 507 Beyoğlu - İstanbul	

ՄԱՐՄԱՐԱ

ՀԱՂԱԲԱԿԱՆ, ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԲ
Հիմնադրված 1940-ին
12.7.1994 ՀԻՐԱՆՈՒԹՅԱՆ ՕՐԱԹԵՐԲ
ԳԻՆ 7000 ԼԻՐԱ

1994	ՄԱՐՄԱՐԱ
ՅՈՒՐԵՍ	Արմենալեր Բ. ՀԱՍՏԻՆԵԱՆ Հրատարակչության ՏԵՐԵԳ ԱՐԻ ՀԱՍՏԻՆԵԱՆ
12	
ՆՐԱԿԱՐԳԻ	

İşe yurt dışındaki Ermenilerle aramızda bir haberleşme sağlamak. Bu noktada önemli bir işlevimiz olduğuna inanıyoruz.

YDG - Marmara gazetesini Türkiye'nin her yerinde dağıtıyorsunuz?

R.Haddeler - Hayır dağıtmıyoruz. Çünkü bunun hem olanağı yok, hem gereği de yok. Çünkü artık tüm Türkiye'de Ermeniler yaşamıyor. Ermeniler yalnızca İstanbul'da yaşıyor. Ama doğunun bazı yerlerinde Kayseri, Diyarbakır, Iskenderun taraflarında bazı Ermeni aileler kalmış. Yalnız onlarda pek Ermenice okuyamıyor. Buldukları yerlerde Ermeni okulları olmadığı için anadillerini unutmuşlar. Ayrıca yukarıda bahsettiğim amaçlar doğrultusunda yurtdışında gazete gönderiyoruz.

YDG - Az önce gazeteyi çıkar-

mak gerekiyor. Fakat baskı adedi ne olursa olsun bu gazetelerden birini en az beş hane okuyor diyebilirim.

Amacımız Ermeni dilini, kültürünü, edebiyatını yaşatmak. Bu amaca belli bir oranda erişebildiğimizi söyleyebilirim. Örneğin gazetemizde 15 günde bir edebiyat sayfası hazırlıyoruz. Bu sayfayı açmaktaki amacımız Ermeni edebiyatını Ermeni cemaati içerisinde canlı tutmaktır ve bu amacımıza ulaştığımızı görüyoruz.

YDG - Ermenilerin Türkiye'deki genel durumu nedir?

R.Haddeler - Şu anda yaşam koşullarımız yeterli olmasına karşın bizim için bir takım zorluklar var. Bu zorluklarımızın başlıcaları anadilimizin yeterince bilinmemesinden kaynaklanıyor. Mesela ben bir gazeteci olarak bu konuda ızdırıp çakiyorum. Çünkü gazetemde yeteri kadar yazı yazabilecek yazar, muhabir bulamıyorum. Durum böyle olunca okuyucuda bulamıyorum. Bu beni etkileyen yönü. Bu durum bir din adamını da rahatsız ediyor. Mesela din adamı Ermenice vaaz veriyor. Ama insanlar dilini anlamadıkları için Türkçe konuşmasını söylüyorlar. Bu durumda bazı din adamları ananelerimize ters düşüncesine, Ermenice vaaz verdikten sonra bazen Türkçe de vaaz veriyorlar. Bütün bunların sonucunda dilimiz unutuldukça kültürümüzde zedelendiği gerçeği rotaya çıkıyor.

YDG - Dilinizin bir anlamda yok olmaya gidişinin nedeni sizce nedir?

R.Haddeler - Bunun nedenini iç ve dış etkenler olarak iki gruba ayırmak gerekiyor. Bunlardan dış etkenler diyebileceğimiz televizyon ve basın çok etkili iki etmen. Öyleki çocuklarımız (Ermeni okullarına gidenler bile) arkadaşlarıyla Türkçe konuşuyor, kendi ana dilleri yerine Türkçe'yi tercih ediyorlar. Ermenice konuştuğu zaman kendini rahatsız hissediyor.

YDG - Çocuk kendini neden rahatsız hissediyor?

R.Haddeler - Ermenice'yi çok iyi bilmediğinden, çok iyi öğrenemediğinden. Bu durum Fransa'daki, Amerika'da ki ve daha bir çok yerde yaşayan Ermeniler içinde geçerli. Türkiye'de yaşayan Ermeniler diğer ülkelere oranla daha şanslılar. Çünkü bizim okullarımızdan çıkan öğrenciler az çok Ermenice konuşuyorlar, okuyabiliyorlar. Kültürümüz onları bu yönde zorluyor. Çünkü çok zengin bir kültürümüz var. Çok iyi yazarlarımız, müzisyenlerimiz var. Tüm zorluklara

karşın biz Türkiye'de kendi kültürümüzü yaşatmaya, korumaya çalışıyoruz. Bunu belli bir oranda başarmış durumdayız.

YDG - Türkiye devleti Ermenilere yönelik büyük bir asimilasyon politikası yürütüyor. Daha önceki süreçte bu politikalarını ezme, yok etme şeklinde uyguladılar. Bu gün Ermeni toplumunda bu politikaların yansımaları kendini nasıl gösteriyor?

R.Haddeler - Devlet asimilasyonu yapıyor ya da yapmıyor bu ayrı bir konu. Ancak devlet asimilasyon yapmasa da asimilasyon kendiliğinden oluyor. Bu asimilasyon'un nasıl olduğu konusuna gelince; bir insan kendi kültürünü, anadilini ikinci derecede gördüğü zaman, o dili konuşurken ülkenin resmi dili karşısında kendini rahat hissetmiyorsa asimilasyon başlamış demektir. İki Ermeni bir araya geldiğinde Türkçe konuşuyorsa bu asimilasyon'un sonucudur. Fakat bugün asimile olmuş bir çok Ermeni'nin yaşantılarını biraz kurcalarsanız bu insanların tam olarak asimile olmadığını görürsünüz. Onlar gerektiği zaman Ermeni olduklarını bilirler ve Ermeni olduklarını söylerler. Fakat azınlıkta olmasına rağmen kendini bu asimilasyondan kurtarır insanlar da var. Bunlar hem kend ulusal kimliklerini koruyabilmiş hem de toplum yaşantısına çok iyi adapte olmuşlardır.

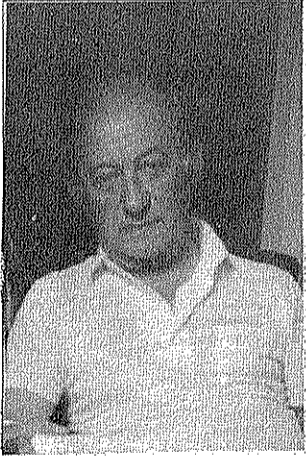
Biz asimilasyonun bizim için Türkiye'de çok büyük boyutlara ulaştığını düşünmüyoruz.

YDG - Şu anda Kürt halkına uygulanan, fiziksel şiddet şeklinde yapılan asimilasyon'un size uygulanmamasından dolayı mı böyle düşünüyorsunuz?

R.Haddeler - Bizler çoğunlukla dolaylı zorluklarla karşı karşıya kalıyoruz. Bizler bazı haksızlıklara uğradık. Mallarımıza mülklerimize el konuldu, fakat biz bu haksızlıklara karşı mücadele halindeyiz ve bu malları kurtarmaya çalışıyoruz. Ama bütün bunların asimilasyonla ilgisi olduğunu düşünmüyorum. Çünkü bizim Ermenice eğitim veren okullarımız var, çok sayıda çalışan kilisemiz, kültür kuruluşlarımız var. Bu kuruluşlarda Ermenice ve Türkçe paneller verilir. Ermenice oyunlar sergilenir ve bunun gibi bir çok kültürel etkinlik yapılır. Bu etkinliklerin büyük bir kısmı Ermenice yapıldığı için biz bundan memnunuz.

YDG - Az önce Ermenice'nin

Ermeni'nin yaşantılarını biraz kurcalarsanız bu insanların tam olarak asimile olmadığını görürsünüz. Onlar gerektiği zaman Ermeni olduklarını bilirler ve Ermeni olduklarını söylerler. Fakat azınlıkta olmasına rağmen kendini bu asimilasyondan kurtaran insanlar da var. Bunlar hem kendi ulusal kimliklerini koruyabilmiş hem de toplum yaşantısına çok iyi adapte olmuşlardır.

zeteyi yönetiyorum. Görevimi daha önce gazetenin yazı işleri müdürü olarak sürdürüyordum şimdi ise sahipliğini yapıyorum.

Gazetemiz ilk çıktığı yıllardan beri ne bizden ne de dış etkenlerden kaynaklı nedenlerden dolayı herhangi bir kesintiye uğramadı.

YDG - Gazeteniz hangi ihtiyacın sonucunda kuruldu?

R.Haddeler - Gazetenin çıkarılmasının ilk nedeni Ermeni cemaatinin içerisinde Ermeni yaşantısını canlı tutmak, Ermenileri birbirinden haberdar etmek, Ermenilerin sosyal bilhassa dini yaşantıları hakkında bilgi aktarmak aynı zamanda Türkiye ve dünyadaki olaylarla ilgili olarak haberler vermek. Diğer bir amacımız

makta bir takım amaçlarımız olduğunu söylediniz. Bu amaçlarınıza yeterince ulaşabildiğinizi düşünüyorsunuz?

R.Haddeler - Şu anda Türkiye'de yaklaşık olarak 70 bin Ermeni yaşıyor. Bizim baskımız ise mevsimine ve gününe göre 1500 ve 2000 arasında değişiyor. Ben 70 bin kişilik bir toplumda bu kadar gazetenin okunmasını çok az buluyorum. Şu anda İstanbul'da bulunan Ermenilerin çoğu Anadoludan çeşitli nedenlerle göçmüş ve buraya yerleşmiş insanlar. Bunlar İstanbul'da Ermeni topluluğunda yaşıyorlar, hatta çeşitli kuruluşları yönetiyorlar fakat Ermenice bilmiyorlar. Bütün bunları göz önünde tuttuğumuzda gazetenin okularının bu kadar az olmasına şaşma-

utulmaya, yeterince konuşulmaya başladığını söylediniz. Bu bunun nedeni üniversitelerde Ermenice'nin okutulmaması olabilir mi?

R.Haddeler - Üniversiteye giriş sınavı denen baş belası (ben buna sınav haklarına karşı olmak diyebilirim) bir öğrencinin istediği dilde istediği branşta eğitim görmesini engelleyen bir kuraldır. Bu sınavlar yüzden gençler üniversiteye giremiyorlar. Şans eseri girebilenler ise para bulup okuyamıyorlar. Bizim cephemizde bu olaya bakıldığında çocuklarımız üniversiteye girme telaşına kendi anaadillerini ve daha bir çok şeyi bir kenara atarak bu sınavlara hazırlanıyorlar. Bu dillerini unutmalarında çok belirleyici olmasa da bir etken oluyor. Ayrıca üniversitelerde Ermenice öğretilmemesi de bizim eğitimimizden oldukça olumsuz bir durum.

YDG - Bu güne kadar Ermenilerin yurtdışına yoğun bir göçü oldu, bu göçlere yol açan rahatsızlıklar nelerdi? İlk göçler ne zaman başladı?

R.Haddeler - İlk göç 6-7 Eylül 1955 olaylarından sonra başladı. Bu tarihte Kıbrıs olayları dolayısıyla İstanbul'da gayri-müslimlere karşı -ki bunlar çoğunlukla Rumlar, Ermeniler ve Yahudiler'den oluşuyordu- bir katliam gerçekleştirildi. O gece evlere saldırıldı, dükkanlar yakıldı, insanlar katledildi.

YDG - Bu saldırılar askerler tarafından mı yapıldı?

R.Haddeler - Hayır sokak ahalisi tarafından yapıldı. Bu insanlar "Atatürk'ün evine bomba atıldı" denilerek bizlere karşı tahrik edildiler. Bu bazı çevreler tarafından hazırlanmış bir olaydı. Çünkü daha sonra bu haberin asılsız olduğu ortaya çıktı. Tüm bu olaylar sonucunda iki ağır yara alındı. Bunlardan ilki alınan büyük ekonomik zarardı. İkincisi ise alınan Demokrasi yarasıydı. Olay bizim için artık kapanmış bir olaydır, fakat o tarihten sonra büyük bir göç hareketi başladı. Özellikle gençlerimiz bu durumdan çok etkilendiler ve büyük oranda yurtdışına göç ettiler.

Tüm bunların yanısıra yurtdışında ASALA adlı örgütün Türk diplomatlara saldırısı da Türkiye'deki Ermenileri etkiledi.

YDG - ASALA'nın bu eylemleri Türkiye'de yaşayan Ermenilere mi mal edildi?

R.Haddeler -- Bu eylemler Türkiye'deki Ermenilere mal edilmedi. Burada yaşayan Ermenilerin bu konuda burnu dahi kanamadı. Bizim Türk dostlarımız bizi onlardan ayırıyorlardı. O bakımdan bir rahatsızlığımız olmadı. Fakat ruhi bir rahatsızlığımız vardı. Çünkü Türkiye'deki basın Ermenilerin aleyhine bir çok yayın yapıyordu. Basın böyle yayınlar yaparken Türkiye'de yaşayan Ermenilerin rahatsız olmaması mümkün değildi. Bunun üzerine o dönemde (yaklaşık 10-12 yıl önce) bir göç hareketi daha başladı. Fakat şu anda bu göç hareketi durmuş durumdadır. Burada yaşayan Ermeniler oldukça rahat yaşıyorlar diyebiliriz. Ermeniler çok çalışkan ve becerikli bir toplum oldukları için ekonomik durumları da oldukça iyidir.

YDG - Ermeniler toplum olarak dışı açık bir halk mı?

R.Haddeler - Evet genellikle dışı açık bir toplumuz. Ama bazı olaylarda içimize kapanabiliyoruz. Örneğin son zamanlarda basında ve televizyonda Ermeniler aleyhinde çeşitli yazı ve haberler çıkıyor. Hatta devlet kademelerindeki yetkili insanlardan bile bu tür tatsız sözler duyabiliyoruz. Bizler işte bu olumsuzlukların karşısında içimize kapanıyoruz. Oysa bu olumsuzluklarla mücadele etmemiz gerekiyor. Bizim bu noktada kendimizi tanıtmamız gerekiyor. Çünkü birbirini tanıyan iki halk birbirine düşman olamaz.

YDG - Son dönemlerde Kürt ulusal hareketinin devlet ve medya tarafından Ermenilere mal edilme çalışıldığını görüyoruz, siz-

devletin bu politikasına bir örnek teşkil ediyor. Sizce Ermenilerle ilgili yukarıdaki gibi bir takım iddialarda böyle bir politikanın sonucu olabilir mi?

R.Haddeler - Bu konuda yorum yapmak istemiyorum. Daha doğrusu yorum yapamıyorum. Ancak şunu söyleyebilirim; Kürt sorununda Ermenilerin bahsi geçerken asıl hedef Ermeniler değilmiş gibi geliyor bana. Bundaki amaç belkide dikkatleri başka yana çevirmek ve Kürt hareketinin sanıldığı gibi bir hareket olmadığı, belkide bunun arkasında başka şeyler varmış gibi bir imaj veriliyor. Bu benim bir tahminimdir. Tekrarlıyorum; Ermenilerin bu harekete hiç katkısı olamaz.

YDG - Ermeniler sosyal yönden faal insanlar mı?

kendi aralarında anlaşamıyor oluşları.

YDG - Sizin gazete olarak devrimci-sosyalist basınla ilişkileriniz varmı?

R.Haddeler - Şu ana kadar Sosyalist basınla pek diyalogumuz olmadı ama Türkiye'deki tüm basını izlediğimiz gibi sosyalist basını da takip ediyoruz. Özellikle bizi ilgilendiren bir haber olduğunda gazetemizde yayın ediyoruz.

YDG - Sosyalistlerin azınlıklar konusundaki yaklaşımını nasıl değerlendiriyorsunuz?

R.Haddeler - Sosyalistlerin bu konudaki yaklaşımını olumlu buluyorum. Fakat konuyla biraz daha fazla ilgilennemelerini istiyorum. Türkiye'de bizim ne kadar dürüst, güvenilir ve bir takım haklara sahip olmamız ge-

ce bunun nedeni nedir?

R.Haddeler -- Doğrusunu söylemek gerekirse ben bunun nedenlerini pek anlamış değilim. Devletin bundan bazı politik beklentileri olduğunu düşünüyorum. Bizler Kürt hareketinde Ermenilerin hiçbir katkısı olmadığına eminiz. Olamazda, çünkü Ermenilerin kendi problemleri oldukça fazladır. Bazıları Kürt hareketine sempatiyle bakabilir. Fakat bizim topluluk olarak, var olan Ermenistan devleti olarak Kürt hareketiyle bir ilişkimiz yok.

YDG - Türkiye'de devlet, toplumsal aktivitelerin arttığı, işçi eylemlerinin arttığı, insanların haklarını aradığı ve bunun gibi dönemlerde, halklar arasında hem milliyetçi hem de dini temellerde düşmanlıklar yaratmaya çalışıyor. Geçen yıl yaşanan Sivas katliamı da

R.Haddeler - Bizler hem kültürel, hem sosyal, hem de dini yönden oldukça faal bir topluluğuz. Bu faaliyetlerimizi zaman zaman hem Türkiye hem de Ermenice yapıyoruz.

YDG - Türkiye'deki sosyalistlerle ve sosyalist aydınlarla diyaloglarınız varmı?

R.Haddeler - Azınlık olma psikolojisinin sonucunda bizler kendimizi sosyalistlere yakın hissederiz. Hatta genel olarak demokratik bir yapıya sahip olduğumuzu da söyleyebilirim. Fakat bir çok sosyalist Ermeninin olmasına rağmen bizim cemaat olarak sosyalistlerle sıkı bir diyalogumuz olmadığını söyleyemeyeceğim. Fakat biz sosyalist partileri beğeniyoruz onlara ümit bağlıyoruz. Ve bir çok problemin sosyalistlerce çözüleceğine inanıyoruz. Bu noktada üzücü olan bir şey var; buda sosyalistlerin

rektiğini görenler sosyalistlerdir. Ve bize destek vermesi gerekenlerde yine sosyalistlerdir.

YDG - Okurlarımıza bir mesajınız varmı?

R.Haddeler - Ben okurlarınıza ve bu okurlarınıza hizmet götüren kişilere büyük cesaret ve başarılar diliyorum. İçinde bulunduğunuz koşullar oldukça zor, fakat zorluklar kimseyi yıldırmıyor. Bizler Türkiye'nin durumunun düzeleceğine inanıyoruz ve durum düzeldikçe tüm halkların bu topraklar üzerinde kardeşçe yaşayabileceğini düşünüyorum. ☺

Ermeni Atasözleri

Kör olan gözden gözyaşı akmaz.

Dıştan papaz içten şeytan.

Ateş geçti isi kaldı.

İhanetle onurun yüzleştiği nokta: Sorgu-işkence

Sorgu, sınıf mücadelesinin bir parçası olarak, bir başka mekanda, bir başka zeminde başka araçlarla devam eden bir biçimdir. Ve sınıf mücadelesinin önemli bir cephesidir. Bir bütün olarak sınıf mücadelesinin başka cephesinde geçerli olan her türlü yöntem, inanç, kararlılık, fedakarlık, uyanıklık, politik olma vs. burda da geçerlidir. Ve bu değerlerin daha diri, katı, canlı olması gerekir.

Sınıf mücadelesi diyalektik bir bütündür. Hiçbir parçası bir diğerinden bağımsız düşünülmemelidir-düşünülemez. Sınıf mücadelesine atılan bir devrimcinin pratiği, ilkeliliği, inancı, kararlılığı, yaratıcılığı vs. o devrimciyi pişirir, olgunlaştırır, çelikleştirir, her türlü zorbalığa karşı hazırlar.

Sınıf mücadelesi zordur, zoru başarmakta beyinle emeğin keşiştiği yerde mümkündür. Düzeni değiştirmeyi hedefleyen bir devrimci için yıkmayı hedeflediği düzenin bütün kurum ve kuruluşlarının (mahkemesi, polis teşkilatı, yasası vb.) hiçbir meşruluğu yoktur. Ve bir devrimci kafasındaki bu tabuları teker teker kırmalı, düzenle olan bütün bağlarını koparmalı, kendisiyle devrimci yaşamı ile, düzen ve düzen kurumları arasında kalın çizgiler çekmelidir. İşte o zaman onu sorgulayana, yargılayana karşı sağlam bir cephe kurmuş olur.

Sorguda direniş bir zorunluluğu değil bir inancın, bir gönüllüğün sonucu olmalıdır. Seni direnişe sevk eden senin onurun, inancın, en yüce değer; parti-ne, yoldaşlarına, halkına olan bağlılığın olmalıdır. Temsil ettiğimiz sınıfın öncüsü ve komünistler olarak sorgudaki tavrimizi veya sorgu aşaması, bizi, bilincimizi, irademizi, pratiğimizi tamamlayan bir aşamadır. Bu nedenle direnmek, komünistlerin tekelinde olmamakla birlikte komünist olmanın bir kıstasıdır. Ve bu mücadele pratik bilimsel sürecin önemli parçalarıdır.

Asıl direniş; sağlam tavır, bilimsel olan, akla mantığa uygun, ideolojik bilimsel zemini olanlara özgüdür. Bilimsel bir dünya görüşüne sahip olmayan ve bunun kavgasıyla bütünleşmeyen bir anlayış sorguda çözülmese bile (ki bu feodal direniş, idalist direniştir) hayatta çözüldür.

Sorgu, içinden gelmiş bulduğumuz toplunun bütün içgüçlerini, üzerinde taşıdığımız (bireycilik, sekterlik, bencilik, vb. zaafı dediğimiz herşey) ve bu zaafı pratik süreçte, devrimci yaşamda üzerimizden atmadığımız, üzerimize sinmiş olan bütün pis kokularının ortaya çıktığı yerdir.

Bizi bu kavgaya atılmaya sevkeden; hiç kimse zorlamadan, hiçbir biçimde mecbur kılınmadan, doğrudan kendi iç çelişkilerimiz ve düzenin, fabrikalarda, dağlarda, sokaktaki içgüçlüğü ve çürümüşlüğüdür. Biz bu kavgaya kendi iç hesaplaşmamızın sonucu gönüllülük temelinde katıldık. Ve biz, burjuvazi ve onun çanak yalayıcıları tarafından savaşmaya ve kazanmaya mecbur edildik. Ancak bu mecburiyet bilimsel felsefemiz ve irademiz dahilinde olmalıdır. Her koşulda bu ilked hareket etmeliyiz. Biz komünistler mevcut olanı hakim sınıfların çıkarlarının sümürüsüne dayanan sistemi kabul etmiyoruz ve parçayı, kısmi olmanı değil bütünü istiyoruz.

Biz bütün değerlerimizi, sevdalarımızı özgürlüklerimizi, aşklarımızı, mutluluklarımızı, dostluklarımızı, insanlığımızı bu kavgayla birleştirdik. Çünkü bu değerlerin devamı ve varlığı bu kavganın anlamında saklıdır. İşte milyonlarca insanın, açsifit işçinin, yoksul köylünün, kul edilmiş gençliğin umudu, onuru bu kavgayla bü-

tünleşmiştir. Ve bu mücadelede ezilen, sömürülen, horlanan milyonlarca emekçi insanın öncü kurmayı en yüce değeri olan partidir ve onun örgütleridir. İşte partiyi sahiplenmek, onunla bütünleşmek, en yüce hazineye sahip olmaktır.

Ibrahim Kaypakkaya yoldaşın "Biz komünistler: Hiçbir koşulda düşüncelerimizi gizleme gereği duymayız. Ancak partimiz örgütsel sırlarımız, yoldaşlarımız ve bize destek veren halkımız hakkında düşmana bilgi vermeyi onursuzluk sayarız" diyerek düşmanın yüzüne bir balyoz gibi inmesi örnektir.

Şu veya bu şekilde mücadeleye katılan bir devrimcinin kendi ayakları üstünde yürümeye gerekir. Şu veya bu insana, bireye olan duygusal-feodal bağlılık veya kafa-kol ilişkisinden hareketle bir mücadelede bulunuyorsa güvendiği dağlara kar yağdığında kendi de patates yaprağı gibi solar. Yani sorguda sorumlumuz olsun, güvendiğimiz insan olsun, olumsuz bir tavır koyabilir. Bu bizi olumsuz etkilememeli. Çünkü orada bütün değerleri temsil eden biziz. Partinin, proletaryanın, halkın değerlerini temsil eden ve onu düşmanın "kalesinde" yüksek tutması gereken direnenlerdir.

Yaratılan değerlerin bedeli düşünülün, Parti bu değerlerin bir araya geldiği yoğunluğu billurlaşmış halidir. 17 yaşında bir genç yoldaşını düşün. O, temiz, berrak, saf ve en güzel duygularla yüreğinin bütün değerlerini bu partiye, örgütüne vermiştir. Uykularını bölüp gündüze 17 saat çalışıp kalan zamanını uykusuz, yorgun bitkin bir halde parti için, örgütü için harcamıştır. Almış olduğu üç-beş kuru ücretini -o da gençken, bir çok özlemi varken, gezmek, eğlenmek, giyinmek vs.- partisine, örgütüne, yoldaşlarına sunmuştur. Çünkü onun tek mutluluğu, değeri, aşkı sevdası, güllüğü, partisidir, örgütüdür.

Yaratılan bu değerler bir yandan daha 12 yaşında ensesinde tokat, uykusuz, yorgun ve çocukluğu çalınmış çirağın kurtuluşunun umududur. Bu değerler, günde 16 saat çalışan ama yine de çocuğunu kuru ekmele doyurmaya mahkum edilen içinin umududur. Bu değerler; günde 24 saat toprakla çamurla uğruşan; bir keşisine, birkaç kuzusuna tanrı diye tapan ama yine de yüzü gülmeyen köylünün **özgür geleceği**dir, mutluluk kayanağıdır. Bu değerler bin yıllar boyu sömürülen kul gibi kullanılan, yüreğimizin yarısı kadınının insan oluşunun tek garantisidir. Ve bu değerler bir ananın en yüce varlığı çocuğunu, düşünkü tercih konusu olduğunda fabrikadan, işten, eve, ona meme emzirmeye gitmeyi değil, parti sorumluluğunu, devrim sorumluluğunu yerine getirmeye gitmeyi tercih etmiştir. Ve bu değerler böyle yaratılmıştır.

Can pahasına koruduğun, ya da düşman ayaklarının altına verdiğin bu değerler, 20'sinden 40'ına 18'inden 50'sine varana dek kadını, erkekli yoldaşlarımızın işkencehanelerde, sokaktaki barikatta, ya da dağlarda çatışmalardan aktılan canı pahasına yaratıldı. Sana yüreğini verenleri düşün cebinde parası olmadığı halde var diye yalan söyleyen cebindeki sana verenleri, neyi varsa önüne getiren, sana yatak açan ve yolcu ederken gözyaşı döken anaları... Kısaca sana, senin kişiliğinde partimize gönülünü verenlerin inancını temsil ettiğini, bu umutları yarılanın bedelini...

İşkencenin üç hedefi vardır. 1. Bir devrimciyi yok etme, siyasi görüşlerinden arındırma -ki en korkuncu budur- veya işlevsiz kılma, fiziki yok etme ya da sakatlamadır. 2. Onu çözerek partiye, örgüte, sınıf mücadelesine zarar verme, parti

hakkında bilgi toplama, onu veya onun kurumunu, organını çökertmektir. 3. Kamuoyunu sempatinize veya sıradan taraftarları korkutma, yıldırmadır.

Direninşin veya işkencede dimdik ayakta kalmanın bir ve biricik koşulu, ideolojik sağlamlılıktır demistik. Ve tüm bunlara şunuda eklemeliyiz; ideolojik sağlamlığın bir sonucu zafere inançtır. Bu da bilimsel bir tarzda burjuvazinin köküş koşullarını bulmak, bilmek ve zaferin mutlaklığını bilimsel bir tarzda bilince çıkartmaktır. Zafere güvensizlik, yıkılmanın, çözümlenmenin ihanetin başlangıcıdır. Almış olduğun tavır kaya gibi sert olmalı, hedef; hiçbir şekilde ifade vermemek açıklama yapmamaktır. Ancak duruma göre koyduğumuz tavırda sebat etmede, hiçbir şekilde esnememeliyiz. Çünkü polis kimi zaman acımasız bir cellat kılığında, kimi zaman da korkunç babacan tavırlara girer ve bizi yumuştamaya çalışır. Unutulmamalı ki cellat emirleri o mütevazî, babacan denen namussuzdan alır. Babacan karşısında hırçınlaşmaları, saldırganlaşmaları, onların çaresizliğidir. Bundan güç almalı ve alay etmelisiniz. O an zafer senindir. Unutmamalı ki, sorguda komünist tavırla ölmek, soyut bir ölüm olayıyla açıklanamaz. Mao'nun şu sözünü hatırlayalım. "Ölüm vardır, sessiz sedasız, tüyten hafif ve anlamsızdır. Ölümün vardır, bir dava amaç uğruna ve tay dağından yücedir." Ve insanlar üzerinde, düşmanın yüreğine yıldırım gibi düşer. İşkencede ölüm (komünist tavırla) proletaryanın, partinin bir zaferi, düşmanın yenilgisini ifade eder. Ve ölümlerimizin kavgayı, yüreklerimizdeki inanca şahlandıran, düşmanı rezil edecektir. Sorguda tavır koymak ifade vermemek, açıklama yapmamak, partiyi, proletaryayı savunmak, en ağır olan psikolojik işkenceyi ortadan kaldırır. Ve bu savasta inisiyatif bizim elimize geçer. İşkencede hiçbir zaman verdiğinle kurtulamazsın. Her olumsuz adım bir değeri getirecektir. Böyle bir ikileme girmek çok tehlikelidir. En korkunç savışı, yüreğindeki, beynindeki olumsuz düşüncelere açmalısın. Ve onu mahkum etmelisin. İnancını kararlılığını, hayatını vermedeki fedakarlığını, zulme inen kılıç gibi, bıçak gibi kullanmalısın, düşmana karşı, cellada karşı. İnsanı yiyip bitiren korkudur, korkuysa güvensizliğin karnına da gelişir. Her devrimci kendine yoldaşlarına davasına illede zafere inanamalı güvenmelidir. Çünkü tarih tanığımızdır. Biz kazanacağız ve doğru, bilimsel olan biziz.

En son polis tarafından yakalanıp sorguya çekilmemle birlikte dört kez polis işkence tezgahından geçtim. İlk yakalanmamla birlikte pratik sürecimi değerlendirdiğimde yaşadığım olumsuzluklar, olumsuzluklar benim için iyi bir tecrübe oldu diyebilirim. Sorgu sürecinde yaşadığım en ağır işkence anında bile beni sarmalayan, bana güç veren üç şey oldu. 1. İnsanları, ezilenleri, halkı sevmek. 2. Ezilen sömürülen bu insanların kurtuluşunun yagane teminatının partim ve onun değerlerinin olduğu gerçeği. 3. Yoldaşlarımızın güllükleri, boynumda ağırlığını hissettiğim boğazıma sarılan kolları, do-laştığımda sıcaklığını yüreğimde hissettiğim tenleri en önemlisi de yüreklerinde yanan inançları, onlarda bütün değerlerin ifadesi bakışları.

Sorguda insan 10-20 yıl veya bir yıl yaşadığı pratiği her askıya alındığında yarım saatte yaşar. Manyetonun 3-5 saniye çevrilisinde 20 yılı o anda yaşarsın. O anda engin akan bir ırmakta, bir yosunun dalgalanmasına, bir kırmızı balığın süzülüşünü özler gibi gözbağı altından yoldaşlarının yüzlerini görürsünüz. İlk

alındığımda ki benim için en korkunç ve en fazla yıprandığım sorgudur. Bu yıpranmam herhangi bir olumsuz tavrımdan değil, yakalanma biçiminin bir sonucu olarak gösterdiğim pasif tavrımdır. Çünkü örgütsel anlamda herhangi bir açık bilinen bir şeyim yoktu. Bundan dolayıda edilgen, çekimser bir tavır koymam doğrudur. Bu çerçevede partiye ve devrimci insanlara saldıranları beni psikolojik olarak korkunç düzeyde yıprattı. Ve üzerimde olumsuz etkileri olduğu inkar edilemez. Ancak hiçbir çözülmeye mücadele etmem, hiçbir şeyi kabul etmediğim gibi örgütlülüğümde partiye ilişkin hiçbir bilgi vermemem, bunun yanında kendi durumumun açığa çıkarılmamış ve bunun yanında cezaevinde yoldaşların değerlendirmesinde tavrın olumlu bulunması biçiminde bir çok şeyi bilince çıkartmam sonucu bu süreç benim için güvenç, güç kaynağı oldu. Pratik yaşamımla her zaman işkencede direnişleriyle devrimci insanlar ve yoldaşlarım bende üst düzey bir hayranlık uyandırdılar. Bundan dolayı bu konuda dolayı ağırızardan hem insanları dinledim, hem de okudum. En fazla komünist önder **I. Kaypakkaya**'dan etkilendim. Adeta her askıda manyetonun her çevrilisinde onun sözlerini içimden tekrar ediyordum, düşmanın acizliğini gördükçe gururlanıyordum. Çılgına döndü zavallı cellatlar, askıdan indirdiler, hortumla su tutular. Zaten bu gibi olan bir bodrum katında bir boşlukta bu gibi rüzgar geliyordu. Bir sandalyeye bağladılar. Hayatımda burnum kanamamıştı, alçağın birinin hiç burnuma dokunmadan şakaklarına indirdiği ağır darbeler sonucu burnumun her iki kanadından kan boşalmaya başladı. Gözbağımın altından bu gibi vücudumdan aşağı sıcak kanların akışını görüyordum. O anda sorgu da bulunan cellatların acizliğini görmek büyük bir güç verdi bana. Ve aynen şunu söyledim kendim kendime; "İşte o onurlu insanların ve sana değer veren insanlardan biri olabilir, onlara o güzelim değerlere layık olabilirsin". Bu bana korkunç haz verdi. Yedi gün askı, elektrik, kaba dayak şeklinde devam etti. 7. günde yine sorguya başladıklarında alçağın biriyi ayakbasişının burnuyla şiddetli bir şekilde mideme vurdu. Ve bayılmışım. Ondan sonra korkunç bir biçimde mide kanaması geçirdim. Ancak o anda sınıf mücadelesine bir savaşçı olarak katıldığımda ölümle yaşam arasında yapmış olduğum tercihi yani teslimiyeti-ihaneti değil, ölüm tercihini onaylamıştım. Sağımda solumda hücrelerde yatan devrimci dostlarımdan duvara vurmalarıyla ve diğer hücrelerdeki yine devrimci dostların ve yoldaşların marş sesleriyle karlık bir hücrede kendime geldiğimde tarif edilemez duygular sardı içimi. İşte onlardan biri olmanın gururuydu bu. Ve onların sırtı betona gelir, üşütür diye kaygılanmalarına layık olabilmektim. Bunun arkasından gözlerime ışık gelmişti ki demir kapıya kazılmış **TIKKO** imzasını gördüğümde onca sizin kıpırdayamamanın arasında gülümsemeden edemedim. Kalbim adeta göğsümü patlatırcası-

na bebenin anasına kavuşması gibi çırpınıyordu. Daha sonra bende duvara vurduğum, diyalog kurduk. 2 gün sonra DGM'ye oradanda cezaevine kondum. Bir sınavdı ve o sınavı kazanan ben değildim. Benim yüreğimi saran partim yoldaşlarım ve halkımdı. Hayat yüzüme gülmüyordu. Partim, yoldaşlarım halkım, davamız, içime sığmıyor, yüreğimden taşıyordu.

Belirli bir süreçten sonra tutuklanmam başka bir alanda oldu. Burada durum çok farklı ve korkunç olmakla birlikte daha avantajlıydım. Çünkü en vurucu silahım hem elimde hemde yüreğimde idi. O da siyasi kimliğimdi. "Evet ben komünistim, inkar etmiyorum. Herhangi bir konuda açıklama yapma gereği duymuyorum. Açıklama yapmayacağım. Ülkemiz koşullarında İbrahim Kaypakkaya'nın düşüncelerini onaylıyorum ve savunuyorum. Bahsettiğiniz eylem ve çalışmalarla ilgim yoktur. Olsa da zaten söylemem." Bunları söylerken göğsüm kafesinde dinamit gibi patlıyordu.

Bu alanda direniş daha ilk alındığımda başladı. Bütün köylüyü topladılar. Genç insanlar, kadınlar, yaşlılar vardı. Ve bu tür olayları sık yaşamadıklarından dolayı olumsuz etkileniyorlardı. Bu nedenle davamıza ölüm pahasına da olsa sahip çıkılmıyordu. Özel timlerin, korucuların, köylülere hakareti, genç insanlara baskısı sonucu - ki genç insanlar kaçabilir ve ateş de edebilirlerdi - hemen orda mücadele edilmeliydi. Ettim tabiki, ağır bir şekilde hemen orada sorgulandık, sorgudan nasibimizi aldık, ki düşmanın hedefide terör estirmek hemen orada kalelerimizi düşürmekti. Ama başaramadılar. Elimiz, ayağımız gözlerimiz bağlandı, arabalara tıklandı. Kilometrelerce yol gittikten sonra birmekana soktular bizi. Alınan insanları birbirlerinden ayırdılar. Bütün vücudumu soydular, arkadan ellerime kelepçe vurdular, bir hücreye attılar. Ve bütün tutuklulara aynı muameleyi yaptılar. Bir gecede kollarım korkunç bir şekilde şişti. Ertesi gün sorguya alındım. Bütün geçmişimi tekrar ettiler. Ve komünist olduğumu söyleyerek beni onurlandırdılar. Bunun arkasından, "Sen iki kez şehirde sorgulandın değil mi?" "Evet" diye cevap verdiğimde, "oralarda medeni yerlerdir. Siz gerillasınız, dağ adamısınız, sizde nasıl ki dağların kanunu geçer, bizdede buranın kanunları geçer. Buradaki sorgu oraya benzemez" dediklerinde kulaklarım onları dinleyip ses tonlarında bile psikolojilerini niyetlerini anlamaya çalışırken yüreğimde fırtınalar esiyor, bütün süreci, gerillaların son durumunu düşünüyordum. Şehirde ayrılırken ilişkili olduğum bayan yoldaşlarımla en son kucaklaştığım yüreğimde çığ gibi büyüyor. Düşmanın tehdidi ve baskısı ateşe damlayan su damlası gibi kendi kendini yok ediyor, yüreğimde ateşi daha da körükleyordu.

Düşman zaman zaman zarf atıyor. Yer yer çatışmalardan bahsediyor. Kimi yoldaşların vurulduğunu söylüyorlardı. Bunda amaç beni yıpratmak, psikolojik anlamda çökertmekti. Ve ben bunun bilincindeydim. Hatta belirligerekçeler uydurup o bölgede gelişen harekete ve eylemlere karşı bir intikam kurbanı da olabileceğimi düşünüyordum. Ancak onlarca insanın alınması, sorgulanması, orda imha olmamız ve koyduğumuz tavir partimiz ve proletarya açısından çok önemliydi. Bütün mesele can bedeli de olsa öncünün prestijini korumalı yükseltmeliydik. Ve bu bilinçle, inançla hareket ettik.

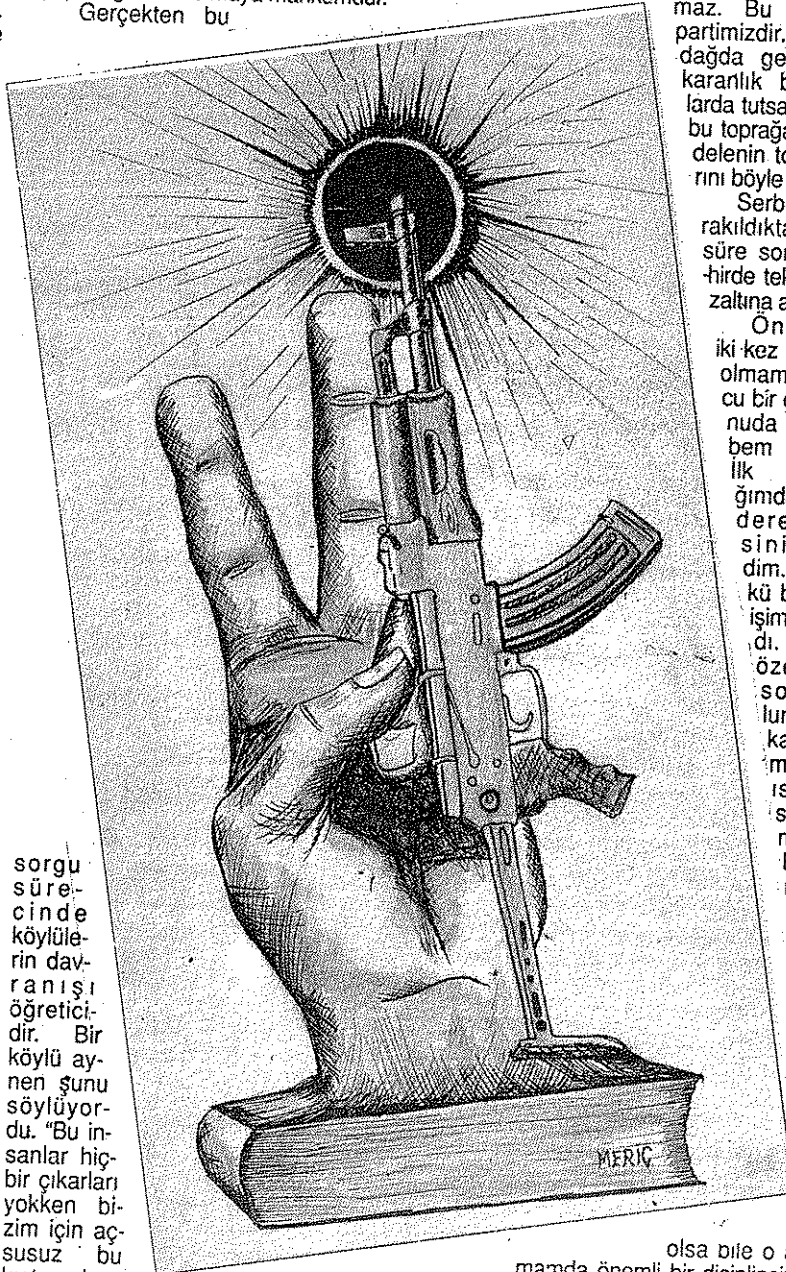
Bölgede gerillalar adeta düşmanla alay ediyor, ummadığı anda vuruyor şaşkına çeviriyordu. Bunu hiçbir şekilde sindiremeyen düşman çılgın gibi bize saldırıyordu. Arkadan zincire bağlı bileklerimizle, doğrudan filistin askısı dedikleri askıya aldılar. Korkunç bir biçimde böbreklerine vurmaya başladılar. Uzun sürmedi kendimden geçmişim, suların içinde kendime geldim. Su serpmişlerdi. Bir sandalyeye bağladılar. Penisimi ve elimi kabloya bağladılar. Uzun süre elektrik verdiler. Şakaklarımda, vücudumun çeşitli yerle-

rinde gezdiriyorlardı. Bir yandan da su serpiyorlardı. Acı duymadığımı söyleyemem. Korkunç acı çekiyordum. Ama bu acı haz duyduğum şeyler karşısında çok basit kalırdı. Bölgedeki faaliyet karşısında ne kadar paniklediklerini korktuklarını ve tavrım karşısında ne kadar acizleştiklerini görmek bana adeta demir gibi güç veriyordu. Ve gözbağımın altında bir güneş gibi yanıyordu, yoldaşlarımla yüzleri.

Davanda haklı olduğumu bilmek işkencede direnmek için yeterli değildir. Yalnızca bir parçasıdır. Her yoldaşımızın davamıza haklı olduğumuzu bilince çıkardığı gibi düşmanımız hakim sınıf olan ve onun kolluk kuvvetlerinin nasıl darbelerimizle çürüyüp yok olacağını ve bunun kaçınılmaz olduğunu bilince çıkarmalıdır.

Ayakları yere basmayan, çöp kımıldadığında duymayan, yüreğini her koşulda zafer umudu sarmayan ve her adımda kendini sorgulayıp gerçekliğini kavramayan komünist olamaz. Komünist olmadıkları gibi hiçbir zaman uzun soluklu koşamaz ve her rüzgar estiğinde kuru bir yaprak gibi savrulmaya mahkumdur.

Gerçekten bu

sorgu sürecinde köylülerin davranışları öğreticidir. Bir köylü aynen şunu söylüyordu. "Bu insanlar hiçbir çıkarları yokken bizim için açsuz kıştı, kıya-

mette ölümü pahasına bu devlete karşı savaşıyorlar. Ben niye bu eziyeti çekmeyeyim. Bizim bildiğimiz dayak işkence o insanların bizim için yaptığının yanında çok basit kalır". Bir diğeri, ağız dolusu küfür ederek "korkmayın birşey yapamazlar, yapsalar ne olur, biz zaten yaşadığımız kadar yaşadık, ölenlerden öldürülenlerden de çok kıymetli değiliz ya!" Bir başkası, (birinin olumsuz tavrına sinirlenerek) "yeğenim bende biliyorum. Altı su üstü değnek. İnsan dayanamayabilir, bir şeyler kabul eder veya verir. Ama benim kabul etmediğim boyun eğilmesi. Nihayetinde sana işkence eden alçaktır, namussuzdur."

Bütün köylüler bana bir misyon yüklemiş, fırsat buldukça hem durumumu

soruyorlar, hemde kendilerinin akibeti konusunda bilgi almaya çalışıyorlardı. Ayrıca bayanların alınması onları hem tedirgin ediyordu her ne kadar bayanlar uzakta olsa da, akrabalık anlamında onların gururunu inciliyordu. Kısacası bir devrimci olarak orda bir değeri temsil ettiğini biliyor ve buna göre davranmalısın. Ve her sorguya alındığımda aşırı derecede etkileniyor, meraklanıyorlardı. Gördüğümde dişleri birbirine geçmiş oluyordular. "Dert etmeyin olumsuzluk yoktur" dediğimde neşeleri yerine geliyordu. Daha sonra bir araya geldik. 20 gün sorguda kaldık. Yaklaşık 15 gün sistemli olarak dört arkadaş ve köylüler sorgulandık. Bu dört arkadaşın ikisi taraftarı ve tavırları gerçekten belli olumsuzluklara rağmen -ki olumsuzluklar objektif koşulların bir sonucuydu- öğreticiydi. Daha sonra mahkemeye çıktık ve insanların içi gülmüyordu. Evet bir olumsuzluk vardı. O da gerek iki arkadaş, gerekse beni fazla tanıdıklarımızdı. Ama bunun önüne geçilebilir. Bir ana çimadan çocuk doğmaz. Bu anayasa partimizdir. İşte dağda gerillamız, karanlık bodrumlarda tutsaklarımız bu toprağa mücadelemizin tohumlarını böyle ekti.

Serbest bırakıldıktan bir süre sonra şehirde tekrar gözaltına alındım. Önceden iki kez alınmış olmam sonucu bir çok konuda tecrübe vardı. İlk alındığımda aşırı derecede sinirlendim. Çünkü bir çok işimiz vardı. Ve özellikle sorumluluk dik emi ısrarla söylemişti. Buna rağmen bir zorunluluk

olsa bile o alınmamda önemli bir disiplinsizliği gerekirdi. Şöyleki; görevlerinde ihmalikar davranmayı kendi güvenliğini kendin almalı hatta bundan da emin olmalısın. Bunun yanında yaşanan olumsuzluğun boyutu ne olursa olsun olumsuzluğu olumluluğa dönüştürmeli ve ayakta durmayı bilmelisin. Olumsuzluklar bizim parçamızdır. Olumluluğun bir artığıdır. Bundan dolayı bizi çökertmesine izin vermemeliyiz. Polis tarafından alınmaz büyük bir gayretle üzerindeki notları ve bir resim (başkasına ait olan) çiğneyip yuttum. Daha sonra herşeye rağmen güneşin çocuğu olmaya layık olabilmenin gerektiğini düşündüm. Gerçekten anlamızda yüzlerce taptaze ateş kırmızısı yüreğin biraraya geldiği, yarattığı değerler vardı. Ve koyacağım tavır o yürekleri o davaya kilit-

leyecekti. O değerleri bir adım ileri götürcekti.

Pratik yaşam, pratik değerler ve sorgudaki yeri.

Sınıf mücadelesi sıradan bir olumsuzluğa muhalefetiyle ve en ağır biçimiyle mücadelesiyle, sorgusuyla, bunlar ve bunları tamamlayan bir çok koşulu birbirinden ayrı ele alamayız. Birbirinden koparamayız. Bundan dolayı ki kısaca şu şekilde koyarsak doğru olur. Sınıf mücadelesi bir bütündür. Sorgu pratik mücadelelerin bir devamı ve aynı zamanda pratik sürecimizin sınav verdiği bir nitel aşamadır. Bundan dolayı mücadele sürecimizde bilimsel olmamız, objektif olmamız birçok şeyi bilince çıkarmamız, paylaştığımız değerler, ideolojik sağlamlık çok önemli olmadan öte belirleyicidir. Polisin kısa bir araştırmasından sonra geçmişimi ortaya döktüler. Ve semt karakolundan Gayrettepeye götürüldüm. Yoldayken tehditler yağmaya başladı. Ancak o anda kendimi psikolojik olarak ikna ettim. Aynen bu şekilde düşünüyordum. Mücadele sensizde yürüyecek. Bütün mesele ona zarar vermemek, yoldaşların güvenliğini sarsmamak, davamıza, partiye zarar vermemek. Ve bu sınıf mücadelesidir her şey olabilir. Bundan sonraya oldukça rahatım önceden yirttin artık, kırtulamazsın gibi gözdeği veriyorlardı. Öldüreceklerini söylüyorlardı. Kendi aralarında bunun planını yapıyorlardı. Şundan eminim her şey olabilirdi. Ve bunu bilince çıkararak hareket etmeliydim. İbrahim'lerden, S.Cihan'lara kadar yüzlerce insan katledildi, yüzlerce kaybedildi, sorgularda. Sorun ölümle onurun arasında. Ve bu tercihi yaptığımda ilk aklıma gelen bulunduğum alanda birlikte çalıştığım ilk yoldaşım oldu. Çünkü yaratılan değerlerde payı büyüktü. Ve gülümsedi. Biliyordum alınmama üzülecekler. Ama olumsuzluklarsa onları yıkacaktı. Çünkü her birimiz bu dava için neleri feda etmemiştik ki... Gayrettepeye götürüldüm. Hemen gözlerim bağlandı. Uzun koridorlarda doluştuktan sonra bir odaya konuldum. Duvara diktiler odada hiçbir şey yoktu. Ama birilerinin varlığından emindim. Öncedende sorgulandığım için biliyordum. Başının dik durması ikencecilerin pek hoşlarına gitmez. Beklediğim oldu. Biri saçlarıma yapıştı, kafamı eğmeye çalıştı. Ama başaramadı tabi. Kısa süreli bir kaba dayak faslı başladı. Ben buna tepki olarak gözlerimi açtım amaçlarının ne olduğunu söyleyince -ki amaçları (cesaretimi kırmaktır) biri yani papaz rolünde olan durdu. Ellerim ve gözlerim bağlandı. Ve yine duvara dikildik. Unutmadan belirtmeliyim, o anda bütün yaşamım bir film gibi gözlerimin önünden geçiyor ve hepsi beni korkunç heyecanlandırıyordu. Bu arada bir sorgucu gayet kibar bir sesle "Bizi aşağıya inmeye mecbur etme" Tabi aynı vazaclar, "yok hepsini biliyoruz", "yok öldürürüz..." vb.vb.

Bu ve bunun gibi yöntemler polisin devamlı kullandığı yöntemlerdir. Bir diğer olay polise karşı tavır koyulduğunda ve polis karşısındaki kişiyi çözemeyeceğini anladığında kesinlikle soru sorup kendi bildiğini deşifre etmez. Ancak psikolojik olarak bin çeşit yöntemle başvururlar. Her zaman her şey bildiklerini, yok başkasının verdiğini, yok sorumlunun yakalandığını, çözüldüğünü...

Diğer önemli ve komedi olan bir olay ise seni aşağılamaları ve iradeni kırma çalmalarıdır. Diğer olay yok fakülte mezunusun, ne diye ilkokul mezunlarının peşinde gidiyorsun, yok hayatını kurtarmışsınız, ne diye bu gibi şeylerle uğraşıyorsunuz, ne diye bu gibi şeylerle uğraşıyorsunuz. Hiçbir açıklama yapmayacağımı ve nasıl sorguya çekileceğimi bildiğimi söylediğimde kolumdan kaptıkları gibi bodrum kata indik. Kendi kendime kavga başlıyor diye içten söyledim. Bir sürü dolambaçlı koridordan geçtikten sonra iki kişinin beklediği bir yere girdik. Tabi gözbağlarının altından yaş kendileri gördüm. Ve biliyorum ki az sonra hesaplaşma başlayacak.

Müzik halkların kültürünü tanımada mükemmel bir araçtır

Bu sayımızda Kafkas halklarının dillerinde müzik yapan Kafdağı Müzik Topluluğu'nu tanıtmak amacıyla grubun kurucusu İberya Özkan (Melaşvili) ile görüştük. Yaptığımız bu röportajı sizlere sunuyoruz.

YDG - İberya bey bize kısaca kendinizi tanıtır mısınız?

İ.Özkan - 1956 Nazilli doğumluyum. Aslen Gürcüyüm. Gürcüce'yi ailemden öğrendim. Oldukça iyi bildiğimi söyleyebilirim. Devlet Güzel Sanatlar Akademisini bitirdim. Şu anda İstanbul'da bir şantiyede mimarlık mesleğimi şantiye şefi olarak sürdürüyorum.

YDG - Müziğe nasıl başladınız?

İ.Özkan - İlkokul yıllarında annemin köyü olan Bursa'nın Hayriye köyündeki ihtiyarların koro halinde söyledikleri çok sesli şarkılar beni oldukça cezbediyordu. Türkiye'deki tek sesli araz kültürü ile bu çok sesli müzik arasındaki fark, bu iki müzik kültürü arasında bocalamama yol açıyordu. Bu durum benim müziğe duyduğum ilgiyi arttırdı. Çok sesli müzikten büyük bir haz almaya başladım. Ailemin teşvikleri sonucunda müziğe yöneldim çeşitli enstrümanları her hangi bir kursa gitmeden çalmaya başladım. Çalıştıkça müzikle daha fazla ilgilendim. Ve belli bir birikimin sonucunda Gürcü müziğini öğrenmek için Gürcüstan'a gittim. Bu müziği öğrendikçe, bende bir tutku haline dönüştü.

YDG - Kafdağı Müzik Topluluğu nasıl kuruldu?

İ.Özkan - 1970'li yıllara geldiğimde Gürcü müziğini oldukça iyi öğrenmiş, bir çok benim oluşturmuştum. Bu süreçten sonra ise bu birikimlerimi aktarma tanıtma ihtiyacı duydum. Kafdağı Müzik Topluluğu gibi bir topluluğu kurmak kafamda hep vardı. Üniversite çağlarında bir kaç müzik grubu oluşturdum. Bu gruplardan birini ise sadece Gürcülerden oluşturmuştum. Türk müziği, hafif müzik, Türk halk müziği çalışmalarımdaki yöneticiliğim de bir yandan sürüyor öte yandan ise Gürcü müziği ile ilgili çabalarımı da yürütüyordum. Tüm bu çalışmaların verdiği deneyimler sonucunda 1981 yılında İstanbul'da İstanbul Kafkas Gürcü Müziği Korosu oluşturdum. Bu grup tamamen Gürcüler'den oluşuyordu. Bunlarla yaptığımız çalışmaları amatör bir kasete aktardık. Ancak bu çalışmalar amatörce yapıldığı için grup dağılıyordu. Bu çalışmaları daha profesyonelce yapmanın yolu ise ancak bir dernek kurmaktan geçiyordu. Gerek bu ihtiyacın gerekse Gürcü kültürünü yaşatma ve tanıtma ihtiyacının sonucunda 1987 yılında Bursa'da Batum ve Havalisi Göçmenleri Yardımlaşma Derneğini kurduk. Bu dernekte ilk olarak küçük yaşta soydaşlarımıza müzik ve enstrüman eğitimi vermeye başladım. 7-8 yaşındaki çocuklara ücretsiz kurs verdim. Bu çalışmaların

sonucunda burada yetişen bazı çocuklarımız bu gün Kafdağı Müzik Topluluğunun içerisinde birer virtüöz haline geldiler. Şu anda herbiri birer Kafkas halk çalgısını çalıyor ve bu konuda daha da yetkinleşiyorlar. Kafdağı Müzik Topluluğu bazı çalışmalarından sonra 1992 yılında kaset yapacak düzeye geldi.

YDG - Bu grubu kurmaktaki amacınız neydi?

İ.Özkan - Yukarıda da bahsettiğim gibi Gürcü müziği ile ilgili büyük bir birikimim vardı. Öncelikle bu birikimimi bir aydın olarak aktarma gereği duydum. Diğer bir nedense, Türkiye'de hem Gürcü hem de Türk müziğini yani ikisini de birden iyi bilen tek Türk müziğinin gelişimine katkıda bulunmak hem de zengin bir kültüre sahip olan Gürcü müziğinin Türkiye'de tanınmasını sağlamak amacıyla bu grubu kurduğum. Amaçlarımdan bir diğeri ise, müziği, halkların kardeşliğini sağlamlaştırmak özellikle de şu anda birbirine savaşırılan Kafkas halklarının bu savaşlara son vermesinde etkin bir rol oynamasını sağlamaktı.

YDG - Grubunuzun adı neden Kafdağı Müzik Topluluğu oldu?

İ.Özkan - Ben Gürcü müziğini tek olarak ele almadım. Kafkasya müziği bir bütündür. Nasıl ki Anadolu müziğinin, Avrupa müziğinin bir bütünlüğü varsa Kafkas müziğinin de kendine özgü bir bütünlüğü var. Bu bağlamda tüm Kafkasya halklarının müziklerini sergilemeye çalışıyorum. Fakat grubun bir Gürcü derneğine bağlı olması ve Gürcüce'yi daha iyi bilip diğer dilleri bilmemem Gürcüce'ye daha fazla ağırlık vermeme yolaçtı.

YDG - Kafdağı Müzik topluluğunda kaç kişi çalışıyor?

İ.Özkan - Bursa'daki Kafdağı Müzik Topluluğu'nda yaklaşık 14-15 kişi var. Bu sayı dönem dönem değişiyor.

YDG - Bursa'daki grup dediniz İstanbul'da da kurduğunuz bir grup var mı?

İ.Özkan - Yaklaşık iki ay önce İstanbul'da 8 kişilik profesyonel bir grup daha oluşturdum. Bursa'daki Kafdağı Müzik Grubuyla paralel amaçları taşıdığı için şimdilik bu gruba Grup Kafdağı adını koyduk ama bu isim ileride değişebilir.

YDG - Bundan sonraki süreçte ne gibi çalışmalar yapmayı düşünüyorsunuz?

İ.Özkan - Kafdağı Müzik Topluluğunun şu anda piyasada "Kafdağı'dan ezgiler" adlı bir kaseti var. Türkiye'deki medyanın, hakim kültürün, hafif, pop, Türk sanat müziği, Türk halk müziği gibi belli normların pazarda hakim olması bizim gibi etnik müzik yapan gruplara büyük firmaların ilgi göstermemesine yol açıyor. Bizim kasetimizle bu tip müziklere ilgi duyan bir firma ilgilendi ve kasetimizi bu şekilde piyasaya çıkarabildik. Bu kasetle birlikte Kafdağı Müzik Topluluğu'nun 50 parçadan oluşan repertu-

arı da stüdyoda dolduruldu ve şu anda piyasaya sunulmaya hazır ikinci kaset olarak bekliyor. Fakat maddi olanaksızlıklardan dolayı kaseti piyasaya çıkaramıyoruz. Birinci kasette Gürcüce, Abhazca, Lazca ve Çeçen'ceden oluşturulan parçalara ikinci kasette Kabardeyce Azerice ve çeşitli Kafkas etnik gruplarının müzikleri de sergilenecek.

Buna ek olarak Grup Kafdağı'nın da böyle bir amacı var. Grup Kafdağı buna ek olarak Anadolu ve Kafkas müziklerinden bir sentez oluşturma amacını da taşıyor. Ve daha akademik bir çalışma yürütüyor. Ve bu çalışmaların sonucunda bir kaset daha çıkarmayı hedefliyor.

YDG - Sizin gruptaki göreviniz nedir?

İ.Özkan - Ben grubun kurucusuyum. Öğretmeni ve eğitimcisiyim. Bütün Kafkas halk çalgılarını arkadaşlara öğreten benim. Aynı zamanda grubun yorumcusu ve düzenlemecisiyim. Örneğin bazı Türk Halk müziği parçalarını çok seslendiriyor yorumluyorum. Bu çalışmamın ise Türk müzik kültürünün gelişmesine katkıda bulunacağını düşünüyorum. Çünkü Kafkas müziği çok sesli bir müzik ve bu çok seslilik aynı zamanda halkın söyleyebileceği sadelik ve rahatlıkta. Yukarıdaki görevlerime ek olarak grubun sanat yönetmeniyim de diyebilirim.

YDG - Müziğe genel anlamıyla nasıl bakıyorsunuz?

İ.Özkan - Benim için müzik yaşamımın çok önemli bir parçası. Aynı zamanda müzik, insanların duygularını, düşlerini, hayallerini, direk etkileyen, tek evrensel dili olan gerçek en-

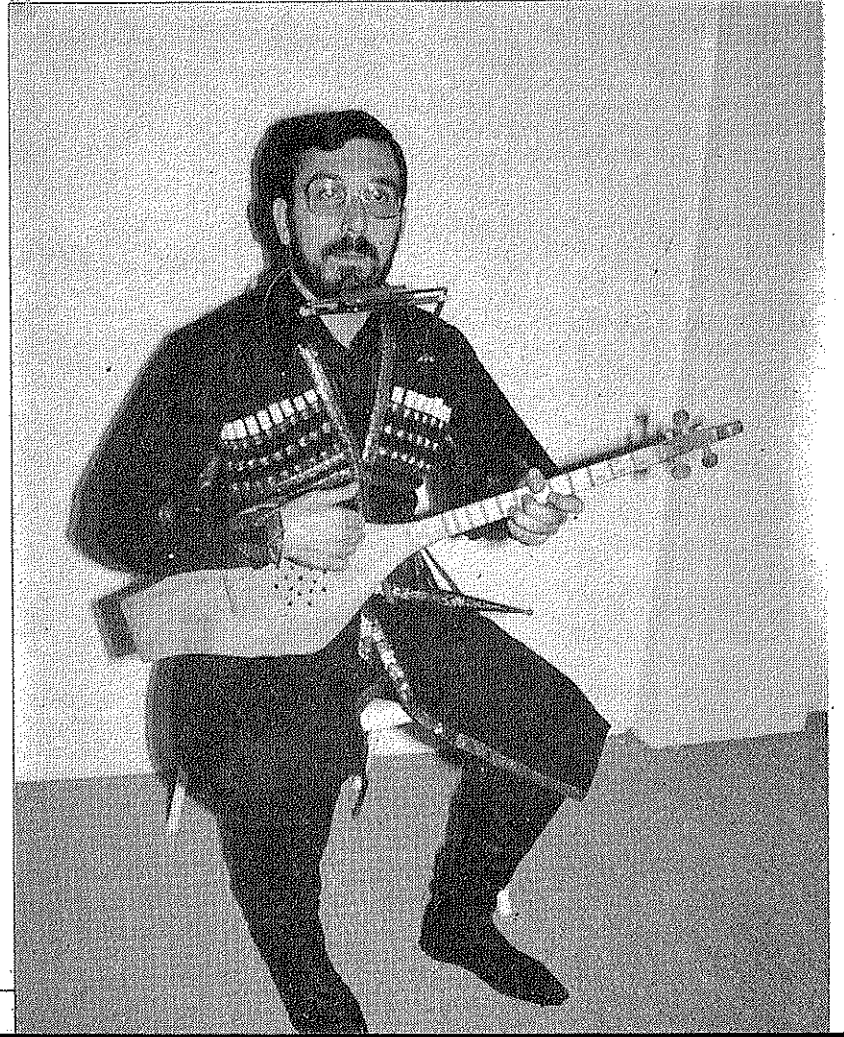
ternasyonel bir sanat dalı. Müzik, insanları, halkları, ulusları bir araya getirebilen kaynaştırabilen en etkin araçlardan biri. Öyleki müziğin önemi çeşitli politikaların yaşama geçirilmesinde oynadığı rolün büyüklüğünde görülmüştür. Mesela, barış içinde müzik yapılmıştır, savaş içinde. Emperyalistlerce ezilen halkların birbirine kıskırtıldığı günümüz dünyasında ise kültürler arasındaki farklara karşın, ortak evrensel kültür için, barış için, özellikle benzerliklerin, ortak noktaların ele alınmasından yanayım. Örneğin ben Çin müziğiyle de ilgilenseydim, Türk ve Çin müziği arasındaki ayrılıkları değil, ortak noktaları ele alardım. Bu benim yaşam felsefemle de ilgili.

YDG - Sizce müzik halkların kültürlerini tanımada, tanıtımda bir araç mıdır?

İ.Özkan - Bence müzik bu bağlamda mükemmel bir araçtır. Mesela ben İtalya'da yaşasaydım, hem İtalyan müziğini hem de dünya müziğini araştırırdım. Ve müzik yoluyla diğer halkların kültürlerini tanırdım. Bu bir edebiyatçı için de geçerlidir. Edebiyatçı tüm dünya edebiyatını tanıdığında, edebiyatın içindeki gerçek yerini bulur. Bu bağlamda halkların kültürünün tanıtılmasında da, halkların müzikleri çok önemli birer araçtır.

YDG - Kafdağı Müzik Topluluğunun şu ana kadar ne gibi etkinlikleri oldu?

İ.Özkan - Bursa ve İstanbul'da solo konserler verdik ve çeşitli festivallere katıldık. Fakat en büyük konserimizi anavatanımız olan Gürcüstan'da verdik. Bu konser oradaki Gür-

çüler ve bizler için oldukça önemliydi; yaklaşık bir asır önce kendi ülkelerinden göç etmiş ve Türkiye'ye yerleşmiş bir topluluğun evlatlarının kendi dillerinde şarkılar söylemesi onlar için ulusal bir mutluluktur. Bizim içinse tarihi bir buluşma olması açısından önemli bir konserdi. Diğer yönüyle ise biz Türkiye'den Gürcüstan'a giden ilk müzik grubuyduk. Gidişimizi ise Gürcüstan'la Türkiye arasındaki ilişkilerin gelişmesinde bir köprü olarak görüyoruz.

Bir başka etkinliğimiz daha önce de bahsettiğimiz kaset ve konserlerimizin sürüyor olması.

YDG - Türkiye'de yaygın olarak dinlenen arabesk müziği nasıl değerlendiriyorsunuz?

İ.Özkan - Türkiye'de ve dünyada iyi ya da kötü müziğin her türü dinlenmelidir. Ama tabii Arabesk'in Türkiye'de ulusal müzik kültürünün gelmesi arayışlarına bir ölçüde darbe vuruca niteliği varsa bunu bilmeli ve ona göre tedbirimizi almalıyız. Bu bağlamda arabesk müziğin dinlenmesi ve eleştirel açıdan bakılmasından yanayım.

Arabesk müziğin kültürel yozlaşmaya yol açmaması için bu müziğe karşı çok güzel örneklerin sergilenmesi gerekir. Ve ben bunu yapacak arkadaşların olduğunu biliyorum. Yeterki devlet ve medya bu konuda engel olucu ve belli bir egemen kültürü empoze edecek mantıkta olmasın, bugün egemen kültürün empoze edilmesiyle Türk halkına da iyilik edilmediğini düşünüyorum. Gerçektende Türkiye'nin geleceği Türk halkında özgürleşmesine, Türk müziğinin de

özgün ve özgürce gelişmesine bağlı.

YDG - Sizler Türkiye'de yaşayan Gürcüler olarak bu ülkenizde sınıfsal ve sosyal sorunlarını içeren müzikler yapmayı düşünüyor musunuz?

İ.Özkan - Gürcü müziğinin yeterince tanınmadığı bir ortamda bu sorunları irdelemek beni aşıyor. Ama bizim çalışmamız da Türkiye'deki sınıfsal ve toplumsal sorunlardan ayrı değil. Kaseti çıkarırken çektiğimiz güçlükler bunun bir göstergesi. Bu anlamda güçlü değiliz. Kendi reklamımızı dahi yapacak gücümüz yok.

YDG - Türkiye'de sınıfsal ve toplumsal sorunları işleyen devrimci bir müzik var (çağdaş halk müziği). Bu müziği nasıl değerlendiriyorsunuz?

İ.Özkan - Yaptığım müzik çalışmalarında bu müzik benim ilgi alanıma girmiyor. Fakat bu devrimci müziğin beni ilgilendirmediği gibi bir anlama gelmez. Tam tersine bu müziği dinliyorum ve sınıfsal konuları işlemelerini doğru buluyorum. Ve bu grupların daha fazla olmasını ve özgürce çalışmalarını istiyorum. Çünkü sanat özgür bir ortamda gelişir ve kök salar. Bir takım kısıtlamalar ve yasaklamacı zihniyetle ne kadar engellenirse engellenirse sınıfsal sorunlar sürdüğü sürece bu çalışmalar da legal ya da illegal şekilde sürecektir. Çünkü sorunların dile getirilmesi bir zorunluluktur. Bu müzikleri yapan gruplara olumlu bakıyorum.

YDG - Türkiye'nin bir çok alanında yaşanan insan hakları ihlalleri var. Yaşanan bu ihaller kendini müzik alanında da gösteriyor. Dev-

rimci müzik yapan kişi ve topluluklar gözaltına alınıyor, işkence görüyor ve çeşitli hapis cezalarına çarptırılıyorlar, kasetleri toplatılıyor. Bu uygulamalar konusunda ne düşünüyorsunuz?

İ.Özkan - Tabii bunların olmaması çok büyük bir dileğim. Bu tip insan hakları ihlalleri, gözaltılar, kasetleri toplatmalar, aynı şekilde kitapları, düşünceleri yasaklamalar Türkiye için çok çirkin manzaralar. Türkiye'deki yöneticilerin, devlet kademelerinin artık kendi halkları, kendi kardeşleri, kendi çevresi ve kendi toplumu için de bu tutumlarını değiştirmeleri gerekir. Bu durumun değişeceğine inanıyorum ama bir an önce değiştirmek için çaba harcayalım diyorum.

YDG - Türkiye'deki diğer halkların (Türk-Kürt- Laz vb.) gruplarıyla ya da kişilerle bir ortak çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

İ.Özkan - Türkiye'de Anadolu müziklerinin de sergilenebileceği ortak bir müzik grubu kurmak en büyük isteklerimden biri. Ama bunu yapmaya gücüm yetmeyecek. Çünkü Anadolu'da bir çok dil var, değişik etnik gruplar var. Ama benim şöyle bir hayalim var; bizim grubumuz ile, Türk müziği yapan, Kürtçe müzik ve diğer dillerde müzik yapan gruplarla ortak bir şölen düzenlemek. Özellikle ortak noktalardan yola çıkarak halkların kardeşliğini pekiştirmek gerekir diye düşünüyorum. Mesela Anadolu Mozaikler Birliği şeklinde bir organizasyon oluşturulabilir. Ben şahsen böyle bir organizasyonda bulunmak isterim. Çünkü Türkiye'deki halkların birbirini tanımaya ihtiyacı var.

Ortak çalışmaya gelince; şu anda Lazların ve Ermenilerin gruplarıyla, Muammer Ketencioğlu ve birkaç grupta diyaloglarımız var. Bu diyalogları daha da geliştirmek zorundayız. Sadece müzik alanında değil, her konuda.

YDG - Halkların kardeşliği konusunda ne düşünüyorsunuz?

İ.Özkan - Halkların kardeşliği benim için, bir ütopya, bir hayal değil, bir istek ve realite. Ve ben bunu kendi topluluğumda ve kendi branşımda hiç bir ön yargı altında kalmadan olabildiğince özgürce Kafkasya'nın bütün halklarının sesini burada yansıtmaya çalışıyorum. Bir an önce Anadolu haklarının da belli bir ulusal hakim kültürün güdümünde değil, tüm halkların eşit olarak kültürlerini geliştirmesini gerekli olduğuna inanıyorum.

YDG - Okurlarımıza sonuç olarak bir mesajınız varmı?

İ.Özkan - Ben öncelikle size yani Yeni Demokrat Gençlik dergisine benimle böyle bir röportaj yaparak okurlarınızla aramızda bir köprü kurduğunuz ve sorduğunuz sorularla değişmesi gereken konulara dikkat çektiğiniz için teşekkür ediyorum. Ve sizlere -gençliğin demokratik taleplerini amaçlayan bir dergisiniz- mücadelenizde başarılar diliyorum. Gençlik ne kadar demokratik düşünürse Türkiye halklarına o derece yararlı insanlar olacaklardır. Yollarınız her ne kadar dikenli olsa da başarılı olacağınıza inanıyorum.

YDG - Bize verdiğiniz bilgiler için teşekkür ediyoruz. Ve bundan sonraki çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

Kadın, teori ve iç dünyamız...

Kadın, kendisini özgürlüğe kavuşturan bütün yasalara rağmen, hizmetçi köledir. Küçük ev hizmetleri onu bunaltır, boğar, aptallaştırır, aşağılatır, mutfakla çocuk odasına zincirler, utanç verecek kadar üretimden uzak, bayağı, sinir bozucu, alkışlatıcı ve ezici bir çalışma içinde gücünü harcamasına sebep olur. Kadının gerçek kurtuluşu, gerçek komünizm ancak, küçük ev ekonomisinin karşı, daha doğrusu bu ekonominin tümünü, yeha denmiş dö-külüp büyük sosyalist ekonomiyi oluşturması uğruna, iktidar sahibi proletarya'nın yönetimindeki kitle mücadelesi zafere ulaştığında gerçekleşektir.

Lenin

Teorinin icadı, gerçeğin yaratılmasının tamda kendisi değildir. Yazımlardan öğrenilen, düşünülene ve toplumsal koşullara, dahası bireyin kendi yaşamına uygulanmadığı zaman "kuru", tumturaklı, şatafatlı söylemler olmaktan öteye gitmezler.

Sağlıklı bir yargıya varabilmek için tartışma götürmez şekilde kabul ettiğimiz yukarıdaki gerçek teori ile aramızdaki bağı ve bunun pratiğimizle olan ilintinin ne olduğunu tartışmamız gerekir.

En geri toplumsal üretimde ve en ileri burjuva cumhuriyetinde, hatta diyebiliriz ki, en demokratik sistemde bile kadının oynadığı rolde erkekle eşit olmayan durumu açıktır. Birinde derinliğine sırtan eşitsizlik, bir diğerinde ataerkil hukukun düzenlenişi ile görülmekte ve ötekinde ise küçük ev ekonomisinin varlık koşuluyla orantılı olarak eşitliktedir. Bir geri olandan bir ileriye temsil eden "seçmenin" gereği açıktır. Bu, aynı zamanda toplumsal evrim sürecindeki ilerlemenin zorunlu kabulüdür. Ama "kadını kölelik zincirinden koparak gerçek kurtuluşunu" sağlayacak teorinin sahipleri için bu böyle değildir. Toplumu bir altın çağı mertebesine doğru sürükleyen "iddiacısı" olmanın gereği için bu böyle olmamalıdır. Öyle olsaydı birilerinin dediği gibi "devrim evrimin egemeni olmazdı". Devrimi egemen kılınan isteyen her insan devrimini anı sorunlar birini ve devrimimizi teşkil eden "köleler" in kurtuluşu üzerinde yoğunlukla durmalı. Ve esasta kendisini açmalı ve aşmalıdır.

Genel sorununun özü ve esasına nerden başlamalı?

Küçük veya büyük, proleter veya proleter olmayan ev ekonomisinden ele alınarak başlanılmayan bu sorun, sorun olarak bugünde, yanında var olmaya devam edecektir. Genel tanımlama veya ev duvarlarının arkasında bilinmeyen ev duvarlarının arkasında kapalı bir kutu olarak kaldığı müddetçe hiçbir anlam teşkil etmez. Soruna, kapıların arasına kilitlediğimiz "özgürsüzlükler diyarında" başlamalıdır. Kendi iç dünyasında özgürlüğü ve özgürsüzlüğü tanımayan birinin dış dünyanın özgürsüzlükleri veya özgürlüğüyle uğraması kadar ilginç olan ne var ki?

Biraz daha açalım:

Kişinin devrimcileşmesi ve sosyalistleşmesi için iki görevi yerine getirmesi gerekir. Birincisi egemen burjuvaziye karşı verdiği mücadeleyi sarsılmaz bir kararlılıkla sürdürürken ezilenleri

peşinden götürmek, örgütlemek ve yönetmektir. İkincisi, kendi yaşamını, yaratmak istediği yeni toplumsal ilişkilerin gelişimine uygun olarak şekillendirmek ve adamaktır.

İkinci görev birincisinden daha zordur. "Çünkü tek bir kahramanla atılmıy- la gerçekleştirilemez." Daha uzun süren ideolojik cebelleşmeyi gerektirir. Daha çok sabır isteyen bir inancı zorunlu kılar. Daha çok güç isteyen bir inancı dayatır. Daha çok güc isteyen bir inancı dayatır. Daha çok güc isteyen bir inancı dayatır. Daha çok güc isteyen bir inancı dayatır.

İkinci görevin icraası birinci görevin layıkıyla yerine getirilmesinin içinde yattığı gibi, kendi işlevinin en küçük olgusunda hayat bulmasıyla da mümkündür. Kendisini devrimci ve sosyalist- leştirmeyenin genel toplumsal ilişkilerde istediğini elde etmesi düşünülemez.

İşte bunun için soruna kendimizden başlamalıyız.

Devim, kişiliğe uygun, uyumlu, "ideal" koşullar içinde bir ev ilişkisi ve ev devrimciliğini tasarlar. Ve bunun üzerin-

şeyler...

Yaşadığı "kölelik" sisteminin duvar- lar arasında aldığı biçime karşı müca- dele etmeden bir "şey"lerin kendine "ta- nınacağı" sevindisiyle bekleyen kadının altın çağa sürükleme iddasi ile yola çıkmış ve ama bir küçük "devlet" biçimini teşkil eden aile içinde "hükümlerini" devam ettirmeye çalışan erkeğin de sorumluluğu büyüktür.

Yaşadığı kölelik duvarları arası- na hapsedilmiş özgürlük kurbanına ta- nınmayan, "verilmeyen" haklar baskı- nın artırılmasına yol açan temel et- menler olarak görülmelidir. Kimileri di- yebilir ki, "hak verilmez alınır!" Dola- yısıyla hakkın esas sahibi olan kadın bu rolü esasta üstlenen olmak zorun- dadır. Evet ama bu hakkın tarihi, top- lumsal kökleri erkeğin egemenliğini sağlamak ve pekiştirme için işlemiştir. Üstelik öyle bir pekiştirme ki, kimi- suz "kadın haklarını savunucusu" olarak kimi erkekler bu tarihsel olguya karşı mücadelede öne geçmek zorun-

uygulamalarıyla anlam kazanır. Burju- vaziyeye karşı her alanda öfke ve kin do- lu direnişle mücadele etmenin bir yanı- da bu çatıdır. Bu çatıda oluşan küçük biçimlenme genel işlemlerle daha rahat ve kolay elde olur. Tersine düşünce bizi metafizikliğe götürür.

Genel olarak devrimci saflarda ka- dın sorunu bir handikaptır. Ev işlevin- deki rolü ve genel olarak kadın sorunu karşısındaki tutum ve davranışı bir devrimcinin prototipidir.

Sahip veya etkin olduğumuz kurum ve kuruluşlarda kadının rolüne dair söylenecek olumlu sözler kim cesaret edebilir? Bunu körükleyenler biz "dev- rimci-dönüşümcü" erkekler olduğumuz- zu söylemekte hata mı ediyoruz? Ben- ce hayır! Tamda sorunun can alıcı nok- tasına temas ediyorum. Tüm kurumla- rımızda fonksiyoner kılınanlar erkekler- dir. Kadınlar hep ikinci planda gelmiştir. Bunu bilerek ya da bilmeyerek biz er- kekler de teşvik etmişizdir. Kadını fon- ksiyoner kılmanın, onu kendi kabuğun- dan çıkarmanın dürtüsüne sırt çevirmi- şizdir. Üzerimizde kabuk bağlayan "ka- dın yargılarından kadımı medeni cesaret- göstermekten kendimizi alıkoşmuşuz- dur. Baba, kardeş, akraba, dost, hem- şehri ve onunda ötesinde toplumun yargısının kadına biçtiği hükme kulak tıkamışızdır. Bilimin ışığında doğru sorun ve inatla egemenin kadını kadın sorunun kendi dünyasında çözümleme uğraşından uzak kalmışızdır. Dahası, kendimiz aynı kulvarın arka kesimlerin- de kulaçlamaya yöneltmiş ve kurumla- rımızda kadının yönetimi ve devrimci- lüğünü dönüştürme olgusunu kullan- maktan kaçınmışızdır.

Benzeri anlayışı, "hizmetçi köle" ta- nımlamasına uygun olarak duvarların arkasındaki ilişkilerde de yansıtmışız- dır. Ev ekonomisine olan bağlılığından koparma, özellikle ev hizmetleri prati- ğinde kolektif dayanışmayı egemen kılma noktasında duyarsızlığımızı ege- men kılmışızdır. Erkeklerin kendilerine tanıdığı haklar, kadınlar açısından bir hayal olmuş ve bu hayali alttan alta kö- rüklemişizdir.

Hiçbir gerekçe, kadının oynaması gereken rolde erkeğin "istememezliği- ni" kapatamaz. İçinden geldiğimiz top- lumun "erkekçe"liği, kadın sorunundaki tutuculuğumuz körüklemekte, kadın haklarına ve özellikle özgürlüğüne vu- rulmuş bir paranganın mihenk taşlarını döşemektedir.

İşte budur bizim iç dünyamız! Dış'a karşı fakir, içe karşı daha fakir olan yanlarımızla bir paradoks yaşıyoruz.

Sonuç olarak, K. Marks'ın deyimiyle; "Kadın özgürlüğünün derecesi tabii ki genel özgürlüğü tayin eder." Kendi iç dünyasını ezilmişliğine kurtarmazlar, kendinden olanı "kölelikten" sıyırmada dönüşümcü olmayanın, köleliğe baş kaldırmasının ömrü kısa olur. Soruna kendimizden başlamalı, giderek bütünü egemen kılmaya soyunmalıyız. Tersine laf-ü güzafır. ♡

"Biz geliş güzel öğreniyoruz; fak- kat onların özel bir şekilde öğrenme- leri ve böylelikle devrimci çalış- maların organizasyonunu, yapısını, metodunu ve muhtevasını gerçekten kavramaları gerekir. Bu yapıldığı tak- dirde, dünya devriminin mutlaka gerçekleşeceğine inanıyorum.

Lenin

de bir "kapalı kutu" oluşturur. Ama iş- hiçte tasarlandığı gibi gitmez. Bazen bir hengame, bir açmaz, bazende bir sakınlık döneme kadını ilişkisinden her- ğan o "üstün" olma güdüsü egemenlik yarışına girer. Devrim, dış karşı savu- nuda ayrı, içe karşı kullanılmada ise farklılık arzeder. Bir iktidar mücade- si de bu "kapalı kutu" nun içinde gündeme gelir. Açık ki, üretim şekillenmesinin, yasanın, ataerkil "kanunların" hükmü erkekten yana işlektir. Ve "iktidar" onun elindedir. Egemenliğini pekiştirmenin yol ve yöntemleri peşi peşine dizilir. Bazen şiddeti içeren saldırı eğilimleri de gündemi alır. "Küçük ev hizmetleri" içinde "hizmetçi köle" nin yaratılması eğilimi "cicim aylarının" ardından dev- reye girer. "Aptallaştırma", "boğma", "bunaltma", "aşağılama" bunu izlemeye başlar. Ve sayılamayacak daha nice

da kalmışlardır. Kendi hakkının müca- delesini - tüm diğer sorunlarda olduğu gibi- erkeğin "olur" una veya sorumlulu- ğuna "teslim" eden kadınlara fazlaca denilecek söz bulmak zor! Bir bakıma bu, biyolojik öğelerin düşünsel öğelere galip gelmesini kabul buyuran anlayış- tır. Ve temelde yanlıştır.

Erkeğin, ama özellikle doğru bilimi özümseyerek mücadele arenasında ezilenlerin kurtuluşu için savaşan erke- ğin -en küçük birim olan ailede var olan- kadın sorununa yaklaşımdaki rolü, diğer rollerin iyi oynanıp oynanma- dığına, tarihsel mücadeleyi sürekli kılıp kılmayacağına, sabrı, inadı ve bilinci iyi kullanıp kullanmadığına, dahası, ezilen - ki, kadının ezilmişliğine dair laf etme- ye gerek yok- bağlıdır. Tumturaklı söz- ler, söylevler, teoriden ahkam nokta- lar, çokça ML öğrenmeler bu kesmede sınırtır. Söylediğine bağlılık aile içindeki

Yatırım

Güneşe yürüyen küçük dev adamlar

"Bir insan yaşıyorsa bir şeylerde yaşıyor demektir. Bir bitki yaşıyorsa bir şeye can veriyor, demektir. Bir hayvan yaşıyorsa bir şeylerin dengesini sağlıyor, demektir.

Bir taşı düşün, suyun kenarında. Üstüne basıp elini yüzünü yıkarsın, su içersin, balık tutarsın. Yeter ki düşün! Çünkü sen varsın. Sen varsan birşeylerde yaşıyorsun. Bir fabrikayı düşün. Sen varsan o da var. Bir tarlayı düşün. Sen varsan o da var. Sen yoksan fabrikalar dört yanı duvarlarla çevrili bir oda. Sen yoksan tarlalar kurak, çorak boş bir alan. Madem ki sen varsın ve birşeyler yaşıyorsun; o zaman yöneten de sen olmalısın...!

Nasıl mı? Güneşe yürüyerek, küçük dev adamlar, zincirlerini kırarak. Ve beni kavrayarak...!

Bu oyunu yazmaya zorlayan en büyük etken insanlar olmuştur. Çevreme bakıyorum da; hep birileri birileri için çalışıyor, hep birileri birilerini eziyor. Ve birileri de yaşamak için çaba harcıyor...! Neden böyle olsun ki? Gelin bir kişi için değil, toplum için savaşalım... İnsanlık için savaşalım... Altınçağ için savaşalım...

Varım, öyleyse düşünüyorum!

Oyunun Adı: Güneşe yürüyen dev adamlar

Oyuncular: 1. Hasan, 2. Mustafa, 3. Hülya, 4. Devrim, 5. Gülsüm,

6. Arzu, 7. Ali Haydar, 8. Komiser ve beş tane polis

Oyunun Yazarı: DURSUN KAYADAN

Başlangıç Tarihi: 24. 8. 1993

Bitiş Tarihi : 30. 9. 1993

Yararlanılan Kaynaklar:

"Tüm İktisatçılar Birliği" yayınları. Emperyalizm kitapçığı "Umut Yayıncılık" yayınlarından, Partizan dergisi "Umut Yayıncılık" yayınlarından, Yeni Demokrat Gençlik dergisi "Umut Yayıncılık" / "İbrahim KAYPAKKAYA"nın Seçme Yazıları YDG Eğitim dizisi-2/ Devrimci Eğitim Üzerine

DEKOR

Sahnenin sol-ön kısmında bir masa, üç sandalye. Masanın çekmecesinde, bir deste kağıt ve kalem bulunur. Sol arka köşede çapraz konulmuş bir kiftaplık. Onun sağında bir koltuk ve sandalyeler sıralıdır. Sandalyelerin önünde küçük bir sehpa üstünde satranç takımı. Sol-arka ile sağ arkanın ortasında bir sofa. Sağ arka köşede lavabo. Lavobonun solunda küçük bir sehpa, üstünde, çay, şeker, çaydanlık, bir kaç tane bardak vardır. Sağ-arka ile sağ-önün ortasında kapı bulunur. Kapının arkasında bir askı ve süpürge bulunur. Sahnenin arka duvarında: Tam ortasında bir pencere, pencerenin üstünde "Biz Halkız, Gelecek Ellerimizdedir" yazısı büyük harflerle yazılıp asılmış. Pencerenin solunda bir pano ve üstünde yazılar, gazete kopyaları asılı. Sol köşede bir saz asılı. Sağ tarafta, demir döven bir işçinin resmi ve çeşitli fotoğraflar asılı.

(İki kişi kapıdan içeri girer. Birisinin elinde poşet vardır. Diğerinin elinde gazete vardır. Soğuktan paltonun yakalarını kaldırmış ellerini birbirine sürek sobaya doğru gider ve odunları sobaya doldurarak yakar.)

Mustafa— (Elindeki poşeti masaya bırakır. Köşedeki süpürgeyi alarak yeri süpürmeye başlar. Bir yandan temizlik yaparken.) Kusuru bakma yoldaş. Dün seminerden sonra dernekte uzun süre oturduk. Oradanda bir arkadaşın evine gidip sohbet ettik. Yattığımızda gecenin ikisiydi. Ancak kalkabildim.

(Hasan sobanın üstüne çay suyu koymuştur. Mustafa poşetin içinde helva, peynir ve bir ekme masaya koyar. İki tane bardak yıkıyarak masaya getirir.)

Hasan— (Gazeteyi alarak) Şu gazeteye bir gözetayım. (Masaya oturur. Ön sayfayı okuduktan sonra sayfayı çevirir.) Ankara da işçiler yürümüş. Polis saldırmış, yoldaş!

Mustafa— (Seycirilere bakarak) faşizm budur yoldaş! Ağalar-patronlar sıkışınca paralı uşaklarını halkın üstüne salırlar.

Hasan— (Çayını yudumlarken) Dünkü seminerde dikkat ettin mi? Eskiden sadece gençler gelirdi. Dün konu pahalılık olunca orta yaşlılardan filan da gelenler oldu. Bazı arkadaşlar da yanlış bir eğilim var. Kitlelerin somut sorunlarından hareket edip onlara siyasi hedef göstermeyi ihmal ediyorlar. Esasında iki tür seminer gerekli. Biri mümkün olduğu kadar geniş kitleye olmalı. Herkesin ilgilendiği konuları ele almalıyız. Dünkü seminer gibi. Bu derlerden hareket ederek de onları patron-ağa devletine karşı mücadeleye çekmeliyiz. İkinci tür seminerlerde de daha ziyade teorik konuları ele almalıyız. Dernek içinde aktif olarak çalışan arkadaşların teorik düzeylerini yükseltmeye çalışmalıyız.

Mustafa— (helva ekmeği yerken diğer taraftan Hasan'ı

dinliyordu.) Haklısın be yoldaş. Şöyle yapamaz mıyız? Bizim en büyük derdimiz kitle içinde ajitasyon ve propaganda yapacak sosyalistlerin yetiştirilmesi; bu arkadaşlarda belli bir teorik düzeyi gerektirir. Demekte bir yandan yaygın bir biçimde, kitle için konferanslar düzenleyelim. Diğer taraftanda böyle konferanslar verecek, kitlelere hedef gösterecek arkadaşlar yetiştirilim. Yani onlar için dediğin tür eğitim çalışmaları yapalım. Sonrada onları seminer vermeye alıştıralım.

Hasan— (Konuşmayı devam ettirerek) Şimdiye kadar seminerlerin yükü ikimizin sırtındaydı. İş böyle olunca da arkadaşlar yük taşımaya alışmıyorlar. Onları yetiştirip sorumluluk vermeliyiz ki bizi aşsınlar.

Mustafa— (Saatine bakarak) Saat dokuz olmuş. (Masayı toplarlar.)

Hasan— Bugün pazar. Gelecek cumartesi senin konuşman var. Bu hafta içinde de bir gece, dernek üyelerinin katılacağı bir toplantı ayarlayabilir miyiz? Hem bu yeni eğitim programını konuşuruz, hem birimiz emperyalizm konusunu anlatır. Ayrıca cumartesi günü toplantıya herkesin mümkün olduğu kadar fazla konuk getirmesini isteriz.

Mustafa— O kadar acele etme yahu. Herkesin geleceği bir gece ayarlamak kolay ama biz kendimiz hazırlanabilecek miyiz?

Hasan— Ben daha önce bir defa bu konuda okulda konuşmuştum. Elimde epey not da var. Bugün seninle bir taslak hazırlarız. Hafta ortasına kadarki sürede bana yeterli..

Mustafa— (Sakin bir şekilde) Nasıl başlamayı düşünüyorsun?

Hasan— (Düşünmeden) önce kapitalizmin genel niteliklerini anlatmak gerek. Yani kapitalizmin rekabetçi döneminin özelliklerini ele almalıyız. Oradan da tekeli kapitalizme geçiş nasıl olduğunu açık emperyalizmin çeşitli bunalım dönemlerini incelemeliyiz. (Masanın çekmecesini açarak bir deste kağıt çıkarıp masanın üstüne koyar. Cebinden kalemi çıkararak) önce bir taslak hazırlayalım.

Mustafa— (Kağıtları yanına çekerek) O zaman şöyle yapalım. Ben sana aklıma gelen çeşitli sorular sorayım. Sen anlat, ben yazayım. Taslak böylece meydana çıkar.

Hasan— (Kalemi kağıtların üzerine bırakarak) Peki yoldaş. Başla.

Mustafa— Önce söyle bakalım, kapitalizmi daha önceki toplum biçimlerinden, yani diyelim köleci ve feodal toplum biçimlerinden ayıran temel özellik nedir?

Hasan— (Ayağa kalkar seyciriyeye anlatmaya başlar) Bir toplum biçimini belirleyen özellik gerçek üreticilerle bunların ürettikleri ürüne el konuş biçimi arasındaki ilişkidir. Kapitalist üretim biçiminde üretim araçlarına, kapitalistler sahiptir. İşçiler işgücünü satarlar. Bunun karşılığında ücret alırlar. Ama işgücün öyle bir maldır ki, emeğe dönüştüğünde kendi değerinden daha fazla değer yaratır. İşgücünün değeri alınan ücrettir. İşgücünün yarattığı değerle işgücünün değeri yani ücret arasındaki fark da patrona kalır. Buna artık-değer deriz. Yani işçi özgürdür. Köle değildir. Toprağa da bağlı değildir. Ama kendi üretim aracına sahip olmadığı için de birşeyler satmak zorundadır. Satacağı tek şey ise işgücüdür. Yani kapitalist sömürü daha gizli. Kapitalizm taaa onsekizinci yüzyılda İngiltere'de hakim üretim biçimi haline almış. Ama kapitalist sömürünün özünün anlaşılabilmesi ancak ondokuzuncu yüzyılın yarısında mümkün olmuş. O da Marx sayesinde.

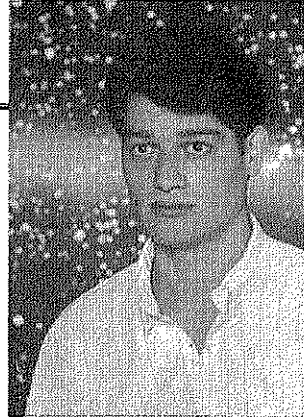
Mustafa— İyi derleyip raporladın. Konuşmaya katılacak adam sayısı 14-15 olacak. Bu anlatıkların konusunda kafası açık olmayan olursa sorar. Esasında bu eğitim çalışmalarını konferans şeklinde yürütmemiz yarar var. Peki, kapitalist nasıl olup da işçinin köylünün yarattığı değerini bir kısmına el koyabiliyor? Ve bu el koyduğu artık-değeri ne yapıyor.

Hasan— (Soruyu dinledikten sonra tekrar seycirilere dö-

DURSUN KAYADAN

02.01.1971 Almanya'da doğdum. İlkokulu Malatya Namık Kemal İlkokulunda okudum. Denge okulu İzmir Mehmet Seyfi Eraltay Lisesi'nde okudum. Daha sonra İzmir Mithatpaşa Endüstri Meslek Lisesi Makina teknik bölümünü bitirerek, Dokuz Eylül Güzel Sanatlar Fakültesi Dramatik yazarlık sınavlarına girdim. Ailemin isteğiyle Anadolu Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi İktisat Bölümüne yazıldım. Şu an bu fakültede öğrenimimi sürdürüyorum.

Edebi anlamda bir yapıtım olmadığı halde bir çok şiirim ve deneme yazılarım gençlik dergilerinde, amatör dergilerde yayınlamıştım. İlk ciddi denemem "Güneşe yürüyen küçük dev adamlar" oyunudur. Bence, ebedi yapıtlar toplum için olmalı, insanlığın bir adım ileriye götürmeli. Aksi takdirde tek başına kafiyemiş, mısraymış, ölçüymüş hiç bir anlamı yoktur.

ner.) Kapitalistin, işçilerin yarattığı artık-değere el koyabilmesinin sırrı üretim araçları üzerindeki özel mülkiyettir. Üretim araçları üzerindeki özel mülkiyet sürdüğü sürece de bu sömürü engel olmak mümkün değil. Diğer soruna da şöyle cevap verebiliriz: Kapitalistler el koydukları artık-değerin bir kısmını kendileri tüketirler, bir kısmını da fabrikalarını büyütmeye kullanırlar. Yani sermayeye dönüştürürler. Kapitalizmin en önemli özelliklerinden biri de bu. Kapitalist büyümek zorundadır. Kapitalizmde yerinde saymak diye bir şey yok. Ya büyüyeceksin, rakiplerini yeneceksin. Ya da rakiplerin seni yiyecek. Onun için kapitalist de el koyduğu artık-değerin büyük bir kısmını yatırıma yönlendirir. Yani daha çok artık-değer sömürme imkanı doğar. Ama kapitalizmin sonunu getiren de bu özellik. Sermaye birikimi tekelleri doğurur. Tekelci dönem de kapitalizmin genel bunalım dönemidir.

Mustafa— Peki o zaman kapitalizmin rekabetçi dönemini nasıl özelleştirmek gerekir?

Hasan— Kapitalizmin kabaca 1830 ile 1870 yılları arasındaki dönemine rekabetçi dönem veya serbest rekabetçi dönem diyoruz. 1870'lerden 1903 yılına kadar serbest rekabetçi dönemden tekeli kapitalist döneme geçiş söz konusudur. Serbest rekabetçi kapitalizmde bankacılar sanayiciler ve tüccarlar ayrı ayrı insanlar. Sanayiciler bankalardan borç alıyor. Toprak ağalarından toprak kiralyor. Ağada böylece hem toprağın ücretini alıyor, hem topraksız köylülerin karın tokluğuna çalıştırıyor. Üretilen mallarında genellikle tüccarlar devrediyor. İşçinin yarattığı ve sanayicinin el koyduğu artık-değer de sanayici, bankacı, toprak ağası ve tüccar arasında paylaşılıyor. Sanayi işletmeleri çok büyük değil. Yani piyasaya hakim olan üç dört şirket yok.

Mustafa— (Başını kaldırarak Hasan'a) Bize somut bir örnek verebilir misin? Diyelim kumaş dokuma...

Hasan— (Seycirilere dönerek) Bakın. Bir şehirde kırk elli tane kumaş dokuma fabrikası var. Herbirinde, altmış yetmiş kişi çalışıyor. Bu fabrikalar birbiriyle rekabet halinde, yani biri fiyatları biraz yükseltse mal satamıyor. Çünkü diğerleri eski fiyattan mal satmaya devam ettiklerinden herkes ondan alıyor. Çok sayıda kapitalist olduğundan, bunlar aralarında anlaşıp beraberce fiyatları da yükseltmiyorlar.

Mustafa— (Sözünü keserek) Peki, böyle bir durumda kapitalistin karını artırmak için ne yapması gerekiyor?

Hasan— (Mustafa'ya bakarak) Satış fiyatlarını artırmaya çalışacağına göre maliyetlerini düşürmesi gerek.

Mustafa— Maliyetleri nasıl düşürebilir? Diyelim kumaş dokumacısı. İpliği daha ucuz alamaz. Tüccarlar bütün kumaş dokumacılarına aynı fiyattan satacak. Makinaları da daha ucuz alamaz. O zaman maliyetleri düşürmesinin yolu ne?

Hasan— Serbest rekabetçi kapitalizm döneminde kapitalistin maliyetleri düşürebilmesinin, yani karını artırabilmesinin tek yolu işçileri daha yoğun bir şekilde sömürmektir. Bunun için en iyi yol yeni yeni makinalar geliştirmektir. Çünkü herkes işçisini 14 saat çalıştırabilir. Önemli olan bir metre kumaş rakiplerinden daha ucuz mal etmek ve rakiplerini aynı fiyata veya biraz altına satmak. Yeni makinalar bulacak, işçinin üretkenliğini artıracaksın ki, diğer bütün işyerlerinde bir işçi günde 20 metre bez dokurken, senin fabrikanda 40 metre dokunsun. O zaman şunu söylemek mümkün. Serbest rekabetçi dönemde kapitalistler üretici güçleri devamlı olarak geliştirirler. Emeğin üretkenliğini sürekli olarak mümkün olduğu kadar hızla artırır. Ama özel olarak bunu istedikleri için değil. Kapitalistlerin genel niteliği karlarını azamileştirmeye çalışırken üretici güçlerin tam kapatıyarak gelişmesini de sağlarlar.

Mustafa— (Seycirilere bakarak.) O zaman da üretici güçleri en fazla geliştiren, en yeni makinaları icad eden en yüksek karı sağlar. Maliyetini düşürür. Rakiplerinden daha fazla kar eder. Karının büyük bir bölümüyle yeni yeni yatırımlar yapar.

Daha da büyür. Bu iş böyle sürer gider.

Hasan— (Mustafa'ya) Epey hızlı gidiyoruz. Acaba arkadaşlar bizi izleyebilecekler mi? Ne dersin?

Mustafa— (Kalemi bırakarak geriye doğru gerilir.) Daha önce dört beş tane seminer verdik. Geleceklerin çoğu zaten kitap okuyan çocuklar. Onun için pek ağır geleceğini sanmıyorum. Hem biraz da kendilerini zorlasınlar. İnsan kafasını zorlaya geliştirir. Sonra bir şey daha var. Bazı arkadaşlar bu konuları hemen öğrencelerini sanıyorlar. Bu tür kitapları roman okur gibi okuyorlar. Fakat bu konular çok ciddi bir çalışmayı gerektirir. Okurken açık olmayan noktaların ve konuların somut sorunlarımız ile olan ilişkileri sürekli olarak tartışmalıdır. Bunları yapmadın mı, meseleleri çok yönlü ele almayı gerektiren Marksizm'i, onun bilimini ve felsefesini kavramadın mı, yaya kalırsın.

Hasan— (Mustafa'ya) Haklısın yoldaş. O zaman buhranlara da değinelim mi?

Mustafa— Fazla üretim buhranlarına mı?

Hasan— Evet. (Seyirciye bakarak) Biliyorsun yüzbinlerce işçinin ürettiğine bir kaç yüz patron el koyar. Ayrıca ekonomi tam bir anarşi içindedir. Her kapitalist kendi karını azamileştirmeye çalışırken ekonomi tam bir düzensizliğe girer. Plan filan yoktur. Bu durum bir süre sonra malların satılmamasına, stokların birikmesine yol açar. Stoklar birikince de üretim azaltılır. Üretimin azaltılması demek işçilerin işten çıkarılması, yeni fabrikaların kurulmaması demektir. İşte bu duruma ekonomik buhran diyoruz.

Mustafa— (Seyircilere bakarak) Yani varlık içinde yokluk.

Hasan— İyi dedin. (Seyircilere bakarak.) Çalışacak insan var ama işsiz. İnsanların çalışabilecekleri fabrikalar var, ama boş duruyor. Bir tarafta boş fabrikalar, diğer taraftan aç işsizler. Bütün bunlar niçin? Kapitalistlerin karları azalmasın diye. Kapitalizmden önce de kıtlıklar olmuş ama insanların kendileri neden oldukları ilk kıtlık bu buhranlarla birlikte kapitalist dönemde görülüyor.

Mustafa— (Seyircilere bakarak.) Ama buhranlar kapitalistlerin karlarını da etkiler.

Hasan— Doğru (Seyircilere tekrar dönerek.) Buhranlar hem emekçilerin hayatını kötüleştirir, hem de kapitalistlerin. Kapitalistler bugün karlarını azamileştirmeye çalışırken yarıklı buhrana, yani yarı karlarının azamileştirmeye çalışırken neden oluyor.

Mustafa— (Hasan'a bakarak.) Bu tür ilk buhran ne zaman görüldü?

Hasan— (Seyirciye) İlk defa İngiltere'de 1825 yılında? Yeni serbest rekabetçi kapitalizmin başlamasıyla diyebiliriz.

Mustafa— (Hasan'a) Burada devrimlere de değinsek mi? Ne dersin?

Hasan— Ne açıdan!

Mustafa— Biliyorsun kitlelerin ayaklanmasının önkoşullarından biri tüm ülkeyi saran milli bir krizin varlığı. Ekonomik kriz veya buhran da bu milli buhranı veya milli krizi yaratması açısından önemli.

Hasan— O konuya fazla girmesek. Başlıbaşına bir çalışma ister. Kaybolup gitmeyelim.

Mustafa— (Kağıdı çevirerek) Ama emperyalizm meselesinin iyi kavranabilmesi için bu konunun biraz açılması gerekir. (Düşünerek) Mesela bütün Avrupa'yı saran 1848 devrimleri niçin başarıya ulaşamadı? Biliyorsun 1848 devrimi, 1847 yılındaki ekonomik buhranın ürünüydü. Sonra 1870 Paris komünü niçin yenildi?

Hasan— Şöyle özetleyelim... (Seyirciye) Kapitalizmin yıkılıp yerine sosyalizmin kurulabilmesi için iki maddi şart gerekli. Birincisi devrimci durum. Yani sömüründe, sömürülenide etkileyen bir buhran veya ekonomik çöküntü. Ama başarı için yeterli değil. Kapitalizmin üretici güçlerin gelişmesine ayakbağı olmasına kadar sosyalizmi kurmak mümkün değil. Kapitalizm serbest rekabetçi aşamasında üretici güçleri tam kapasite geliştiriyor. Derebeylerine karşı, köylüleride feodal boyunduruktan kurtarıyor ve yedeğine alıyor. Bu dönemde köylüler burjuvazinin mütefikli. Avrupa'da 1848 devrimlerinin ve Paris komününün yenilgiyle sonuçlanmasının nedeni bu. O dönemde kapitalizm daha gerileşmemişti, asalağlaşmamıştı, parazitleşmemişti. Halbuki tekelci kapitalizm döneminde tekelci kapitalistler hem işçi sınıfını sömürüyor, hem de diğer emekçi sınıfları ve tabakaları hem de sömürge ve yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerin halklarını. Bu nedenlerle tekelci kapitalizm dönemi kapitalizmin genel bunalıma girdiği dönem oluyor.

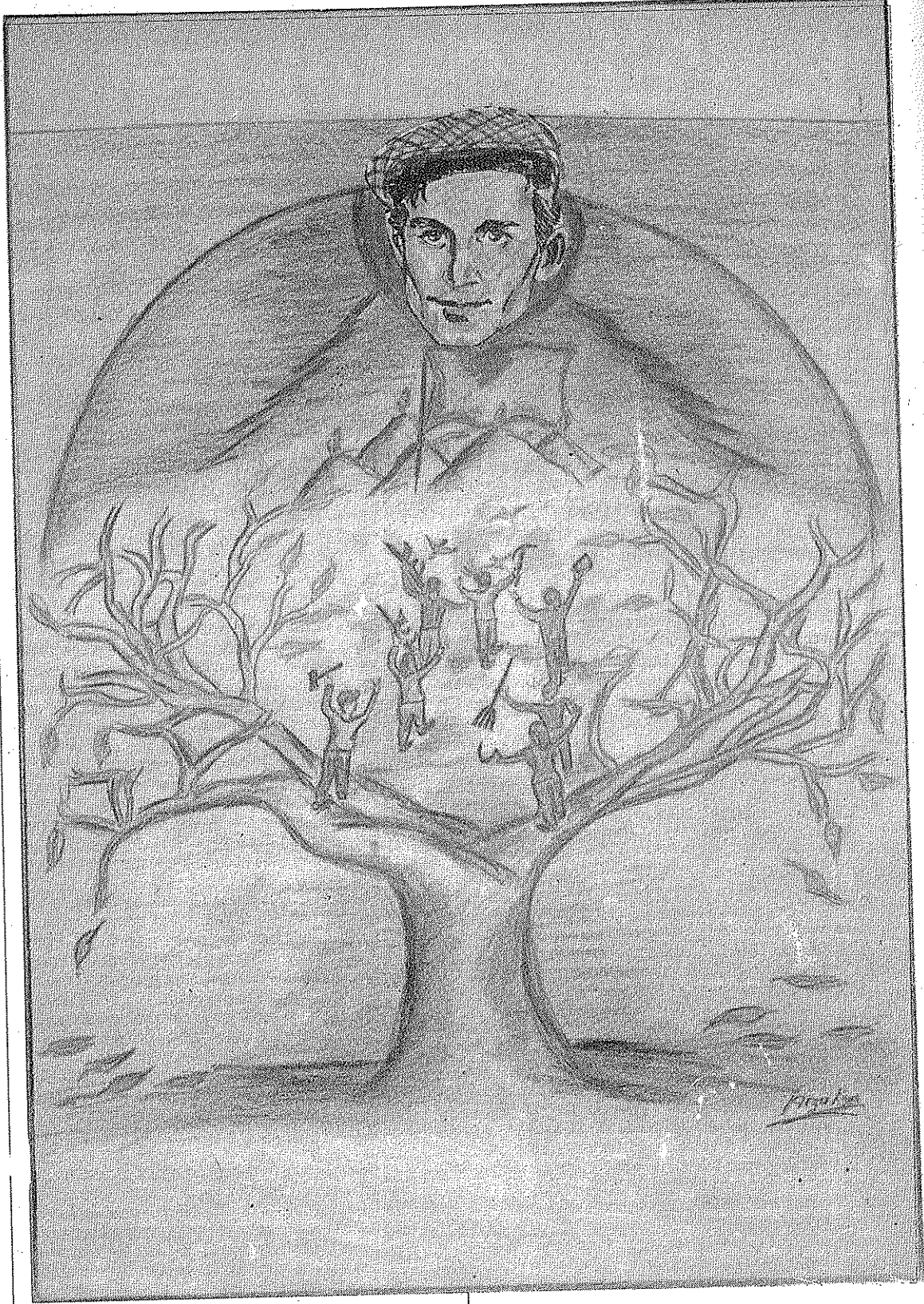
Mustafa— (Söze karıştı.) Kapitalizmin serbest rekabetçi dönemindeki sosyalistlerin sloganıyla emperyalizm dönemindeki sloganı birbirlerinden farklı. Eskiden bütün ülkelerin işçileri birleşin, denirmiş. Emperyalizm döneminde bütün ülkelerin işçileri ve ezilen halklar, birleşin olmuş.

Hasan— (Mustafaya) Burada arkadaşların dikkatini çekmemiz gereken temel nokta şu: Kapitalistler devamlı büyümek zorundadır. Büyümenin bir yolu kendi sömürdüğü artık-değerin büyük bir kısmını yatırımda kullanmak. Diğer yolu da iflas eden şirketleri devralmak veya üç dört şirketin bir araya gelmesi.

Mustafa— (Söze karışarak.) Ekonomik buhranlardan en çok zayıf şirketler zarar görür. Güçlü büyük şirketler buhran döneminde iflas eden küçük şirketleri satın alırlar.

Hasan— İyi hatırlattın...! (Seyircilere) 1870 yıllarında da Avrupa'da önemli bir buhran oldu. Fakat tekelcilik hakimiyeti 1900-1903 yılları sonunda belirginleşti.

Mustafa— (Hasan'a) Peki şirketlerin sermayelerinin büyümesi nelere yol açtı?

Hasan— (Seyirciye.) Serbest rekabetçi kapitalizm döneminde bazı şirketler değerlerinden daha büyük bir hızla büyür. Maliyetleri düşürür. Piyasaya hakim olmaya başlar ve diğerlerinin iflası için şartlar hazırların. En büyük şirketler ayrıca bankalar, borsalar, holding şirketler gibi biçimlerle mali üstyapılarını geliştirir. Sonra öyle bir dönem gelirki, artık piyasada aynı mali üreten yüzlerce şirket yerine üç beş tanesi hakim olur. Böylece tekelci kapitalizm oluşur. Kapitalizm böylece genel bunalıma girer.

Mustafa— (Hasan'a) Peki. Rekabetçi kapitalizmden tekelci kapitalizme geçişle birlikte ne gibi değişiklikler olur?

Hasan— (Mustafa'ya) İstersen madde madde sıralayalım. Böyle yapınca insanın aklına daha iyi giriyor. Tekelci kapitalizmin veya emperyalizmin genel nitelikleri şunlar: (Seyircilere, parmaklarıyla sayarak.) Bir üretimde ve sermayede görülen yoğunlaşma öyle yüksek bir gelişme derecesine ulaşmıştır ki iktisadi hayatta kesin rol oynayan tekeller yaratılmıştır. İkinci sermaye ihracı, emtia, yani mal ihracından ayrı olarak özel bir önem kazanmıştır. Üç, dünyayı aralarında bölüşen uluslararası tekelci kapitalist birlikler kurulmuştur. Dört, en büyük kapitalist güçlerce dünyanın toprak bakımından paylaşılması tamamlanmıştır. Beşinciside emperyalizm kapitalizmin son aşamasıdır.

Mustafa— Bunları açmak gerek. Mesela bir dünya ekonomisinin oluşması nasıl olur ve bizim açımızdan niçin önemlidir?

Hasan— Sermaye büyüyor, büyüdükçe de güçleniyor. Güçlendikçe eskiden ulaşamadığı pazarlara, hammadde kaynaklarına ve yatırım alanlarına ulaşıyor. Bir bakıyorsun iplik bir

ülkede eğiriliyor. Başka bir ülkede dokunuyor. Başka bir ülkede elbise yapılıyor. Başka bir ülkede satılıyor. Bütün dünya ekonomisi birçok bağla birbirine bağlanıyor. Bunun önemi de şurada: Bir dünya ekonomisi olmadan önce, yani serbest rekabetçi kapitalizm döneminde, bir ülkede dönemsel buhranın etkisi, üretimi ve sermayenin uluslararasılaşmasının düzeyine bağlı olarak nisbeten azdır. Halbuki emperyalizm döneminde emperyalist sistemiyice hassaslaşıyor. Bütün ülkelerin ekonomileri emperyalist zincirin birer halkasını oluşturuyor. Burada hemen ilave etmemiz gereken iki şey var. Birincisi dünya ekonomisi mal ihracının değil de sermaye ihracının üretimin uluslararasılaşması ile oluşur. Yalnızca mal değişimi ele alınarak dünya ekonomisi kavramına ulaşmak çok hatalıdır. İkinci nokta da buhranlarla ilgili. Emperyalist-kapitalist sistem içerisinde belirleyici unsur metropollerdeki sermaye birikimidir. Metropolde başlayan buhran ise sistem içerisindeki geri bırakılmış ülkeleri etkiler.

Mustafa— (Hasan'a) İstersen birazda geri bırakılmış ülkeleri ele alalım. Bir ülke neden geri bırakılmış? Nasıl geri bırakılmış? Bu konuya sömürgecilik meselesinden başlasak mı?

Hasan— (Mustafa'ya) Olur. (dedikten sonra, seyirciye dönerek) Önce sömürgeciliğin onaltı ve onyedinci yüzyıllarda ticari kapitalizm döneminde ortaya çıktığına işaret edelim. Daha sonra, serbest rekabetçi kapitalizm döneminde sömürge mal ihracı ve ucuz hammadde kaynağı olma niteliği sürdürdü. Emperyalizm döneminde ise bunların yanı sıra sömürge sermaye ihracı açısından karlı yatırım alanları olarak özel bir önem kazandı. Emperyalizmin ekonomik temelleri, metropollerde sermaye birikiminin ulaştığı düzey ve tekelleşmeye para-

lel olan bu sermaye ihracıdır.

Mustafa— (Hasan'a) Niçin?

Hasan— Sermaye biriktikçe, güçlendikçe daha fazla kar ister. Daha fazla kar etmenin üç ana yolu var. Birincisi hammaddelerini daha ucuza temin edeceksin. İkincisi mallarını çok yüksek fiyatlara satabileceğin yeni pazarlar bulacaksın. Üçüncüsü de vergi vermeden, işçileri köle gibi çalıştıracak, çok yüksek karlar elde edebileceğin yatırım alanları bulacaksın. Sömürgeler bu iş için biçilmiş kaftan. İşte bu derlerine çözüm aramaya başladılar. 1870'lerden itibaren bir taraftan sermaye tekelleşti, diğer taraftan emperyalist ülkeler Afrika, Asya ve Latin Amerika'yı sömürgeleştirmeyi sürdürdüler. Her emperyalist ülke kendisinin o günkü gücü oranında sömürgelerin paylaşılmasından pay aldı.

Mustafa— (Seyircilere) Peki, bu sömürgeleştirme nereye kadar sürdü?

Hasan— (Devam ederek) Sömürgeleştirecek alanlar bitinceye kadar. İşte burada iki önemli sonuç ortaya çıktı. Bunlardan birincisi sömürgelerde emperyalizme karşı ulusal kurtuluş hareketlerinin başlaması. Yani sömürge ve yarı-sömürgelerin halkları kendilerini ezen ve yağmalayan emperyalistlere ve yerli işbirlikçilerine, bunu diğer isimde komprador burjuvaziye karşı ayaklanmaya başladılar. Böylece işçi sınıfı hareketine yeni bir müttefik doğdu. Bu gelişme emperyalizmi belli ölçüde zayıflattı.

Mustafa— (Hasan'a) Bir noktaya açıklık getirmeyi unutm! Yarı-sömürge terimini bilmeyen olabilir.

Hasan— Doğru düşündün. (Seyirciye anlatmaya başlar) Yarı-sömürge terimi ile ifade edilen uluslararası alanda bağımsız devlet konumuna sahip olup gerçekte ekonomik, toplumsal, politik, kültürel, askeri açılardan emperyalizme bağımlı olan ülkelerdir. Bir ülkede yarı-sömürgeçiliğin devam edebilmesinin nedeni; o ülkede feodalizm tam olarak tasfiye edilememesi!

Mustafa— Söyleyeceğin ikinci nokta neydi.

Hasan— Sömürgelerin paylaşılması bittiginde emperyalist cepheyi zayıflatan ikinci bir gelişme oldu. Emperyalistler sömürgeler için birbirine düşüler.

Mustafa— (Meraklı bir şekilde Hasan'a sorar?) Paylaşmışlardı ya! Niçin yeniden savaşa başladılar?

Hasan— (Mustafa'ya) Kapitalizmin eşit olmayan gelişim yasası diye özetleyebileceğimiz bir işleyiş var. (Seyirciye anlatmaya başlar.) Her işleme, her iş kolu ve her ülke ekonomisi birbirinden ayrı hızlarda büyüyor.

Mustafa— (Hasan'a) Bunun konumuzla ilgisi ne?

Hasan— (Mustafa'ya) Anlatayım. Diyelim 1900 yılında sömürgeler neye göre bölüştü?

Mustafa— Emperyalist ülkelerin o günkü güçlerine göre.

Hasan— Peki, emperyalistler arasındaki güç dengesi aynı kaldı?

Mustafa— Değişti tabii! İlk başlarda Almanya yeterince güçlü değildi. 1910'larda iyice güçlendi.

Hasan— Peki, güçlenince daha fazla sömürge istemedi mi?

Mustafa— İstedi...

Hasan— Sömürgeleştirecek yeni toprak kalmış mıydı?

Mustafa— Kalmamıştı.

Hasan— O zaman yeni sömürgeler elde etmenin yolu neydi?

Mustafa— Onları diğer emperyalist ülkelerini elinden almaktı.

Hasan— (Seyircilere bakarak.) Buna görede kapitalizmin eşit olmayan gelişim yasasının önemi ortaya çıkıyor. Eğer emperyalist ülkelerin hepsi aynı hızla güçlense, emperyalistler arasındaki güç dengesi aynen kalacak o zaman da bir emperyalist ülkenin diğerlerinin sömürgelerine el uzatması imkansız olacak. Ama olan ne? Bugünkü güç dengesine göre sömürgeler paylaşılıyor. Ama yarın bir emperyalist ülke diğerlerine göre daha hızlı gelişiyor ve güçleniyor. O zaman bu ülke yeni yeni sömürgeler isteyecek. Bunun sonucu yeniden paylaşım savaşlarına gider. Birinci ve İkinci Dünya Savaşı gerçekte birer emperyalist paylaşım savaşıdır.

Mustafa— Emperyalistler arasındaki bu savaşlar kimin işine yaradı?

Hasan— Tabii ki sosyalistlerin! Birinci paylaşım savaşı Rusya'da 1917 Ekim devriminin başarıyla sonuçlanmasında büyük rol oynadı. İkinci paylaşım savaşı da Bulgaristan, Çekoslovakya, Macaristan-Polonya, Romanya, Arnavutluk, Vietnam, Kore, Moğolistan ve 1945'de Çin'de büyük proletarya devrimi oldu. Böylece emperyalistlerin boyunduruğundan koptuk. Sosyalizme doğru ilerlemeye başladılar...!

Mustafa— (Önündeki kağıda baktı. Hasan'a) Emperyalizmin genel özelliklerinden ele almadığımız önemli bir nokta kaldı. O da sermaye ihracı.

Hasan— Özellikle ikinci emperyalist paylaşım savaşından sonra konu iyice ağırlık kazandı. Serbest rekabetçi dönemde ülkeler arasında ticaret vardı. Ama emperyalist dönemde birlikte tekellerin ucuz hammadde, karlı yatırım alanı ve yüksek karlı pazar ihtiyacı, sömürgelere sermaye yatırımlarını gerektirdi. Özellikle Osmanlı İmparatorluğunun son zamanlarından bu yana demiryolları, tramvay, havagazı, elektrik, su, madencilik gibi alanlarda bol miktarda yabancı sermaye yatırımı görüyoruz. Yani emperyalistler aynı zamanda sömürge ülkelerin işçilerini de doğrudan doğruya sömürmeye başlıyorlar.

Mustafa— (Kalemli bırakarak saatine bakar.) Saat onbire geliyor. (Ayağa kalkar.) Beş onun dakika ara verelim. Nere-

deyse iki saatir oturup duruyoruz. Ben yeniden çay demliyorum. Helva içimi yaktı. (Çaydanlığı alarak su doldurdu. Hasanda bardakların dibinde biriken çay yapraklarını dökmeye musluğa gitti... Yoldaş Ahmet hakkında ne düşünüyorsunuz?)

Hasan— Hangi Ahmet?

Mustafa— Akşam ticarete okuyan. Zeki ve dürüst birine benziyor. İlgilensek mi ne dersin?

Hasan— İyi olur. O çocuk benim de dikkatimi çekti. Seminerlerde soru filan soruyordu.

Mustafa— Bende ki kitaplardan birini vereyim. Okuma alışkanlığıda var. Yetişirse yönetim kuruluna aday olabilir.

Hasan— Esas uzun uzun konuşmak gerek. Romanları okusun. Diğer kitaplardan vereceğin zaman da önce o kitap konusunda konuş. Sonrada okuduklarını tartışmaya alırsa iyi olur.

Mustafa— (Çayı masaya getirerek bardaklara doldurur.) Zor bizim işimiz, be kardeşim. İğneyle kuyu kazmaya benziyor.

Hasan— Öyle düşünme. (Seyirciye) Damlaya damlaya göl olacak, sonra da öyle bir sel olacak ki, seyreyle gitsin. Bütün pislikleri sürükleyip, etrafı tertemiz yapacak. Biz şimdiki damla damla akıyoruz. Bizim gibi binlerce insan daha bu göle damla akıtıyor. İşimiz kolay değil.

Aynı zamanda geniş kitle çalışması içinde dar kadro çalışmasını yürütmeliyiz. Ama başarılması imkansız da değil. Biz Altınçağa doğru ilerlerkende binlerce damlalarda buhar olup uçuyor. Her gün bir yiğit can veriyor. Ama onların kanları, gölü daha da kabartıyor. (Sol yumruğunu kaldırır ve gür sesle şiir okur.)

(Sahneyi kızıl bir ışık kaplar)

"Selam olsun, apaydınlık günlere, Kazmayla, kürekle yürüyenele Silah elde toprağa düşünelere bin selam olsun..."

(Şiir bitince sahnede ışıklar söner. Işıklar yanınca: Mustafa ve Hasan masaya oturmuş. Mahsum bir şekil de seyircilere bakıyorlar, kapı çalınır. İçeriye Hülya girer. Üstünde bir montomuzunda çantası.)

Hülya— Merhaba arkadaşlar. (Montunu ve çantasını askıya asarak.) Nasılsınız arkadaşlar?

Hasan ve Mustafa— Sağol...

Hasan— (Hülya'ya) Sen nasılsın?

Mustafa— (Atılarak) Yeni bir çalışmamız var.

Hülya— (Merakla) Ne çalışması?

Hasan— Kısaca, kitlelere teorik bilgilerde vereceğiz.

Hülya— (Çantasından bir kağıt ve kalem çıkartarak) Dün Yeni Demokratik Kadın Derneği (YDKD)'yi kapattılar.

Mustafa— Yapma ya...!

Hülya— Polis devrimci-demokrat derneklere karşı giriştiği baskı ve zulme karşı bizlerde sessiz kalmayacağız...

Hasan— Haklısın. Susmak onaylamaktır...

Hülya— (Elindeki kağıdı masaya koyarak.) İlk olarak imza kampanyası açtık.

Mustafa— (Kağıdı alarak.) İmza atmak ve attırmak gerek. Böylece halka teşhir etmiş oluruz. Demokratik kitle örgütlerini kapatarak halkın gelişen mücadelesini engelleyemeyizler.

Hasan— Doğru konuştuğun kıvrem. (Seyirciye) Güneş baklıkla sivanmaz...!

(İmzaları attıktan sonra) Bunu panoya asalım.

Panoya bu günün ilk haberi olarak bunu yazalım. Ayrıca Osman'da dernekler hakkında makale yazar ve panoya asarız.

Hülya— Çok iyi olur.

Mustafa— Ayrıca arkadaşlarla konuşur dernekte bir basın açıklaması yaparız. Biliyorsunuz ki burjuva basın olayları çarpıtarak topluma lanse ediyor.

Hasan— Evet, geçenlerde sekizinci kattan aşağı atılan çocuğu bir numaralı terörist ilan etmişlerdi.

Mustafa— Bende okumuştum. "Azılı terörist kendini sekizinci kattan aşağı attı" diye manşet atmışlar.

Hülya— (Alaylı bir şekilde) Evinde yapılan aramada dokuz tane el bombası, üç kalşnikof silah ne bileyim kaç tane gaz bombası...

Mustafa— Vay be! Bir orduya yetecek kadar silah. Evimi aramışlar yoksa cephaneliği mi aramışlar?

Hülya— Anlaşılan cephaneliği arayıp "Hangi silah halkı daha çok etkiler." diye düşünüp çocuğu yanına koymuşlar...

Hasan— Bu tür olaylar hepimizi üzer. Ağlamak yerine direnmek, savaşmak gerek...

Hülya— (Ayağa kalkarak) Galiba sizin çalışmanızı böldüm.

Mustafa— Biz de ara vermiştik zaten.

Hülya— (Kitaplığın oraya gidip bir kitap alarak koltuğa oturur.) Şu kitabı bitireyim.

Hasan— (Mustafa'ya) Hadi bizde şu taslağı bitirelim. Nere de kalmıştık?

Mustafa— (Notlara bakarak.) Emperyalist paylaşım savaşları ve yarı-sömürge ülkelerin sömürülmesi.

Hasan— Tamam... Birinci emperyalist paylaşım savaşlarından yeni yeni toprakların paylaşılması ve ülkelerin sömürgeleştirilmesi tamamlanıyor. Emperyalistler sömürgelerin hammadde kaynaklarına, elektrik, havagazı, demiryolları gibi alt yapılarına yatırım yapıyorlar. Bu ülkelerde kendilerinin acentacılığını yapacak komprador burjuvalarla ve toprak ağalarıyla işbirliği yapıyorlar. Mallarını çok yüksek fiyatlara satıyorlar. Sömürge halklarının kaynaklarını yağmalıyorlar. Bir süre sonra sömürgeleştirilecek alan kalmıyor. Bu kez birbirlerine düşüyorlar. Sömürgele-

rin yeniden paylaşılması için ikinci paylaşım savaşı başlıyor.

Mustafa— (Hasan'a) İkinci emperyalist paylaşım nasıl gelişti?

Hasan— Birinci emperyalist paylaşım savaşına damgasını vuran özellikle Sovyetler Birliği'nin ortaya çıkmasıdır. 1917 Ekim devrimiyle birlikte dünya da proletarya devriminin ilk örneği veriyor. Rus devrimi bir çok ülkede sosyalist hareketin ve ulusal kurtuluş hareketlerinin hızlanmasına yol açıyor. Lenin'in önderliğinde üçüncü Enternasyonal kuruluşu. Bütün dünyadaki gerçek sosyalist hareketler bir merkezden yönetiliyor. Emperyalistler dünyanın tek sosyalist ülkesini yok etmek için beraberce saldırıya geçiyorlar. Gerici Ruslar destekliyorlar. Bu ara 1929 yılındaki buhran bütün emperyalist ülkeleri ve sömürge ile yarı-sömürge ülkelerin ekonomilerini allak bullak ediyor. Emperyalist kapitalist blok böyle bir sıkıntı içindeyken, Sovyetler Birliği planlı ekonomisiyle giderek güçleniyor. Bu arada da İtalya ve Almanya'da faşistler güç kazanıyor. Neo-Sosyalizm adıyla sosyalistlerin düşüncelerini kullanarak hak, eşitlik aldatmacalarıyla halkı kandırarak iktidarı alıyorlar. Böylece emperyalistler ekonomik buhrana giriyorlar. Faşistlerin hızla ilerlemesi ve Avrupa'da bir çok yerli işgal etmesiyle işler yine karışıyor. Sovyet Kızıl ordusu faşistleri Rusya'da çıkararak ilerlemesini durduruyorlar. Emperyalistler Sovyetler Birliği'ni yıkmak için faşizme ödün vermişti. Fakat evdeki hesap pazara uymamıştı. Pazar alanları tek tek elden çıkıyordu. Faşistler, gittiği her yerde büyük bir soykırım uyguluyorlardı. Toplama kamplarında binlerce Yahudiyi katlediyorlardı. İnsanlık dışı, iğrenç uygulamaları tarihe kara bir leke olarak geçtiler. Aynı zamanda da proletarya diktatörlüğü Doğu Avrupa ülkelerinde hızla inşa edilmeye başlandı.

Mustafa— Peki emperyalist ülkelerle geri bırakılmış ülkeler arasındaki ilişkilerde bir değişiklik oldu mu?

Hasan— Pek yok. Üretim biçimi ve artı-değerin sömürülüş şekli yarı-sömürge ülkelerde nasıl gelişti? Bu sorunu incelenirken benice şu üç noktanın kuvvetle ve açık olarak belirlenmesi gerekir: Birincisi, emperyalizmin dolaylı yönetiminde olan yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerde ekonomik yapıdaki değişme nasıl olmaktadır? İkincisi, genel olarak ülkenin ekonomik yapısındaki dengesizlik. Üçüncüsü emperyalizmin işgali altında olan her hangi bir ülkedeki ulusal devrim ile yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerdeki özü toprak devrimi olan demokratik devrim arasındaki farklılık. Şimdi bu noktaları açıklayalım. Birinci nokta: Toprak ağaları yavaş yavaş ve uzun bir süre içinde kapitalist çiftlikler haline gelmekte ve bu arada köylü üzerindeki feodal egemenlik ve sömürü biçimleri uzun bir süre devam etmektedir. Hatta toprak ağasının toprağında çalışan köylü, ücretli işçi haline geldiği zaman bile, eski toprak ağası olan yeni "çiftlik beyi" köylü üzerindeki eski ayrıcalıklarından, örneğin, angarya çalıştırma gibi bir kısmını korumaktadır ve bu gelenek şeklinde yerleşmektedir. Köylü usulü hal tarzı veya devrimci hal tarzı ise, güçlü bir köylü isyanıyla feodal mülkiyeti ve onun üzerinde kurulu olan feodal ilişkileri kökünden kazımak, yerle bir etmektir. Öte yandan toprak ağaları olmadığı, küçük ve orta köylü mülkiyetinin yaygın olduğu yerlerde, esas olarak kendi içinde üretim tüketen ataerkilli işletmelerde, emperyalizm bir yandan bu gibi yerleri pazara bağlamakta, öte yandan yarı-feodal bir özelliği olan ve sermayenin ilkel birikim şekli olan tefeciliği bankalar, kredi kurumları aracılığıyla destekliyerek bunları güçlendirmekte, köylüleri mülksüzleştirmektedir. Ve bu süreçte çok ağır olmaktadır. Şehirlerde ulusal sanayi sönmekte, yerini emperyalizme bağımlı montaj sanayii almaktadır. Büyük ticari ve mali kurumlar emperyalizmin denetimine girmektedir. Bu nedenlerle, emperyalizmin geliştirdiği işbirlikçi kapitalizm feodalizmi hiç bir zaman "köylü usulü" halledemez. Ve feodalizm kökünden tasfiye edilmediği sürece köylü kitleleri önemli bir devrimci güç olarak kalır. İkinci nokta: Yarı-sömürge, yarı-feodal ülkelerin önemli bir özelliği de, ülkede ekonomik yapının dengesi oluşudur. Bazı bölgelerde feodal ilişkiler daha fazla çözüldüğü halde, diğer bazı bölgelerde kuvvetle devam eder. Emperyalizm, bu dengesizliği ortadan kaldırmak bir yana daha da artırır. Ülkemizin doğusu ile batısı arasında böyle bir durum kuvvetle vardır. Ülkenin daha ileri olan bölümünde demokratik devrim genel köylü kitleleri için pek önem taşımaya bile-ki, bizde en ileri olan Ege bölgesinde bile taşıyor. Geri bölgelerin geniş köylü kitleleri için hala önemini koruyacaktır. Demokratik devrim gündemde bulundukça, köylülere dayanma sorunu da gündemde olacaktır. Çünkü demokratik devrim, özü bakımından bir köylü devrimidir. Kaldı ki köylülüğün etkin olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Emperyalizm feodalizmi tasfiye etsin, bizde sosyalist devrimi yapalım, tam bir Menşevik mantığı olur. menşeviklerde Lenin'e karşı, demokratik devrim burjuvazinin görevidir, ona izin verelim, köylülerin başına çerecek burjuvaziyi ürkütmeyelim... demişlerdi. Lenin ise hemen, kararlı bir proletaryanın, kararsız, korkak ve uzlaşıcı burjuvaziyi bir kenara bırakarak köylülerle ittifak kurmasını, kararlı bir şekilde devrimi sonuna kadar götürmesini ve durmadan sosyalizme geçilmesini savunmuştu. Bu, Marksist-Leninist kesintisiz ve aşamalı devrim teorisidir. Mao Zedung bunu yarı-feodal, yarı-sömürge Çin koşullarına uygulamıştır. Bizimki gibi yarı-feodal, yarı-sömürge ülkelerde devrimin kırık bölgelerden şehirlere doğru gelişmesinin iki nedeni var:

Birincisi, demokratik devrimin özünün "toprak devrimi" olması, ikincisi de ülkemize egemen olan emperyalizmin ve onun

uşaklığını yapan gericilerin şehirleri ve ileri bölgeleri tamamen

kontrolleri altına almış olmalarıdır.

Çocuk psikolojisi ve eğitimi

İnsanın kişilik ve psikolojik yapısının temel taşları çocukluk yıllarında oluşmaya başlar. Çocukluk döneminde yaşanan olayların etkileme derecesine göre kişilik şekillenmeye başlar. Aile içerisinde çocuğun anne babayla olan ilişkilerindeki paylaşım, sıcaklık, sevgi ergenlik döneminde çocuğun çevresiyle ilişki kurmasında girişkenliği, sıcaklığı yakalamasında yardımcı olduğu bilinmektedir. Tabiki bunlar tek başına belirleyici değildir. Diğer aile fertleriyle ilişkileri, sosyal çevre, arkadaş grubu, iletişim araçları ve okul eğitimi çocuğun kişilik gelişimi üzerinde önemli etkiler yapmaktadır.

Özellikle son dönemlerde şiddete dayalı film ve çizgi filmlerin TV programlarında çokça yayınlanmaya başlamasıyla ve buna bağlı olarak da çocuklarda serseri bir şiddet eğilimi artmaya başlamıştır. Bu biçimleniş bir arkadaş gurubu oluşturduğunda veya böyle bir çevreyle ilişkiye geçtiğinde ilerki dönemler için daha sorunlu hale gelmeye başlamaktadır. Günümüzde ise karşımıza üretimden kopuk, sorumsuz, alabildiğince bireysel yaşama gömülmüş, lümpen gençlik olarak çıkmaktadır. Devletin bu yöndeki politika ve amaçlarını bilince çıkararak, çocuğun yetiştirilmesinde daha özverili daha duyarlı davranmak gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Özellikle ilkokul çağına gelmiş çocukların eğitiminde, yetiştirilmesinde, okuldaki başarısı, veya başarısızlığı sorunları irdelenirken bunların gözönünde bulundurulması gerektiği gerektiği ortaya çıkmaktadır.

Başarısız döneminde daha sorunlu bir hal almaya başladığı gözler önündedir. Bu dönemde özellikle öğretmenin ve ailenin tutumu çocuk üzerinde etkili olmaya başlayacak ve olumsuz yaklaşımlardan dolayı sorun çözümsüz bir noktaya doğru ilerlemekten kurtulamayacaktır. Özellikle hakaretler dizisi, -tembel, geri zekalı, aptal- başladığında sorun büsbütün karmaşıklaşacak, çocuğun eğitimden, aileden kopmasına, pısrık, korkak, kendine güvenmeyen bir kişilik yapısının oluşmasını başlatır. Özellikle bu kişilik yapısı, insanı özüne uygun olarak kavramış olan devrimci bir şekilleniş, bilinçli bir müdahaleyle değiştirilmediği sürece bu kişilik hakim kalmakta, çoğunlukla gençliği kendi hayatına müdahale etmemesi kendisini devrimci tarzda geliştirememesi ve kendi eksikliklerini, hatalarını görmede, yetersiz kalmasını beraberinde getirmekte gelişme döneminde aldığı yapıyı devam ettirmektedir.

Çocuk eğitimi dendiğinde bir ailede şu gözlenmektedir. "Şöyle davranma", "böyle yapma", "şunu söyleme"

vs. vs. bu tür yasak koyma nasihatlar... Bunlar bize çocuk eğitiminde ne kadar uzak ve bilinçsiz bir toplum olduğumuzu gözler önüne sermektedir. Çocukların salt nasihatlarla eğitilemeyeceği gün gibi açıktır. O halde bunların yerine çocuklara karşı açıklayıcı, öğretici, inandırıcı, ikna edici olmak ve onların kendilerine olan güvenlerini kazandırmak önemli bir noktadır.

Örnek olarak okula giden bir çocuğa yardımcı olmak; derslerini kavramasında örnek çalışmalar sunmak, özellikle somut çözümlü çalışmalar seçerek bizzat pratikte yapabileceğini, aslında başarılı olabileceğini, zeki olduğunu kabul ettirmek ve kendine olan güvenini kazanmasını sağlamak, pratik çözümlü derslerde basitten karmaşığa doğru çözümlere gitmek, kendisindeki gelişmeyi görmesini sağlamak, okumaya dayalı derslerde hafıza da daha kolay kalması için günlük yaşamla bütünleştirmek çocuk üzerinde etkili olacak, başarıyı ve aile içerisinde paylaşımı arttıracaktır. Bilgiyi derecelendirme, başarıyı notla ölçme çocukları acımasız bir rekabetin içine itmektedir. Kardeşlik yardımlaşma, dayanışma, duygusunun yerine ezip geçme birinci olma hırsı almaktadır. Bölgesel ayrımlar ve özel öğretmen özel dershane sistemi nedeniyle bu rekabette fırsat eşitliğide yoktur. Bunun çocuk üzerindeki etkileri gözönünde bulundurulmalı, yaratacağı psikolojik etkisi düşünülmeli çocuğa gidiş şekli bunların üzerinde şekillendirilmelidir.

Çocuğun dünyası salt okulla mı sınırlıdır? Tabiki hayır. Çocuğun aile içindeki sorunlarıyla ilgilenmek, onu anlamaya çalışmak ve ders dışında sağlıklı, sıcak yakın ilişkiler kurmak çocuğun kişilik gelişimini olumlu yönde etkileyeceği gibi çevresiyle de sağlıklı ilişkiler kurmasını kolaylaştırır. Çocukla diyaloglarda, ona önem verildiği, düşüncelerine önem verildiği gösterilmelidir. Kendisiyle, ailesiyle yada birçok olayla ilgili onunda düşüncelerine başvurmalı, kendisinin ailenin bir bireyi olduğunu ve kendi payına düşen sorumluluklar olduğu kavratılmalıdır.

Çocukla ilgilenmeli, yalnızlığa mahkum edilmemeli, zamanın ve ortamın uygunluğu da gözönünde bulundurularak, şakalaşma, oyun oynama, sohbet etme sorulara karşılık verme, şeklinde gelişen diyaloglar çocuğun aile fertlerine yaklaşımında önemli etmenler arasındadır.

Oyun oynama, TV izleme, arkadaşlarıyla beraber olma istemlerini olumlu karşılamalı, bunları belirli zaman sınırlarıyla ve bu sınırın gerekliliği konusunda gerekli açıklamalar yapılarak, serbest bırakmak ve inisiyatifini çocuğa bırakmak dünyasını okul ve

dersler üzerine kuran çocukları bu dünyadan çıkarıp, çevresiyle diyalog kurmasını sağlamak, değişik çalışmaların içine çekmek (kültürel ve sportif faaliyetler vb) çocuklarda canlılık, neşe ve hakeretliliği getirmektedir.

Aile içi anlaşmazlıklarda, oturup yavaş insan ciddiyetinde ama onun anlayabileceği bir dilden konuşmak, sorununu dile getirmesinde yardımcı olmak, açıklayıcı ve yol gösterici, sorunları günlük yaşamdan koparmadan yaşam koşullarını da görerek çözümler, alternatifler sunmak çocuğun ufkunu geliştirir, çok yönlü düşünmede, ilk adımları atmasını sağlar.

Çocuğun talepleri karşısında, bu talepleri karşılanabilir ve karşılanamaz olarak ayırmak, neden karşılanamayacağını çocuğa vermeye çalışmak bu karşılanabilen istemlerini de arkadaşlarıyla çevresiyle paylaşmasını anlatmak, bencil, bireyci duyguların gelişmesinin yerine paylaşımcı ve katılımcı kişiliğin oluşmasını sağlayacaktır. Ayrıca çocuğu ailenin istemlerine, hayallerine, düşüncelerine göre yönlendirmeye yetiştirmeye zorlamak yerine, onun kendi yaşamıyla ilgili düşüncelerini almak, ileriye yönelik planlarını öğrenmek, ve bu yaşam

koşullarında bunların gerçekleştirilebilirliği üzerinde konuşarak, gerçekçi bir yaklaşımla geleceğe hazırlamak kendini bu yönde geliştirmesine katkıda bulunmak ailenin kendi ekonomik ve sosyal konumuna denk düşen olaylara daha somut ve gerçekçi yaklaşan bir kişilik yapısına sahip olmasını ortaya çıkaracaktır.

Geleceğimiz çocukların üzerinde yükselecektir. Bu perspektifle çocukları ne kadar sağlıklı, nitelikli kişiliklere sahip olarak yetiştirirsek geleceğimizde o derece sağlıklı ve güzel olacaktır. Özellikle komünistler, devrimciler bu konuda geniş araştırmalar, incelemeler yapmalı bu konuda çözümler üretmek için çaba sarfedilmelidir; çocuklarını bu doğrultuda devrimci bakış açısıyla yetiştirmeli çevresindekileri bu konuda aydınlatmalı, yardımcı olmalıdır. Yazılarda panellerde, çeşitli etkinliklerde bu bakış açısını insanlara vermeye çalışmalıdır. Güzel yarınları sahip olmak istiyorsak ve bu güzel yarınları çocuklar yaratacaksa şimdiden bu güzel yarınların temelini çocuklarımızda oluşturalım.

Geleceğimizin
gözbebekleri
çocuklar..

ÖRGÜTLÜ MÜCADELENİN ZAFERİ

Ülkenin birinde iki orman varmış. Ormanın birinde iyilikler, güzellikler içinde bir yaşam sürmüş hayvanlar. Diğerinde ise çirkinlikler, kötülükler kol geziyormuş. İyilikler ormanında hayvanlar birbirlerine çok iyi davranıyorlarmış, güçlü olan güçsüze zulüm etmiyormuş, birinin bir şeye ihtiyacı olduğunda hemen yardıma koşuyorlarmış. Kötülük ormanında ise güçlü olan hayvanlar güçsüz olan hayvanlara zulüm, eziyet ediyorlarmış. En ufak bir fırsatta birbirlerinin kuyularını kazmaya çalışıyorlarmış. Güçsüz olan hayvanlar bu zulümden kurtulmak için çareler aramaya başlamış. Tabii aynı zamanda tek tek başkaldırılar oluyormuş ama bunlar çabuk bastırılıyormuş.

Herkes yana yana yeni çareler düşünürken iyilikler ormanındaki de kötülük ormanındaki arkadaşlarının çok çaresiz bir durumda olduklarını haber almışlar. Onlarda çareler aramaya başlamışlar. Tabii hemen kendi aralarında öbür kardeşleri kurtarmak için örgütlenme işine başlamışlar ve diğer kötülükler ormanına bir grup arkadaşlarını göndermişler. Tabii ki bunların gitmesiyle kötülükler ormanında bir hareketlilikte olmaya başlamış, bunların ilk işi diğer çaresiz olan arkadaşlarını örgütlemek olmuş ve bunun sonucunda bu çaresiz, güçsüz olan hayvanlar güçlerini birleştirdikten sonra ne kadar güçlü olduklarının farkına varmışlar.

Kendi örgütüllüklerini gören bu hayvanlar kendileri bile korkmuşlar kendi güçlerinden, tabii bu sırada diğer güçlü olan hayvanlarda bu hareketlilikten rahatsız olmuşlar daha çok saldırmaya başlamışlar, ama karşılarında örgütlü bir kitle görünce ve kendi saldırılarının boşa çıktığını görünce paniğe kapılmışlar ve canlarının derdine düştükleri için kaçmaya

başlamışlar. Bunun gören diğer hayvanlar aslana soruyorlar "Aslan kardeş kimden kaçyorsun" diye. Aslan da diyor ki "komünistler geliyor ondan kaçıyorum ben zamanında güçsüz hayvanlara zulüm ettim, canlarını yakıtım, onları çalıştırıp emeklerini sömürdüm benim kükrlerimde var zaten şimdi beni yakalarsa cezalandırılır.

Ve daha sonra kaplan geçer, kaplana sorarlar ve aynı yanıtı alırlar daha sonra leylek panik içerisinde kaçarken ona da sorarlar neden ve niçin kaçyorsun diye leylek de der ki "Diğer hayvanlar eziyet görürlerken ben kendi keyfi sefamı sürüyordum, biliyorsun ki benim hem yazlığım hem kışlığım var o yüzden beni de komünistler cezalandıracaklar der ve pır diye uçar gider.

Tabii ki bu telaş içerisinde maymun eşini ve çocuklarıyla kaçmaya başlar, bunu gören diğer hayvanlar sorarlar maymun ailesine derler ki siz neden kaçyorsunuz? bu söz üzerine maymun ailesi durup düşünmeye başlar. Baba ve anne maymun "Hakkaten ya!" deyip birbirlerinin kıçlarına bakarlar. Kendinin kıçını çıplak eşinin de çıplak çocuklarının da çıplak öbürleri kaçmakta haklıydı çünkü diğer kardeşlerimize eziyet ediyorlardı tüm haklardan onlar yararlanıyorlardı. Bizler ise tüm haksızlıklara maruz kalıyorduk şimdi komünistler geldi burada bir örgütlenme yaptılar ve bize kendi gücümüzü gösterdiler o yüzden bizim kaçmamıza gerek yok onlar bizler için savaşılıyorlar, şehit düşüyorlar hepsi bizler için...

- ☆ Kahrolsun Aslanların düzeni!
- ☆ Kahrolsun kaplanların egemenliği!
- ☆ Yaşasın haklı mücadelemiz!

Volkan Akpınar

FIKRALAR...FIKRALAR...FIKRALAR...

Ödev

Öğretmeni Ali'ye 3 kelimeyle bir cümle kur dedi. Ali babasına sormuş. Babası "git başımdan git başımdan git başımdan" demiş. Sonra annesine sormuş. Annesi de sanaylan uğraşıyorum. Annesi sana sana sana demiş. Sonra abisine sormuş. Abisi tarzan, tarzan, tarzan demiş. Sonra ablasına gitmiş. Ablası telefonla konuşuyormuş. Ablası demiş ki, Sen git ben arkandan gelirim. Sabah olmuş. Ali öğretmenine gitmiş. Öğretmeni sormuş, Ali demiş ki, git başımdan git başımdan git başımdan. Öğretmeni bana mı diyorsun? diye sorunca Sana sana sana demiş. Sen kendini ne zannediyorsun deyince tarzan tarzan yanıtını almış. Bunun üzerine yürü müdüre deyince de sen önden git şekerim ben arkandan gelirim demiş...

Ahmet Çakıroğlu/ Adana

Çocuk

Bir kadının çocuğu olmuyormuş, doktora gitmiş, doktor sandalye yut demiş. Kadın yutmuş. Gene doktora gitmiş. Karnını açmışlar kadının, çocuk sandalyelin üstünde elinde saz "ben çıkmam, ben çıkmam" diyormuş.

Işık Çiftçi/ Adana

DEMİK DERSİMDEKİ YEĞENİN GELİYOR HA!

MALESEF, UMARIM KIZINI DA GETİRMEZ.

GİTTİĞİ YERE DERSİMİN SİLÂH SESLERİNİ DE GÖTÜRÜR O'KIZ.

REİSP AYDIN

AZ SONRA...

OLANA...

İNŞALLAH YİNE OKUZIL KİTAPLAR DAN GETİRİP OĞLANA GÖSTERMEZ...

...NE DİNDİM KIZIEM HERGÜN SİLÂH SESİYLE YATIP KALKAN ÇOLUKTAN NE BEKLENİR Kİ!

KEM, KİM TABİİ...

SONRACIMA BİZİM PARTİZANLAR ÇIKIP GELMESİN Mİ, Bİ GÖRÜCEKTİN...

Sevgili yoldaşlar ve halkımız!

Partimiz TKP (ML) adına x eyaleti nezdinde yürüttüğümüz siyasi faaliyetimiz sonucu partimizin dayanağı olan kitle oluşturulmuştur ve geliştirilmektedir. Ancak partimiz içerisinde yaşanan sorunların kitlemize yansması sonucu kitle genel bir güvensizlik içerisinde girmiştir. Bunu da normal karşılamaktayız ancak her ne pahasına olursa olsun partimizin bu mücadele güzerhağında başarılı olacağına inançları tam olan halkımızın değerli unsurlarına partimiz içerisinde darbe ve tasfiyecilikle parti içi iki çizgi mücadelesini reddederek olsun, partiyi ordu içerisinde pasifleştirerek olsun partimizin varoluş nedenini böylece ortadan fiili olarak kaldıran bu savaş ağası kilik bu niyet ve niteliklerini kitle gözünde kılıflandırıp, gözde savunmayı reddettikleri şeyleri, kılıflarında reddetmiş olarak gözükme tercih etmektedirler. Ancak bununla da kalmayıp izlemek istediğimiz siyasete ve doğruluğuna (MLM) dil uzatacakları yerde şahıslara dil uzatmayı tercih etmektedirler. Öyleki şahıslar üzerinde böyle yoğunlaşıyorlar ki, son olarak bulunduğumuz bölgede insanları tutuklamaktan geri kalmayacaklarını, asacaklarını, keseceklerini ima etmekte gerici kalmıyorlar, ancak şunu bütün bu girişimlerinin açık noktasını ya görmüyorlar ya da görüp aman canım bu kılıfımın altındaki gerçeği görecektir kadar uyanık mıdır bu millet diye düşünüyorlar. Herhal son olarak x alt bölgesi diye bir bildiri çıkartan bu insanlar bildiride aynen şunu yazmaktadırlar "Bu insanlar hala burda ne arıyor kapılar suratlarına kapandığı halde burdan gitmiyorlar partimiz bunlara cevap verecektir (Şiddet yolu ile gereken şekilde)" ayrıca ajan olduğumuz türü ipe sapa gelmez provakatif şeyler söylüyorlar. Bayım bayım dikkat edin size soruyorum ilkesizliği yapıpta ilkelere hangi yüzle sahip çıkarsınız. Ayrıca kahvehanelerde kağıt oynamak için boy gösteren parti üyesi benmiyim. Şahıs veya şahıslara soruyorum acaba bugünü kadar kitlelerden eleştirilip kovulan bizlermiydik yoksa sözkonusu bildiriye kaleme almayı ne kadar "komünist" olduğunu teşhir etme pahasına da olsa bu sözleri yazan şahsın kendisi miydi. Beyler beyler haddinizi bilin, bir defa herşeyi bir kenara bırakın komünist olduğunuzu iddia etmekteyiz; zamanı gelince bu halkı ben yönlendireceğim ben öncülük edeceğim dersiniz şimdi sorarım size halkın bile tasvip etmediği ve bu şekilde yazarsanız olmaz dediği usullara hem öncülük çüppesini giyerek nasıl sahip çıkarsınız. Parti içerisindeki ayrışım noktalarının savunucusu olun savunduğunuzu savunmadığınızı açıkça beyan edinki en azından devrimci olduğunuzu gösterin yoksa bu davranışlarla değil komünist devrimci sıfatını bile ayaklar altına alıyorsunuz. Şunu da hiçbir zaman unutmayın kim vurduya getirerek yangından mal kaçırarak veya insanlarla görüşmemizi engelleyerek bu işi gerçek suratınızı göstermeden uzun süre götürdüğünüzü zannetmeyin. Ha-

ni af buyurun ama yerinde bir misal, kör eşeği yönetip yönlendirmeden yönünü bilmeye doğru yolu bulmaz diye! Ama sayın baylar dikkat edin bildiğiniz veya pratiğinizde öyle nitelendirdiğiniz kör eşeğinde tekme hani okkalıdır yani. Bir vurdumu pislik içerisinde öyle atar ki bir daha o bataklıktan doğrulup kalkamazsınız. Onun için gelin bu halkımızı böyle görmeyin. Ayrıca unutmayın ki gücünü ve mantığını küçümseydiğiniziz bu halk denizi oldukça zengindir. Mücadeleye bir atıldı mı aşamayacağı hiçbir şey yoktur. Örneği çoktur bunun; bir bakarsın Çin'de bir an Rusya'da birde bakmışsın ki Türkiye'de. Bu yüzden halka baskı uygulayan devletlere

kin kusan halk birde bakmışsın ki devrimciye şiddet uygulamayı vacip gören, başka çıkar yolu görmeyen sayın baylar size de gereken cevabını verecektir, vermektedir de. Tarih bütün bunların hesabını soracaktır. Bu hesaplaşmayla tarih karşısında nice imparatorluklar yıkıldı nice faşistler diz çöktü nice darbeler, kariyeristler, sekterler diz çöktü sizde bunlardan biri olmayın.

☆ Kahrolsun darbeci-tasfiyeci savaş ağası kilik!
☆ Yaşasın partimizin MLM bilimi ile donanmış kızıl geleceği!

Adana'dan TMLGB taraftarları

SİZ DUA EDİNDE GAVURUN ÇÖPÜ BİTMESİN

Babamlar üç kardeş, aynı anne ve babadan. Gerçi soranlara iki kız birde "ben derdi. "Ben" i vurgulayarak söyler. Bir defasında eve gelen babamın arkadaşı babamın bu sözünü "yani üç kardeşiniz" diye değiştirmek istedi. Babamın tepkisi oldukça sert oldu. "Bakarım gavur gibi konuşursun, düzersin bütün avrat ve erkeği". Babamca "ayrılar" ayrı, söylenmeliydi. Yemekten sonra bacaklarından uzun gövdesini (sanki bacaklarından alacağı öç varmışcasına) bacakları üzerinde tepindirip dururdu. Annemle ondördünde evlenmiş, kendisi için değil, bundan sonrasında, çocukları için yaşadığını söyler hep arkadaşlarına. Meyhaneci Adil hariç diğer arkadaşları "aynen, aynen" diye, gerek sözlü gerek başlarını (doğrudur anlamında) sallayarak onaylardı babamı.

"Doğrudur valla şu veletler (yani biz) için çalışıp duruyoruz" derlerdi. Adil amca esnafın ona kattığı alışkanlıktan olsa gerek neme lazımcıydı biraz.

Vakt-i zamanında bar işletmiş. Biranın markasını bir yudumda çıkarmakla övündü. Belçika birasına bayıldı. Meyhaneci ismi annemin barci kelimesini sürç-ü lisan eyleyip meyhaneci söylemesinden sonra ona kalmış. Neyse babama dönelim.

Yani babamgillerin kendi adlarına (şu ustabaşında son günlerde ışıkla çağırması olmasaymış) sorunları yokmuş şu Hollanda da. Babamın deyimi ile "gül gibi" geçinip gidiyorlar. Annemde şu gavura pazarlık yapmayı bir öğretebilse onunda sorunu yok gibi.

Romatizmalarından bile bu kadar yakınmaz. Babama ustabaşının yabancıyı ışıkla çağırmasının, yabancıyı aşağılama olabileceğini ima etmeye çalıştım bir ara, odadaki bütün eşyalar yer değiştirdi.

Biliyorum şu mahalleye o solcu derneği açıldı açılmayalı... (hala gittiğimden haberi yok, yoksa binanın fiziki yapısı değişirdi.)

Ulan yoksa sen.
Romatizmalı annemin bacakları gövdesini taşıdığı müddetçe beni kollamaya çalıştıysada...

Ulan bir tane kanı bozuk çıkmışsa bunda tüm Hollanda'nın günahını niye alıyorsun. Hem belki adamın evde karısına morali bozulmuştur.

Araya girdim, ama baba o dediğin bir gün olur, iki gün olur, bilemedin üç gün olur sen kendin dedin ki...

Babam tiritiriyordu. Ulan sen kendi memleketinde insan sayıldın mı ki? Bunlardanda...

Evet baba birinci söylediğinde haklısın ancak buda bunların böyle davranmasını haklı çıkarmaz. Babam koltuğa yığılıp kalmıştı.

Nefes nefeseydi. Havanın iyiden iyiye elektrikleştiğini gören annem saf değiştirdi. Babamla hareket etmeye başladı. Bakıtı olmuyor bu kez bana yalvarmaya başladı. Sus oğlum sus, ne olursun sus; dedim ya çenem açılmıştı. "Söylense baba, ne verdiler size". Annem yalvarıyor. "Sus oğlum sus" sinirinden öldürecekmiş babanı?

Babam garip bir hırıltıyla bir şeyler söylemeye çalıştı beceremedi. Yine saldırya geçti. Annem artık olur-olmaz bir refleksle el kol oynatıyordu. Bir an ablamla gözgöze geldim, kurtar dercesine baktım ama... Baktım ablamda Allah kurtarsın der bir edayla bana bakıyor. Artık sırık canbazına dönmüştüm. O koltuk senin bu koltuk benim zıplayıp duruyordum. Ablama barı azıcık nefes payı oluşturun dercesine bir kez daha baktım. Neyseki babam soluklandı. Annem hala olur-olmaz bir refleksle el kol hareketleri yapıyordu.

Babam biraz soluklandıktan sonra başladı yine. Ulan biz vakt-i zamanda... Şükür bu adamlar bizi çağırıyor şimdi bir parça eklemek yiyorsak...

Ama hep en kötü işleri verdiler. Tüm kentlerin çöpçüleri sizden olmuştu.

Babam "ulan siz, ulan siz..."
"Dua edinde gavurun çöpü bitmesin. İşte o zaman görürüm ben sizleri!"

Aziz Nadi Bal

13 Şubat 1994, Rotterdam

Düştü

Zulüm sardı bizi ezdi, çökertti
Yiğit gülmeye oldu haline düştü
Çok çaba harcadık biz mutluluğa
lyide kötünün eline düştü

Hak adalet lafta verdi verişti
Zalim zulmü ile vurdur vuruştur
Gammaz hokkabazla çaldı bölüştü
Kurt oldu yoksulun canına düştü

Götürdüler bizi dar ağacına
Her şey kaldı zalim yanına
Biz seri koymuştuk er meydanına
Boynumuz vuruldu önüne düştü

Boynumuza borçtu halkın sorunu
Görüyoruz ileriye yarıyı
Bitmiyordu memleketin sorunu
Namert kuyu kazdı derine düştük

Seyfilim haykırışım duyulmaz
Gaflet uykusuna dalmış ayılmaz
Bülbül yuvasına serçe konulmaz
Halden bilmeyenin eline düştük

Halk ozanı Seyfil

Ağlama gül

Sabah olmuş uyanmışsak
Sen somurtuyor, ben endişeliysem eğer;
Ağlama gül be anne

Kapı çalınmış açmışsak
Karşımızda cellatlar
İnsan yaşamını fazlalık gören,
Ağlama gül be anne.

Sana ağlama diyemem
Ağlayıp sızlama diyemem.
Cellat gelmiş candaşını almış.
Gülmeni yasaklamış,
Acıyı sana borç bilmiş.

Birgün gelir kızıl güneşin doğar
Acını unutturur, kalbini ferahlatır elbet
Ey be anne hatırla beni
Hatırla ki güneşini doğuran biz bin canlardık
Ağlam gül be anne.

Adana dan bir YDG okuru

İbo'ya

Seni yazdım Munzur'a
Geceleri yolumuza ışık oldun
Seni yazdım işkenceye
Falakalar , manyetolar , coplar
ve askılar
Kırıldı , kırıldı , kırıldı ....
Sanki yakıcı Mayıs güneşi gibi

Kafamda ,
Senki korku gibi uzağımdasın
Senki bir yoldaşsın
Ödünç alınan tek kıranın
Coşkusu gibi ,

Duy beni demir kapı
kör pencere
Bağırıyorum "yolundayım" diye
Vücudum kurşun sertliğinde
Girmekteyim bu büyük kavgaya

Artık savaşmak istiyorum
Köhnemiş düzene
Artık tatmak istiyorum
Dersim dağlarında mavzerin
O kabına sığmaz coşkusu

Kısaca İbo yoldaş
Çizdiğin kızıl güzergahta
Peşindeyim
Bekle beni.....
Feriköy Öğrenci Yurdu'ndan
bir YDG okuru

B U L M A C A

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												

SOLDAN SAĞA

1) 2 Mayıs 1987'de çatışmada şehit düşen TKP(ML)'nin genel sekreteri 2) Odun, kömür vb. maddelerin yanmasıyla sıcaklık ve ışığın birlikte belirmesi- bilgin geniş bilgisi olan- tersi ilkbaharda yeşerip, kışın kuruyan bitki. 3) Dağın iki yanından her biri- Türk alfabesinin 16, 24'cü harfleri- genellikle yerleşim alanlarını bağlamak için düzeltilerek açılmış ulaşım şeridi. 4) İri yapı 5) Aynı, tıpkı olduğu gibi- notada duraklama süresini gösteren simge- insanın tanrıya göre konumu. 6) Beyaz ruhu, bir şeyin kesin yapılmasını ya da yapılmamasını kesin sözle bildirme- tersi buyruk 7) Tersisi su akıtmak için yerli kazarak oluşturulan üstü açık oluk- Bir kimsenin oğlu ya da kızı, çocuk. 8) Uyarma, ihtar, tembih- Adalet Partisi'nin kısa adı- bir nota 9) Sene-

bir isim- halk şairi10) İlave- soylularca seçilme yoluyla yönetimi elinde bulunduran kimse

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1) 18 Mayıs 1973'te Diyarbakır işkence tezgahlarında katledilen TKP(ML) ve TIK-KO'nun kurucusu komünist önder 2) Dedelerden veya büyük babalardan heri birini- uçurum 3) Taban döşeme yer- karı koca ve çocuklardan oluşan topluluk 4) Belirti, gösterge 5) Fayans- şaşırma kipi 6) Ters tokun karşısı- soğuk almaktan ileri gelen hastalık 7) Mücevher olarak kullanılan saydam değerli taş 8) Sivıları ölçmede kullanılan ölçü birimi- bir nota 9) Ters bir nota- inceleme ve araştırma sonucunu, düşüncelerini veya gözlemlerini bildiren yazı 10) Kamu İktisadi Teşkilatı'nın kısa yazılışı- tersi çoğun karşısı 11) M. Oruçoğlu'nun bir kitabı- Deniz ve İrmak taşısı 12) Dal, Şube- 20 Ocak 1926'da kaybettiğimiz Ekim Devrimi'nin unutulmaz lideri.

GEÇEN SAYININ CEVAPLARI:

Soldan Sağa: 1) Hüseyin İnan, 2) Arıtimevi- et 3) Ser- İK- mana 4) Atılma- atış 5) Nik- ana- ape 6) Dm- ez- rekor 7) Ongun- no 8) Mi- Kürdistan, 9) İlhan- şua 10) Rh- zer- garip 11) Ad- Yakarış 12) Ekol- Kilem

Yukarıdan Aşağıya: 1) Hüseyin İnan, 2) Arıtimevi- et 3) Ser- İK- mana 4) Atılma- atış 5) Nik- ana- ape 6) Dm- ez- rekor 7) Ongun- no 8) Mi- Kürdistan, 9) İlhan- şua 10) Rh- zer- garip 11) Ad- Yakarış

Kan sızıyor bir halkın dinmeyen uğultusundan

Ölüm, kafiyesi yaşamın

Ölüm yaşamın kafiyesidir, tamamlayıcı, açıklayıcı, anlamlandırıcıdır. Ölümün nedeni ve nasıl yaşamın nedeni ve nasılını da açıklar çoğu kez. Ölümü "Tay Dağı'ndan yüce" ya da "tüyden değersiz" kılan işte bu nedeni ve nasılıdır. Ve yaşamı ya "Tay Dağı'ndan" yüce ya da "tüyden değersiz" kılanlar da bunlardır. Yani yaşam kadar geçerli ve gerçek olan ölüm, eğer gereğince ele alınırsa, yaşamın içinde ölümü taşıması, ölümlü belirlemesine denk bir biçimde yaşamı niteler. Bu demektir ki, ölümlere göre yaşamları değerlendirebiliriz, açıklayabiliriz. Ölümün nedeni zulme karşı mücadeleye, halka hizmet çabası ise, ölümün biçimi silah elde toprağa düşmekse, bu ölümün "sona erdiği" yaşam onurlu, insana yakışan, yaşamların en önde gelenlerindedir. Elbette yalnızca böyle bir ölüm değil, zulme karşı mücadele ve halka hizmet çabası sonucu gelen her ölüm bu niteliktedir. Ölümün nedeni ve nasılı "kışisel" kaygılara, çabalara ya da zulmü, sömürüyü sürdürme, büyüme kaygısına, çabasına dayanırsa bu ölümlerin sona erdiği yaşamların insanlık için pek bir değeri yoktur hatta bu tür "kayıplar" insanlığın kazanımıdır.

Ölümleri ile yaşamlarını "Tay Dağı'ndan Yüce" kılanlar, zulme karşı mücadele ve halka hizmet çabasına yaşamlarını adayarak, bunun sonucunda ölümü kucaklayanlar, tüm insanlık tarihi boyunca güzelliklerin yaratılmasının, ilerlemelerin sağlanmasının mimarları oldular. Bunun karşılığında zulümler, sömürücüler onları yok saymaya, unutturmaya, kötülemeye çalışırken, halklar, yoldaşları, ardılları onları anmaya, yaratıklarını yaygınlaştırmaya, mücadelelerini sürdürmeye büyük önem verdiler. Çünkü ilkeleri onlarda güçsüzlüklerini, sonlarını görürken ikinciler onlarda güçlerini ve geleceklerini buldular,

buluyorlar. Bu yüzden bizim açımızdan şehitlerimizi anmak, onlara karşı duyduğumuz bir "vefa borcu"ndan çok bizlerin onlardan öğrenerek güçlenmemiz ve geleceğimizin aydınlanmasının artması içindir.

Ey göğün altında ölen, sen kimsin?

Bazı yoldaşlar vardır, mücadele yürüttükleri alanın özelliklerinden kaynaklı olarak onları birçok yoldaş tanır. Özelliklerini, değerini bilir. Bazı yoldaşlar vardır ki kendilerinden bağımsız bir şekilde onları daha az sayıya yaşatır, özelliklerini, değerini daha az yoldaş bilir. Böyle yoldaşları ölümleri nedeniyle de olsa tanıtmak daha da önemlidir, gereklidir. **Sidar (Eyüp Güllen)** yoldaş bir komünistin sahip olması gereken birçok üstün niteliği taşıyan bir yoldaş olmasına karşın, mücadele yürüttüğü alanlar ve çok erken ölümü nedeniyle O'nu çok az yoldaş tanıyabildi. Burada şunu da söylemek gerekir zaten bir komünistin için kişi olarak tanınmasının pek bir değeri yoktur kendisi açısından. Vurgulamaya çalıştığımız şey yoldaşın olumlu niteliklerinden çok az yoldaşın yararlanabildiğidir.

Sidar yoldaş 1972 Maraş doğumluydu. TKP(ML)'yle yüksek öğrenim için geldiği Eskişehir-Anadolu Üniversitesi'nde tanıştı. Yoldaşı bu süreçte üç defa gördüm ve bu üç görüşün herbirinde o gerek siyasal, gerek örgütsel olarak daha da gelişmiş olarak ortaya çıktı. İlk gördüğümde yoldaş yeni oluşturulmaya çalışılan sorumlu organın en genç ve yeni üyesiydi. Çok az konuşmuştu, ama konuşulanlardan birşey kapmak, öğrenmek amacıyla can kulağıyla dinliyordu. Umutluydu, güzel şeyler duyduğunda gözleri parlıyor, yüzü gülüyordu. Bunlar yoldaşın genel özellikleriydi. Zaten umutlu olmak, güler yüzlü ve parlayan gözleriyle... Yoldaşı ikinci görüşümde sorumlu organda bazılarının "yorulması" nedeniyle yoldaşın görev ve sorumlulukları artmıştı. Ama ne "önderlerin yorulması" ne

de artan görev ve sorumluluklar yoldaşı geriletmemişti. Aksine o daha da çelikleşmişti, tek kaygısı görev ve sorumluluklarının gereğini altından kalkabilmektir. "Bu işi yapacağız" diyordu. Artık önderlik bilinci ve sorumluluğunu kavramıştı. Daha sonraki süreçte **Eyüp yoldaş M. Ali Çakıroğlu** yoldaşla görüşmeye başladı. Hakkında söylenenler yine hep olumluydu. Bu süreçte yoldaş **TMLGB** Eskişehir sorumluluğu görevini üstlenmişti. **M. Ali** yoldaş 93 Nisan'ında **OPK**'ya delege olarak gidince **Eyüp** yoldaşla tekrar görüşmeye başladık. Yoldaş polisin bilinçli çabaları sonucu aranır duruma düşmüştü, ama yine bir gerileme değil aksine ilerleme içindeydi. Öteden beri, hazır olduğu kira gitmek, halk ordusuna katılmak, savaşmak daha da somut bir istek haline almıştı. Bu isteğinin bir yönü de sorumluluğunu yaptığı yoldaşlara örnek olmak, onlara mücadelenin okulla sınırlı olmadığını göstermekti. Yoldaş bu isteğinin sonucunda 93 yazında **TIKKO** saflarına katıldı.

Sidar yoldaşla son görüşmemiz partimizin tarihsel bir sürecinde oldu. Savaş ağalığına, darbecilğe ve tasfiyeciliğe tavır alan güçlerin, ilk olarak tavır alan güçlerle buluştuğu gece yoldaşla da tekrar buluşmuş olduk. Coşkunun heyecanını dorukta, olduğu anlardı. Herkes birbirini kucaklıyor, herkes birbirine hızla birşeyler anlatmaya çalışıyordu. Yani gelen birliklerdeki yoldaşları görmek için girdiğim evde odanın içinde halka biçiminde oturmuş yoldaşların içinde kapıya yakın ve yüzü kapıya dönük olanların arasında olduğu için hemen göz göze geldik. İlk sözleri "Bize gençliğin kendilerini desteklediklerini söylemişlerdi ama ben inanmadım, hayır gençlik bizi destekler dedim" oldu. Yoldaşlarada dönüp "Ben size dememiş miydim" dedi. Coşku doluydu, yine gözleri parlıyor ve yüzü gülüyordu. Daha önce de öğrendiğim gibi Sidar yoldaş ordu saflarındaki savaş ağalığına karşı mücadele eden savayışçıların önde gelenlerindendi. Hızla olan bitenleri anlatıyordu. Yaşanan birçok olumsuzluğa karşın umut doluydu. Hem en ertesi gün yoldaşla en kısa zamanda tekrar buluşmak umuduyla kucaklaştık...

Ama bu olmadı yoldaşın ölüm haberi geldi. Onurlu, dirençli, yaralı halinde diğer yoldaşları düşünerek, kendisinin bırakılmasını isteyerek, onlara moral vermeye çalışarak partiye, devrime bağlılığını haykırarak karşıladı ölümü. O güzel ve onurlu yaşamını tamamlayan, açıklayan, anlamını açığa çıkaran ölümü. O da nice nefer gibi ölümü partiye, devrime ve halka olan inancı ve geleceğe olan umuduyla kucakladı..

İsyanın damarlarına kan gerek!

Her karışı yiğit Dersim halkının ve yoldaşlarımızın kanıyla sulanmış

☆ Eyüp Güllen (Sidar) yoldaş
ölümsüzdür!

Bir yoldaşı

Dersim toprağına gömüldü Sidar yoldaş. Asla gerilemeden, tereddüt etmeden ölümü karşılamasıyla, ölen ama yenilmeyenlerin safında yerini aldı.

Kavga O'nun bize öğrettikleri ve devrettiklerini de kapsayarak sürdürüyor.

Yoldaşların umuduyla ölümü kucakladıkları zafer, bizden daha çok emek, daha çok kararlılık, daha çok bilgi ve daha çok can istiyor. Yoldaşların bize bıraktıklarından öğrenerek, hep daha daha ileri gitmek ve her türlü bedeli ödemede asla tereddüt göstermemek; işte binlerce yıllık insanlık tarihinin, enternasyonal proletaryanın, halkımızın, partimizin, yoldaşlarımızın ve nice devrimcinin bize öğrettikleri budur, devrimin, insanlığın bizden beklediği budur. ♡

